

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/919/13
Rady Miasta Mysłowice
z dnia 28 listopada 2013 r.

**AKTUALIZACJA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE
NA LATA 2014-2017
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021

ul. Niemodlińska 79 pok. 22
45-864 Opole
tel./fax. 077/454-07-10, 077/474-24-57
605-26-24-27
e-mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Myślowice
na lata 2014-2017 z perspektywą do roku-2021”
był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr Marta Stelmach
Mateusz Podgórski

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	8
2. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU	8
3. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU	9
3.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE.	10
3.1.1. Zasady realizacji programu.....	10
3.1.1.1. Polityka Ekologiczna Państwa	10
3.1.1.2. Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego.....	11
4. CHARAKTERYSTYKA MIASTA MYSŁOWICE	12
4.1. INFORMACJE OGÓLNE.....	12
4.2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE	12
4.3. ANALIZA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA MYSŁOWICE.....	13
4.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego	13
4.3.1.1. Formy użytkowania terenów	14
4.4. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	14
4.5. ROLNICTWO.....	16
5. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W MYSŁOWICACH.....	17
5.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	17
5.1.1. WARUNKI KLIMATYCZNE	17
5.1.2. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	17
5.1.3. PRZYCZYNY ZMIAN I OBECNEGO STANU JAKOŚCI POWIETRZA.....	24
5.1.4. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	28
5.2. ZASOBY WODNE.....	30
5.2.1. Wody powierzchniowe	30
5.2.2. Wody podziemne	32
5.2.3. Zaopatrzenie w wodę.....	33
5.2.4. Odprowadzenie ścieków.....	34
5.2.5. Ochrona przed powodzią.....	37
5.3. OCHRONA PRZYRODY.....	37
5.3.1. Dominujące zbiorowiska roślinne	37
5.3.2. Obszary i obiekty prawnie chronione.....	39
5.3.3. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną.....	40
5.3.4. Fauna i flora	410
5.3.5. Lasy.....	41
5.4. GOSPODARKA ODPADAMI	42
5.4.1. Źródła powstawania i ilość wytwarzanych odpadów komunalnych	43
5.4.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki	44
5.4.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi	45
5.4.4. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne	47
5.4.5. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddawanych poszczególnym procesom odzysku	50
5.4.6. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddawanych poszczególnym procesom odzysku	50
5.4.7. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	53
5.4.8. Odpady zawierające azbest.....	54
5.4.9. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami.....	55
5.5. ZASOBY NATURALNE	55
5.5.1. Pokrywa glebowa i ochrona powierzchni ziemi	55
5.5.2. Zasoby geologiczne	57
5.6. HAŁAS.....	63
5.7. ELEKTROMAGNETYCZNE PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	67
5.7.1. Źródła promieniowania elektromagnetycznego	67
5.7.2. Zagrożenia polami elektromagnetycznymi	69
5.8. ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POWAŻNYCH AWARII.....	69
5.9. EDUKACJA EKOLOGICZNA	71
5.10. ANALIZA SWOT W ASPEKcie ŚRODOWISKOWYM.....	71

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

6. OCENA REALIZACJI CELÓW EKOLOGICZNYCH WSKAZANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYŚLOWICE.....	73
7. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021	80
7.1. CELE EKOLOGICZNE	80
7.1.1. Kryteria o charakterze organizacyjnym.....	80
7.1.2. Kryteria o charakterze środowiskowym	80
7.1.3. Cel ekologiczny dla miasta Myślowice.....	81
8. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH W PRESPEKTYWIE DŁUGOTERMINOWEJ DO 2021 r. I KRÓTKOTERMINOWEJ DO 2017 r.	82
8.1. UWZGLĘDNIENIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH SEKTOROWYCH	82
8.1.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	82
8.1.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017 r:.....	82
8.2. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE	82
8.2.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	83
8.2.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017 r:.....	83
8.3. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W DZIAŁANIACH NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA	83
8.3.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	83
8.3.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	83
8.4. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY W ŚRODOWISKU.....	84
8.4.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	84
8.4.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017 r:.....	85
8.5. ASPEKT EKOLOGICZNY W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM.....	85
8.5.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	85
8.5.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	85
8.6. OCHRONA PRZYRODY.....	86
8.6.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	86
8.6.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	86
8.7 OCHRONA LASÓW.	86
8.7.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	86
8.7.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	86
8.8. RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI.....	87
8.8.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	87
8.8.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	87
8.9. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH I OCHRONA PRZED POWODZIĄ	88
8.9.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	88
8.9.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	88
8.10. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	88
8.10.1 Cel długoterminowy do 2021 r.	88
8.10.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	88
8.10.3 Cel długoterminowy do 2021 r.	88
8.10.4 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	89
8.11 ŚRODOWISKO A ZDROWIE.....	89
8.11.1 Cel długoterminowy do 2021 r.	89
8.11.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	89
8.12. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	90
8.12.1. Cel długoterminowy do 2021r.	90
8.12.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	90
8.13. OCHRONA WÓD.....	91
8.13.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	91
8.13.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	91
8.14. GOSPODARKA ODPADAMI	92
8.14.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	92
8.15. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	95
8.15.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	95
8.15.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	95
8.16. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	96
8.16.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	96
8.16.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	96
8.17. POWAŻNE AWARIE	96

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

8.17.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	96
8.17.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	96
8.18. WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	97
8.18.1. Cel długoterminowy do 2021 r.	97
8.18.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:.....	97
9. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2014 – 2017.	98
10. SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU.....	100
11. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	103
12. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU	105
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	108
14. LITERATURA.....	109

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie miasta Myślowice na tle podziału administracyjnego województwa śląskiego.	12
Rysunek 2. Wyniki modelowania jakości powietrza dla Aglomeracji Górnośląskiej.	21
Rysunek 3. Energia słoneczna – potencjał techniczny na obszarze województwa śląskiego.	29
Rysunek 4. Lokalizacja analizowanych linii kolejowych w Myślowicach.	66
Rysunek 5. Lokalizacja punktów pomiarów hałasu wykonanych w ramach opracowania na terenie miasta Myślowice.	66
Rysunek 6. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska.	103

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności w Myślowicach.	13
Tabela 2. Podział podmiotów gospodarki narodowej na koniec 2012r.	15
Tabela 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2009-2012.....	15
Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Myślowic wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2012r.	15
Tabela 5. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Myślowic.	16
Tabela 6. Struktura głównych zasiewów w Myślowicach wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010.	16
Tabela 7. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.	18
Tabela 8. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2012.....	19
Tabela 9. Średni dobowy ruch (SDR) w latach 2000-2005-2010 na drogach w Myślowicach.....	26
Tabela 10. Obciążenie powierzchniowe miasta Myślowice substancjami wniesionymi przez opady atmosferyczne w 2011 roku (ładunki jednostkowe w kg/ha*rok i ładunki całkowite w Mg/rok).....	27
Tabela 11. Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych na terenie miasta Myślowice w 2012 r. w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego.....	31
Tabela 12. Klasyfikacja jakości wód podziemnych przeprowadzona w 2012 roku w sieci krajowej (badania wykonanie na zlecenie GIOŚ przez Państwowy Instytut Geologiczny).	32
Tabela 13. Parametry sieci wodociągowej w Myślowicach.	34
Tabela 14. Parametry sieci kanalizacyjnej w Myślowicach.	35
Tabela 15. Dane dot. gospodarki ściekowej w Myślowicach w 2011r.....	36
Tabela 16. Wykonanie KPOSK w aglomeracji na terenie miasta Myślowice (2011).	36
Tabela 17. Pomniki przyrody na terenie miasta Myślowice.....	39
Tabela 18. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie Myślowic w 2012 r.	43
Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Myślowic, przez przedsiębiorców posiadających decyzje/wpis do rejestru, w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2009-2012	44
Tabela 20. Proponowany obszar II RGOK.....	46
Tabela 21. Wymagany przerób i dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji dla II RGOK.....	47
Tabela 22. Niezbędne moce przerobowe dla poszczególnych instalacji regionalnych w II RGOK.....	47
Tabela 23. Ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzonych na terenie Myślowic w latach 2008-2011 z podziałem na grupy odpadów.....	48

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela nr 24. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych na terenie Mysłowic w latach 2008-2011 z podziałem na grupy odpadów.....	49
Tabela 25. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie Mysłowic w latach 2008-2011.....	50
Tabela 26. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom odzysku na terenie Mysłowic w latach 2008-2011.....	50
Tabela 27. Zestawienie informacji na temat instalacji do odzysku odpadów, znajdujących się na terenie Mysłowic	53
Tabela 28. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie miasta Mysłowice.....	59
Tabela 29. Szkody górnicze wg informacji kopalń.	61
Tabela 30. Dane odcinków linii kolejowych w mieście Mysłowice, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie.....	66
Tabela 31. Lokalizacja punktów pomiaru hałasu wraz z wynikami pomiarów.....	67
Tabela 32. Przedsięwzięcia na terenie miasta Mysłowice w latach 2014-2017.....	98
Tabela 33. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska miasta Mysłowice...	100
Tabela 34. Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem.	104

WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
DGLP	Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych
ŚODR	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ŚZMiUW	Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
ECONET	Krajowa Sieć Ekologiczna
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich
EMAS	Eco Management and Audit Scheme Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GPZ	Główny Punkt Zasilania
GSM	Global System for Mobile Communication - standard telefonii komórkowej
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IOŚ	Instytut Ochrony Środowiska
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCW	Jednolite Części Wód Podziemnych
KAG	Kategorie Agronomiczne Gleb
KPGO	Krajowy Program Gospodarki Odpadami
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KSE	Krajowy System Energetyczny
KSRG	Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
MEW	Małe Elektrownie Wodne
MŚ	Minister Środowiska
OCHK	Obszar Chronionego Krajobrazu
OCK	Obrona Cywilna Kraju
OSO	Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	Odnawialne źródła energii
PCK	Polska Czerwona Księga
PEM	Promieniowanie elektromagnetyczne
PEP	Polityka Ekologiczna Państwa
PGR	Państwowe Gospodarstwa Rolne

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

PIG	<i>Państwowy Instytut Geologiczny</i>
PIP	<i>Państwowa Inspekcja Pracy</i>
PIS	<i>Państwowa Inspekcja Sanitarna</i>
PKB	<i>Produkt krajowy brutto</i>
PKD	<i>Polska Klasyfikacja Działalności</i>
PKP	<i>Polskie Koleje Państwowe</i>
PN	<i>Polska Norma</i>
PO	<i>Program Ochrony</i>
ppk	<i>Punkt pomiarowo kontrolny</i>
PSE	<i>Polskie Sieci Energetyczne</i>
PSP	<i>Państwowa Straż Pożarna</i>
PSSE	<i>Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
PZO	<i>Plany Zadań Ochronnych</i>
PZRP	<i>Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym</i>
RCB	<i>Rządowe Centrum Bezpieczeństwa</i>
RDOŚ	<i>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska</i>
RLM	<i>Równoważna liczba mieszkańców</i>
RPO WŚ	<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego</i>
RZGW	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
SDR	<i>Średni dobowy ruch</i>
SOO	<i>Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk</i>
SRP	<i>Stacja redukcyjno-pomiarowa</i>
SZŚ	<i>System Zarządzania Środowiskowego</i>
THM	<i>Trihalometanol</i>
TŚP	<i>Toksyczne Środki Przemysłowe</i>
UE	<i>Unia Europejska</i>
UMTS	<i>Universal Mobile Telecommunication System – Uniwersalny System Telekomunikacji Ruchomej</i>
WFOŚiGW	<i>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>
WHO	<i>World Health Organization - Światowa Organizacja Zdrowia</i>
WIOŚ	<i>Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska</i>
WORP	<i>Wstępna Ocena Ryzyka Powodziowego</i>
WPGOWŚ	<i>Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami Województwa Śląskiego</i>
WSO	<i>Wojewódzki System Odpadowy</i>
WWA	<i>Węglowodory aromatyczne</i>
RLM	<i>Równoważna liczba mieszkańców</i>
RZGW	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
WUS	<i>Wojewódzki Urząd Statystyczny</i>
WSSE	<i>Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
ZZR	<i>Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>
ZDR	<i>Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>

1. WPROWADZENIE

Rozwój cywilizacyjny i wielokierunkowa ekspansja człowieka spowodowały, szczególnie na terenach od wielu lat objętych presją przemysłu oraz gospodarstw rolnych (byłych PGR-ów), znaczną degradację środowiska naturalnego – zanieczyszczenie jego poszczególnych komponentów, wyczerpywanie się zasobów surowcowych, ginięcie gatunków zwierząt i roślin, a także pogorszenie stanu zdrowia ludności na terenach przeobrażonych na niespotykaną dotychczas skalę. Dlatego tak istotnym jest zapewnianie ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Istota rozwoju zrównoważonego polega więc na tym, aby zapewnić zaspokojenie obecnych potrzeb bez ograniczania przyszłym generacjom możliwości rozwoju.

Wskazane zostało również, że ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne. Dodatkowym wyzwaniem stało się członkostwo w Unii Europejskiej oraz związane z nim wymogi. Trudnym zadaniem czekającym samorządy jest wdrożenie tych przepisów i osiągnięcie standardów UE w zakresie m.in. ochrony środowiska.

Efektywność działań w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego zależy przede wszystkim od polityki i rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym oraz pozyskania zainteresowania i zrozumienia ze strony społeczności lokalnych. Działania takie, aby były skuteczne, muszą być prowadzone zgodnie z opracowanym uprzednio programem, sporządzonym na podstawie wnikliwej analizy sytuacji w danym rejonie. Zadanie takie ma spełniać wieloletni program ochrony środowiska. Program jest dokumentem planowania strategicznego, wyrażającym cele i kierunki polityki ekologicznej samorządu miasta Mysłowice i określającym wynikające z niej działania. Tak ujęty Program będzie wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania miastem w zakresie ochrony środowiska, podstawa tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi, przesłanka konstruowania budżetu miasta, płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów polityki ekologicznej, podstawa do ubiegania się o fundusze celowe. Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska posłużą do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa miasta Mysłowice, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja celów wytyczonych w programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie gminy.

Program ochrony środowiska przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację decyzji administracyjnych oraz wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje. Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Zakłada się, że kształtowanie polityki ekologicznej w mieście Mysłowice będzie miało charakter procesu ciągłego, z jednoczesnym zastosowaniem metody programowania "kroczącego", polegającej na cyklicznym weryfikowaniu perspektywicznych celów w przekrojach etapowych i wydłużaniu horyzontu czasowego Programu w jego kolejnych edycjach.

2. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- **określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego** dla miasta Mysłowice, zawierającej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu;
- **określeniu kreatywnej części Programu** poprzez konkretyzację (uszczegółowienie) celów głównych oraz sformułowanie listy działań;
- **scharakteryzowaniu uwarunkowań realizacyjnych Programu** w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, ocen oddziaływania na środowisko planowania przestrzennego;
- **określeniu zasad monitorowania.**

Źródłami informacji dla Programu były materiały uzyskane z Urzędu Miejskiego w Mysłowicach, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, a także prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępna literatura fachowa.

Od podmiotów gospodarczych z terenu miasta uzyskano bieżące informacje dotyczące szerokiej problematyki ochrony środowiska, z których wnioski zostały uwzględnione w Programie.

Jako punkt odniesienia dla programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2012r.

Program oparty jest na zapisach następujących dokumentów:

- *Prawa ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku* (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232). Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.
- *Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008 r.* Zgodnie z zapisami tego dokumentu Program winien zawierać cele i zadania ujęte w blokach tematycznych, a mianowicie:
  - kierunki działań systemowych,
  - ochrona zasobów naturalnych,
  - poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
- *Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego.*

W dokumentach tych określono długoterminową politykę ochrony środowiska odpowiednio dla województwa śląskiego oraz miasta Mysłowice, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

- *Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*, które podają sposób i zakres uwzględniania polityki ekologicznej państwa w programach ochrony środowiska oraz wskazówki, co do zawartości programów. W gminnym programie powinny być uwzględnione:
  - *zadania własne gminy* (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji gminy),
  - *zadania koordynowane* (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom centralnym).

Niniejszy dokument będzie uszczegóławiany, korygowany i koordynowany z projektowanymi obecnie dokumentami wyższego szczebla oraz aktami wykonawczymi do ustawy "Prawo ochrony środowiska" i do kilkunastu ustaw komplementarnych, których treść powinna być uwzględniana w Programie.

3. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

Jako założenia wyjściowe do Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych uwzględniających problematykę

ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych miasta zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym.

Uwarunkowania te, w powiązaniu z aktualnym stanem środowiska na terenie miasta były podstawą do zdefiniowania priorytetów i celów w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

3.1. Uwarunkowania zewnętrzne opracowania Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice.

Zasady ochrony środowiska wymuszają zachowanie kompleksowego, a zarazem sektorowego podejścia. Miasto nie jest układem zamkniętym, a poszczególne elementy środowiska zachowują ciągłość bez względu na granice terytorialne. Z tego względu, konieczne jest przyjęcie uwarunkowań wynikających z programów, planów i strategii zewnętrznych wyższego rzędu, umożliwiających szersze spojrzenie na poszczególne dziedziny ochrony środowiska.

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla miasta Mysłowice w zakresie ochrony środowiska wynikają z następujących dokumentów:

- strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, województwa śląskiego,
- strategii rozwoju regionalnego kraju,
- koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju i województwa śląskiego,
- Polityki ekologicznej państwa wraz z programem wykonawczym,
- systemu Prawa ochrony środowiska w Polsce, w tym projektowanych aktów prawnych,
- międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie ochrony środowiska,
- zobowiązań Polski przyjętych w zakresie ochrony środowiska w ramach procesu akcesji do Unii Europejskiej,
- Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego,
- strategii i polityk sektorowych (zwłaszcza w zakresie energetyki, energetyki odnawialnej, rolnictwa i obszarów wiejskich, rozwoju regionalnego, edukacji ekologicznej, transportu, leśnictwa).

3.1.1. Zasady realizacji programu

Zasady realizacji polityki ekologicznej i cele i zadania ujęte w "Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016", „Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektyw do roku 2018” oraz w dostosowanej do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska, zostały przyjęte jako podstawa niniejszego programu.

W świetle priorytetów aktualnej polityki ekologicznej Państwa, planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6 Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Zgodnie z ostatnim przeglądem wspólnotowej polityki ochrony środowiska do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej.

3.1.1.1. Polityka Ekologiczna Państwa

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska.

W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisywać się będzie w osiąganie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć będzie realizacja następujących priorytetów i zadań:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym.

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju lasów,
- racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ochronie powierzchni ziemi,
- gospodarowaniu zasobami geologicznymi.

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego polegające na działaniach w obszarach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

3.1.1.2. Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego.

W obecnie obowiązującym „Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018” - naczelną zasadą jest zasada zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca harmonizację rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych, w związku z tym nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego sformułowany jest następująco:

Rozwój gospodarczy przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego województwa.

Cel ten jest zgodny z wizją rozwoju województwa śląskiego zdefiniowaną w Strategii rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020”. Osiągnięcie nakreślonej w *Strategii* wizji rozwoju powinno być realizowane poprzez założenie, że województwo śląskie będzie regionem „czystym” we wszystkich komponentach środowiska naturalnego, zapewniającym zachowanie bioróżnorodności obszarów, stwarzającym warunki do zdrowego życia i realizującym zasady zrównoważonego rozwoju.

Obowiązek realizacji zasady zrównoważonego rozwoju spoczywa na wszystkich obywatelach Polski. Wynika on z Konstytucji RP (art.5). Zrównoważony rozwój jest naczelną zasadą polityki państw - członków Unii Europejskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych, jak również Polityki Ekologicznej Państwa.

Cele i kierunki ochrony środowiska do 2018 r. określono na podstawie analizy stanu środowiska oraz prognozowanych zmian w oparciu o obowiązujące przepisy oraz nowe wymagania prawne, a także Programy rządowe oraz regionalne w zakresie poszczególnych komponentów. Definiując cele środowiskowe wzięto również pod uwagę wyniki przeprowadzonej analizy - wskazane główne problemy i ich hierarchię. Przy formułowaniu celów wzięto również pod uwagę specyficzne uwarunkowania województwa śląskiego, a także bariery i wytyczne określone w raporcie z realizacji Programu ochrony środowiska do 2004 roku oraz możliwości finansowania działań.

4. CHARAKTERYSTYKA MIASTA MYSŁOWICE

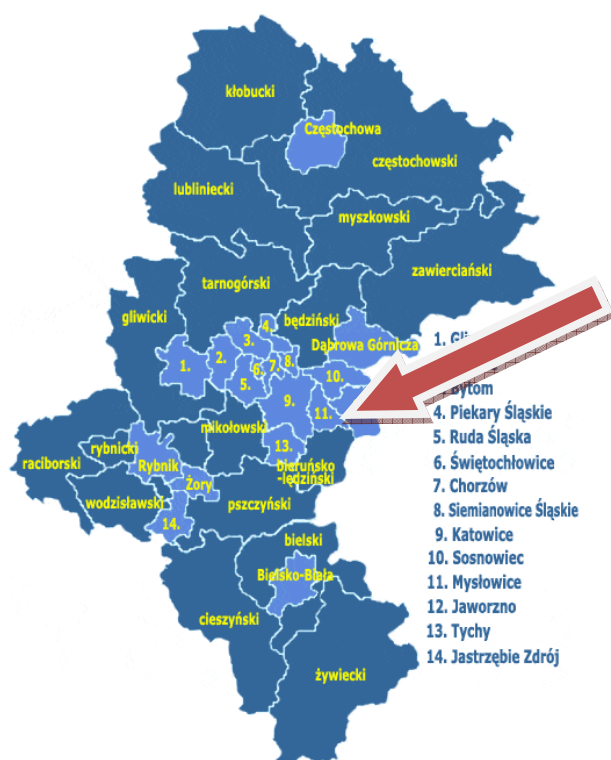
4.1. Informacje ogólne

Mysłowice położone są na terenie województwa śląskiego, w południowo – wschodniej części Katowickiego Zespołu Metropolitalnego (KZM). Od 1 stycznia 1999 r., w wyniku reformy administracyjnej miasto jest powiatem grodzkim. Graniczy ono z następującymi gminami miejskimi: Katowice (od zachodu i północnego - zachodu), Sosnowiec (od północnego - wschodu), Jaworzno (od wschodu), Imielin (od południowego - wschodu) oraz Łędziny (od południowego - zachodu).

4.2. Położenie geograficzne i administracyjne

Mysłowice leżą w obrębie południowej części Wyżyny Śląskiej. Zachodnia i północno - zachodnia część miasta znajduje się w obrębie Płaskowyżu Bytomsko - Katowickiego, na terenie jednostki geomorfologicznej - Płaskowyżu Murckowskiego, wschodnia część należy do Kotliny Mysłowickiej, południowa i zachodnia do Zrębowych Pogórów Imielinckich i Łędzińskich oraz zachodniego odcinka Doliny Wisły. Wschodnia granice miasta tworzą rzeki: Brynica, Czarna Przemsza i Przemsza, a granicę zachodnią wytoczono wzdłuż grobli na stawie Hubertus III przez dolinę Boliny i lasy murckowskie (pomiędzy dolinami Boliny Południowej I i Boliny Południowej II) oraz wzdłuż doliny Przyrwy. Zbiegają się one w północnej części miasta, na terenie Ośrodka Sportowo - Wypoczynkowego „Hubertus”. Południowe obrzeże Mysłowic stanowi skraj lasów ławeczko - dzieckowickich i krawędzi Gór Dzieckowickich.

Rysunek 1. Położenie miasta Mysłowice na tle podziału administracyjnego województwa śląskiego.

Źródło: www.gminy.pl

W północnej części Mysłowic znajdują się dzielnice i osiedla: Stare Miasto, Słupna, Piasek, Szabelnia, Brzęczkowice, Janów i Cmok. W części południowej z kolei: Brzezinka, Kosztowy, Larysz, Morgi, Wesoła, Stara Wesoła, Krasowy, Ławki i Dzieckowice. Tereny miasta Mysłowice należą do obszarów płaskich: 25 % miasta to tereny o nachyleniu nie przekraczającym 1 %, 40 % obszaru to tereny o spadkach w przedziale od 1 % do 3 %, natomiast zaledwie 3 % powierzchni

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

miasta to tereny o nachyleniu przekraczającym 8 %. Najwyższym wzniesieniem jest grzęda Starej Wesołej o wysokości 334 m n.p.m. Najniżej położone jest dno doliny Przemyszy na granicy miasta, na wysokości 233,5 m n.p.m. Pomimo, że maksymalne deniwelacje terenu przekraczają 100 m, to jego maksymalne nachylenie wynosi 30 %.

Sytuacja demograficzna

Według danych pozyskanych z GUS – liczba mieszkańców w Myśłowicach na koniec 2012 r. wynosiła 75 305 osób. W porównaniu z 2009 r. nastąpił spadek liczby ludności o 196 osób (ok. 0,26 %).

Średnia gęstość zaludnienia na terenie miasta Myśłowice na koniec 2012 r. wyniosła ok. 1 145,3 osoby/km². Szacuje się, że w kolejnych latach będzie następował dalszy spadek liczby ludności.

Tabela 1. Liczba ludności w Myśłowicach.

Liczba ludności w roku:										
2010	2011	2012	Szacunkowo							
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
75501	75428	75305	75192	75079	74967	74854	74742	74630	74518	74406

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z GUS (www.stat.gov.pl)

4.3. Analiza zagospodarowania przestrzennego miasta Myśłowice

4.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego

Według „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myśłowice” w strukturze przestrzennej Myśłowic wyraźnie wyodrębnione są dwie części, całkowicie odmienne w swym charakterze tak pod względem funkcjonalnym, jak i pod względem struktury zainwestowania:

- część północna - silnie zurbanizowana i uprzemysłowiona,
- część południowa – o rozproszonej zabudowie i niewykryształizowanej strukturze funkcjonalno – przestrzennej.

Umowną linię podziału pomiędzy nimi wyznacza obecnie autostrada A-4 i wschodni odcinek drogi ekspresowej S-1 (od węzła z autostradą do granicy miasta z Jaworzmem).

W zdefiniowanej w powyższy sposób północnej części Myśłowic znajduje się Stare Miasto oraz osiedla Słupna, Piasek, Szabelnia i Brzęczkowice, a po zachodniej stronie kolei - Janów i Ćmok. Część południową tworzą: Brzezinka, Kosztowy, Larysz, Morgi, Wesoła i Stara Wesoła, Krasowy, Ławki i Dzieckowice.

Głównym elementem północnej części Myśłowic jest Śródmieście, które tworzą położone na wschodzie historyczne centrum (Stare Miasto) oraz część zachodnia (w większości Janów), przedzielone szeroką na 150 m barierą terenów kolejowych. Jest to gęsto zainwestowana część miasta, cechująca się uporządkowaną na ogół zabudową mieszkaniową, o dominującym udziale zabudowy wielorodzinnej. Przeważa zabudowa o wysokiej intensywności, uformowana w stosunkowo niewielkie osiedla o zróżnicowanej formie, z których część (starsze realizacje) posiada zagospodarowane przestrzenie międzyblokowe.

Układ urbanistyczny śródmieścia oparty jest na dwóch osiach komunikacyjnych: południkowej – którą tworzy ul. Katowicka z Oświęcimską oraz równoleżnikowej - której rolę spełnia ul. Mikołowska, przedłużona następnie w kierunku wschodnim ulicą Krakowską. Skrzyżowanie tych osi położone jest asymetrycznie w stosunku do obszaru zurbanizowanego. Drugim istotnym elementem wpływającym na kierunki rozwoju zabudowy śródmieścia jest kształtujący się układ obwodnic: zachodniej i północnej.

Charakterystyczną cechą zachodniej części śródmieścia jest przemieszanie zabudowy w różnym wieku. W terenach mieszkaniowych zachodniej części śródmieścia zauważa się drastyczny niedobór terenów parkowo - rekreacyjnych. Tylko w starszych osiedlach wielorodzinnych istnieją tereny zieleni publicznej, urządzone w formie małych parków osiedlowych lub zieleńców przy ciągach pieszych, zapewniają one na minimalnym wymaganym poziomie dostępność terenów zielonych przeznaczonych do codziennej rekreacji.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

W strukturze zagospodarowania śródmieścia znaczny udział mają również tereny przemysłowe. Otaczają one pierścieniem zabudowę mieszkaniowo-usługową. Są one w trakcie restrukturyzacji, dlatego też znajdują się w różnym stanie zagospodarowania.

W południowej części Mysłowic dominują tereny rolne i zabudowa mieszkaniowa, nie jest to jednak obszar pozbawiony przemysłu. Tereny przemysłowe występują w trzech większych skupieniach, zlokalizowanych w Wesolej (rejon KWK "Wesoła") i Brzezince.

Z południowej części miasta wyodrębniają się dodatkowo Dzieckowice, stanowiące enklawę na jego południowo-wschodnim krańcu, oddzieloną kompleksem leśnym i częściowo zrehabilitowanym dawnym składowiskiem odpadów Elektrowni Jaworzno III.

Pozostały obszar otoczony jest pierścieniem terenów leśnych (za wyjątkiem wschodniej części), co stwarza korzystne warunki dla rozwijającej się funkcji mieszkaniowej.

W strukturze terenów mieszkaniowych dominuje zabudowa jednorodzinna. Występują w tej części miasta trzy osiedla o wyraźnym rodowodzie wiejskim - Dzieckowice, Krasowy i Ławki. Pozostałe osiedla południowej części miasta - Stara Wesoła, Morgi i Larysz - ulegają stopniowej urbanizacji, przekształcając się w dzielnice o charakterze podmiejskim.

4.3.1.1. Formy użytkowania terenów

Całkowita powierzchnia ewidencyjna miasta wynosi 6 595 ha. Z ogólnej powierzchni przypada na:

- grunty orne	1 343 ha
- sady	56 ha
- łąki trwałe	404 ha
- pastwiska trwałe	221 ha,
- grunty rolne zabudowane	41 ha,
- grunty po rowami	14 ha.

Kierunki wykorzystania gruntów zabudowanych i zurbanizowanych przedstawiają się następująco (wg stanu na dzień 01.01.2013 r):

- tereny mieszkalne	704 ha
- tereny przemysłowe	311 ha
- inne tereny zabudowane	223 ha
- tereny zurbanizowane niezabudowane	51 ha
- tereny rekreacji i wypoczynku	88 ha
- tereny komunikacyjne - drogi	488 ha
- tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	168 ha
- tereny komunikacyjne - inne	10 ha
- lasy	1 805 ha
- grunty zadrzewione i zakrzewione	167 ha
- grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	26 ha
- grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	25 ha
- nieużytki	431 ha
- tereny różne	19 ha

4.4. Sytuacja gospodarcza

Mysłowice są jednym z ważniejszych ośrodków Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W strukturze gospodarczej Mysłowic w dalszym ciągu poważną rolę odgrywa przemysł wydobywczy, choć dokonują się przeobrażenia tej struktury. Według GUS (stan na 31.12.2012r.) w mieście zarejestrowanych jest 6 903 jednostek gospodarczych, z czego sektor prywatny reprezentuje 6 731 podmiotów, a sektor publiczny 172 podmioty. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie miasta Mysłowice pozostaje na poziomie z 2009 roku, po nieznacznym wzroście w 2010 roku. Znacznie przeważa ilość podmiotów w sektorze prywatnym.

Podmioty działające w sektorze publicznym stanowią niewielki odsetek całej liczby podmiotów (ok. 2,5 %), a największe znaczenie w tej grupie odgrywają państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego (97). W sektorze prywatnym największą rolę odgrywają osoby fizyczne

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

prowadzące własną działalność gospodarczą (5 115), spółki prawa handlowego (608) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (107).

Wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców wynosi dla miasta Mysłowice 917 i jest tylko nieznacznie niższy od średniej dla województwa śląskiego wynoszącej 982 (wg GUS 2012).

Głównymi kierunkami przemian gospodarczych zachodzących w ostatnich latach są restrukturyzacja przemysłu oraz rozwój sektora usługowego. Zmiany w strukturze wielkościowej przedsiębiorstw w Mysłowicach wskazują na wzrost liczby firm w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Taki trend obserwowany jest w całej gospodarce i wskazuje na fakt, że ta grupa przedsiębiorstw odgrywa coraz większą rolę w rozwoju gospodarczym.

Tabela 2. Podział podmiotów gospodarki narodowej na koniec 2012r.

w sektorze publicznym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	172
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	97
- przedsiębiorstwa państwowe	-
- spółki handlowe	10
w sektorze prywatnym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	6 731
- osoby fizyczne	5 115
- spółki prawa handlowego	608
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	84
- spółdzielnie	19
- fundacje	10
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	107

Źródło www.stat.gov.pl

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2009-2012

Lp.	Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1	2009	6 931	140	6 791
2	2010	7 317	150	7 167
3	2011	6 773	165	6 608
4	2012	6 903	172	6 731

Źródło: www.stat.gov.pl

W Mysłowicach prowadzona jest działalność gospodarcza praktycznie we wszystkich istniejących branżach (wg sekcji PKD). Najwięcej podmiotów gospodarczych (2 047) prowadzi działalność w obszarze sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny). Znacząca ilość podmiotów gospodarczych (810) prowadzi działalność w sekcji F (Budownictwo) i w sekcji M (588) -(Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Zważywszy na bardzo dynamiczny rozwój tych sektorów, można zakładać, iż ilość przedsiębiorstw wykonujących swą działalność w najbliższych latach nie ulegnie zmniejszeniu. Na terenie Mysłowic do ewidencji działalności gospodarczej wpisana jest następująca ilość podmiotów gospodarczych w podziale na poszczególne sektory:

Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Mysłowic wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2012r.

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2012 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	26
B. Górnictwo i wydobywanie	14
C. Przetwórstwo przemysłowe	522
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną,	3

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2012 roku
gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	34
F. Budownictwo	810
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 047
H. Transport, gospodarka magazynowa	557
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	248
J. Informacja i komunikacja	195
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	238
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	288
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	588
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	182
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16
P. Edukacja	241
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	338
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	131
S. Pozostała działalność usługowa	425

Źródło: www.stat.gov.pl, Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w 2012 r.

4.5. Rolnictwo

Rolnictwo na terenie miasta nie pełni żadnej poważniejszej roli. Tereny gruntów ornych zajmują 1 343 ha i zajmują znaczną część powierzchni ogólnej miasta. Największe kompleksy rolne występują w Dzieńkowicach, Kosztowach, Krasowach oraz w Wesolej.

Tabela 5. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Mysławic.

Lp.	Gospodarstwa rolne	Liczba
1.	Ogółem:	349
2.	do 1 ha włącznie	236
3.	od 1 ha do 5 ha	78
4.	od 5 ha do 10 ha	25
5.	od 10 ha do 15 ha	4
6.	15 ha i więcej	6

Źródło: www.stat.gov.pl (Powszechny Spis Rolny 2010r.)

Tabela 6. Struktura głównych zasiewów w Mysławicach wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Lp.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	zboża razem	243,16
2.	zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	239,74
3.	ziemniaki	23,17

Źródło danych: www.stat.gov.pl 2010 (Większość danych z zakresu rolnictwa datowana jest na 2010 r. i pochodzi z Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Informacje zbierane na bieżąco przez urzędy statystyczne nie obejmują wielu zagadnień związanych z sytuacją obszarów wiejskich i nie analizują tak dogłębnie sytuacji rolnictwa, zatem statystyki z 2010 r. są w wielu kwestiach najbardziej aktualnymi danymi dostępnymi w momencie sporządzania niniejszego dokumentu)

5. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W MYŚŁOWICACH

5.1. Powietrze atmosferyczne

5.1.1 Warunki klimatyczne

Ogólne warunki klimatyczne obszaru miasta charakteryzują następujące wartości parametrów meteorologicznych:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,5- 8°C,
- średnie roczne sumy opadów atmosferycznych: 700-800 mm, w półroczu letnim - 400-500 mm,
- średnia liczba dni z mgłą w roku: 40 - 60 dni,
- średni czas zalegania pokrywy śnieżnej: 75 dni w roku,
- przeważające wiatry: południowo-zachodnie (19 %), północno-zachodnie (15 %) i zachodnie (14 %); cisze stanowią 11 % czasu rocznego,
- czas trwania okresu wegetacyjnego: 210 - 220 dni (według bonitacji warunków klimatycznych dla rolnictwa obszar miasta cechuje się warunkami korzystnymi - 95 punktów w skali 100 punktowej).

Spośród wyróżnionych na obszarze miasta topoklimatów (*Opracowanie Ekofizjograficzne dla Miasta Myślowice*) za niekorzystne z punktu widzenia stałego przebywania ludności oraz upraw rolniczych i ogrodniczych uznaje się topoklimaty form wklęsłych, zwłaszcza najniżej położone części dolin, gdzie najczęściej występują przymrozki i mgły. W przypadku występowania lokalnie dużej emisji zanieczyszczeń również niekorzystne warunki zdrowotne obejmują podgrupę wyżej położonych den dolin (przegrodzonych sztucznymi formami terenowymi) wraz z nieckami obniżeniowymi. Ponadto, za mniej korzystne, zwłaszcza dla rolnictwa, uznaje się topoklimaty form płaskich poza dnami dolin – podgrupę powierzchni o niskiej przewodności cieplnej gruntów (grunty porowate – piaski słabogliniaste i luźne, torfy).

5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Współcześnie coraz trudniej jest wskazać rejony, w których powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń. W skali kraju największym wytwórcą zanieczyszczeń powietrza jest sektor energetyczny, z którego pochodzi ponad 70 % emisji oraz przemysł cementowo - wapienniczy i chemiczny.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (NO_x). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- zanieczyszczenia pyłowe:
  - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorków oraz niektórych nawozów mineralnych,
  - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
  - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń emisji zorganizowanej, niezorganizowanej i wtórnej na terenie miasta Myślowice są źródła:

- komunalne,
- liniowe (ciągi komunikacyjne),
- energetycznego spalania, w szczególności w lokalnych instalacjach o małej mocy wyposażonych w kotły opalane węglem,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- przemysłowe, nie posiadające skutecznych urządzeń ochrony powietrza – nie spełniających wymagań BAT,
- obszarowe (tereny przemysłowe i poprzemysłowe, nieużytki).

Tabela 7. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Emisja zanieczyszczeń	Ilość zanieczyszczenia w Mg/rok				
	2008	2009	2010	2011	2012
pyłowych:					
ogółem	101	99	159	170	249
ze spalania paliw	85	93	152	164	247
węglowo-grafitowe, sadza	1	0	1	2	1
gazowych:					
ogółem	111 788	130 087	129 554	112 227	117 353
ogółem (bez dwutlenku węgla)	36 891	45 966	35 437	35 298	38 752
dwutlenek siarki	152	155	139	135	209
tlenki azotu	128	125	116	103	115
tlenek węgla	109	136	106	102	99
dwutlenek węgla	74 897	84 121	94 117	76 929	78 601
zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					
pyłowe	8 070	805	1 276	1 188	2 271
gazowe	32	15	2	8	12

Źródło: www.stat.gov.pl

Według przedstawionych wyżej danych GUS o emisji zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie miasta Mysłowice w ciągu ostatnich lat występują wahania wielkości emisji. Należy również mieć na uwadze to, iż wiele zanieczyszczeń pochodzi ze źródeł emisji na terenie największych źródeł przemysłowych (nieszczelności instalacji, place magazynowe, składowiska, oczyszczalnie ścieków, emisja z obiegów chłodniczych uzupełnionych ściekami, procesy załadownicze i wyładownicze). Istotnym jest również występowanie uciążliwości odorowych pochodzących z procesów przemysłowych, składowisk odpadów oraz emisji nieoczyszczonych ścieków komunalnych.

Monitoring

Jedenastą roczną ocenę jakości powietrza w województwie śląskim przeprowadzono w oparciu o wyniki badań ze 160 stanowisk pomiarowych obejmujących pomiary:

- wysokiej jakości na stałych stacjach monitoringu, rozumiane jako pomiary ciągłe, prowadzone z zastosowaniem mierników automatycznych (pa) – 16 stanowisk pomiarowych dwutlenku azotu (NO₂), 1 - tlenków azotu (NO_x), 17 - dwutlenku siarki (SO₂), 10 – ozonu (O₃), 5 – pyłu zawieszonego PM10, 10 - tlenku węgla (CO), 2 stanowiska benzenu (C₆H₆),
- manualne (pm): na stałych stacjach monitoringu prowadzone codziennie – 17 stanowisk pyłu PM10, 8 stanowisk pyłu PM2,5, 10 - stężeń ołowiu (Pb), 10 - kadmu (Cd), 10 – niklu (Ni), 11 – arsenu (As), 15 - benzo(α)pirenu (BaP),
- pasywne (pp) – 18 stanowisk benzenu (C₆H₆).

Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) oraz założeniach do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (stanowiącej transpozycję Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy), przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 16 listopada 2010 r.).

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Jakość powietrza

Ocenę poziomów substancji w powietrzu i klasyfikację stref województwa śląskiego za 2012 rok sporządzono w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232), oraz akty wykonawcze do ww. ustawy, a w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032).

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego, takie jak:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 1034),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 1028).

Ocenę za rok 2012 wykonano zgodnie z nowym podziałem kraju (zgodnie z założeniami do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw opracowanego w związku z planowaną transpozycją dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy do prawa polskiego – tzw. dyrektywy CAFE), w którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

Strefy te zostały wymienione poniżej:

- strefa śląska,
- aglomeracja górnośląska (w skład której wchodzi miasto Mysłowice),
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- miasto Bielsko-Biała,
- miasto Częstochowa.

Klasyfikację stref za rok 2012 wykonano w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężenia nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężenia przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężenia przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- **klasa D1** - poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** - poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Tabela 8. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2012

Strefa	Ochrona zdrowia											Ochrona roślin			
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}	O ₃	SO ₂	NO _x	O ₃
aglomeracja górnośląska	A	C	A	A	C	A	A	A	A	C	C	A/D2	A	A	C/D2

Źródło: Jedenasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim obejmująca rok 2012, WIOŚ Katowice, 2013r.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Na terenie miasta Mysłówice Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach nie prowadził w 2012r. monitoringu jakości powietrza atmosferycznego.

Na podstawie opracowania: „Jedenastej rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim obejmującej 2012r.” obszar miasta Mysłówice, w ramach Aglomeracji Górnośląskiej, został zakwalifikowany wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom następujących substancji tj. SO_2 , C_6H_6 , CO , Pb , As , Cd , Ni , O_3 oraz do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji, powiększonych o margines tolerancji tj. NO_2 , PM_{10} , $PM_{2,5}$, $B(a)P$.

Uwzględniając kryterium ochrony roślin obszar miasta uzyskał wynikową **klasę A** pod względem zawartości substancji tj. SO_2 , NO_x oraz **klasę C** ze względu na przekroczenie dopuszczalnego poziomu substancji, powiększonej o margines tolerancji dla O_3 .

Stężenie ozonu w powietrzu wg kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin w odniesieniu do poziomu celów długoterminowych kwalifikuje miasto do **klasy D2**.

Wartości średnie stężeń pyłu PM_{10} w 2012 roku wyniosły (wartość dopuszczalna $40 \mu g/m^3$) w Aglomeracji Górnośląskiej od 45 do $57 \mu g/m^3$, gdzie na stacji komunikacyjnej w Katowicach przy Al. Górnośląskiej - $50 \mu g/m^3$.

W porównaniu do 2011 roku stężenia średnie roczne - w Aglomeracji Górnośląskiej zmniejszyły się na pięciu stanowiskach - Gliwice o 11%, Katowice o 3%, Tychy o 6%, Zabrze o 7%, Sosnowiec o 17%, natomiast wzrosły w Dąbrowie Górniczej o 16% oraz o 2% na stacji komunikacyjnej Al. Górnośląskiej w Katowicach.

Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM_{10} była wyższa niż dopuszczalna częstość i wynosiła w Aglomeracji Górnośląskiej – od 2,5 do 3 razy więcej niż dopuszczalna.

W porównaniu do 2011 roku, częstości przekroczeń w 2012 roku w Aglomeracji Górnośląskiej – na 6 z 7 badanych stanowisk, zmniejszyły się w Zabrzu o 16%, Tychach o 17%, Katowicach o 13% (ul. Kossutha) oraz o 3% (Al. Górnośląska), Gliwicach o 22% i Sosnowcu o 21%, natomiast wzrosły w Dąbrowie Górniczej o 3%.

Niekorzystne skutki zdrowotne ze względu na wystąpienie poziomów alarmowych pyłu zawieszonego PM_{10} , określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, wystąpiły we wszystkich strefach w Aglomeracji Górnośląskiej w dniach 12 i 13 lutego 2012 r. w Katowicach (ul. Kossutha oraz Al. Górnośląska), jak również w dniach: 9 oraz 12 i 13 lutego 2012 r. w Sosnowcu, w dniach: 12 i 13 lutego oraz 8 i 9 grudnia 2012 r. w Zabrzu.

Wartość dopuszczalna stężenia pyłu zawieszonego $PM_{2,5}$ (powiększona o margines tolerancji, wynosząca $27 \mu g/m^3$), została przekroczona w 2012 roku na wszystkich stanowiskach i wyniosła w Aglomeracji Górnośląskiej - od $34 \mu g/m^3$ w Gliwicach i $35 \mu g/m^3$ w Katowicach (ul. Kossutha) do $39 \mu g/m^3$ w Katowicach (Al. Górnośląska - stacja komunikacyjna).

Średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu na wszystkich stanowiskach zostały przekroczone i wyniosły (wartość docelowa $1 ng/m^3$) w Aglomeracji Górnośląskiej od 5,9 do $10,9 ng/m^3$.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM_{10} , $PM_{2,5}$ i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, natomiast w okresie letnim zwiększenie natężenia ruchu, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń.

W celu określenia możliwości osiągnięcia i utrzymania przez Polskę norm jakości powietrza, określonych w prawodawstwie Unii Europejskiej (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu) oraz w prawodawstwie polskim (rozporządzenie Ministra Środowiska

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

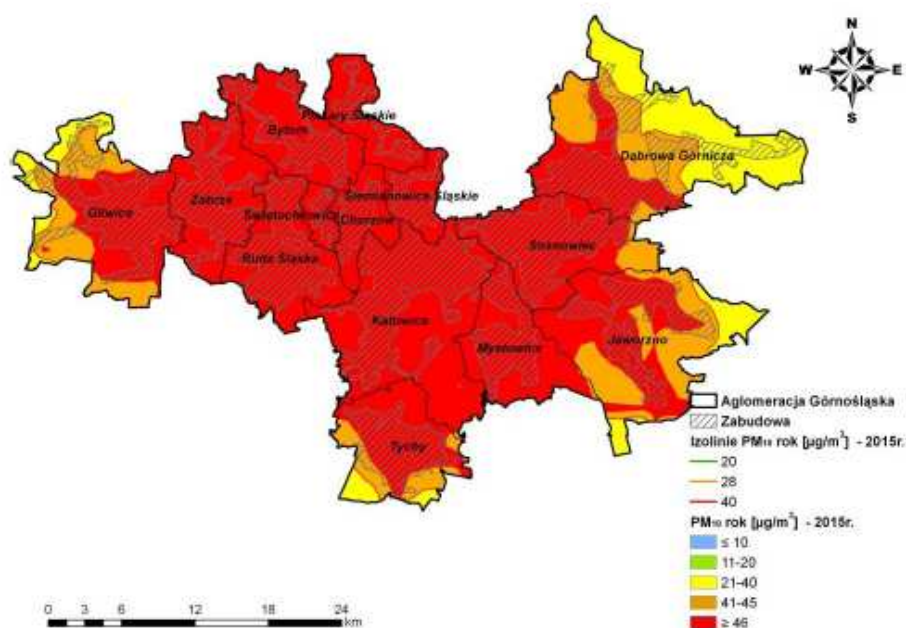
z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu), na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska zostały wykonane długoterminowe prognozy zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM_{2,5} i PM₁₀ oraz ozonem. Prognozy te, obejmujące teren całego kraju wykonane zostały dla lat 2015 i 2020.

Poniżej zamieszczono wyniki modelowania jakości powietrza województwa śląskiego, w tym dla Aglomeracji Górnośląskiej.

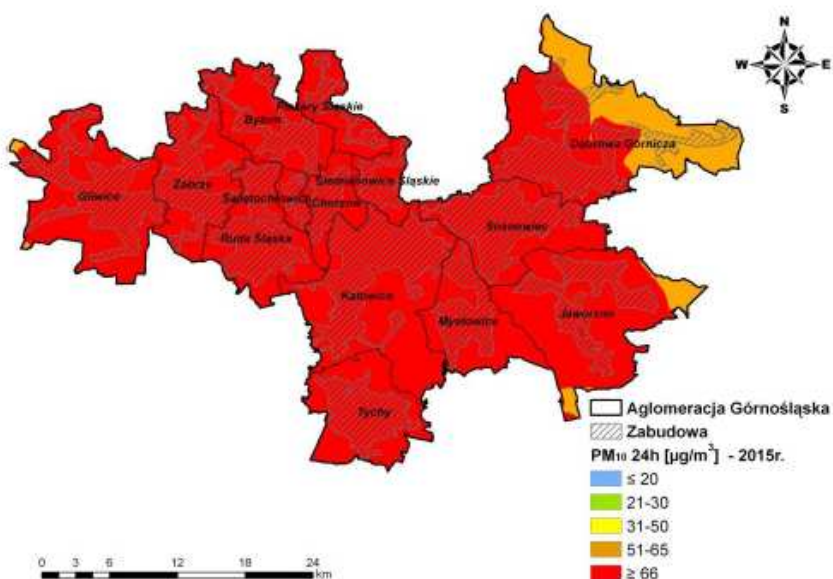
Rysunek 2. Wyniki modelowania jakości powietrza dla Aglomeracji Górnośląskiej.

Rok 2015

PM₁₀- stężenie średnioroczne

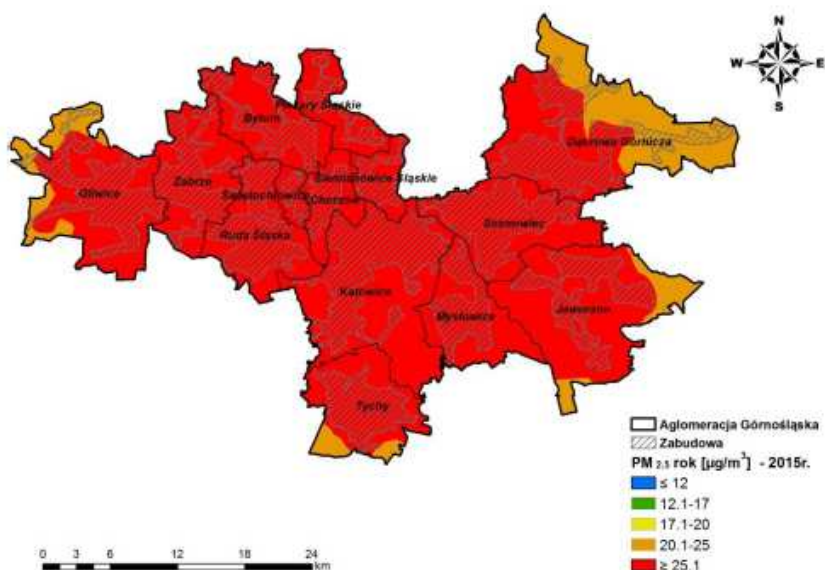
PM₁₀- stężenie 24- godzinne

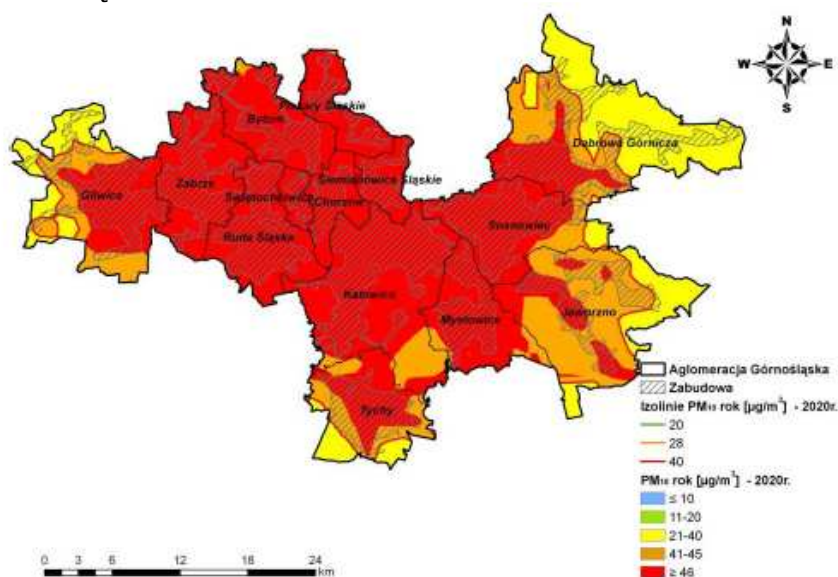
AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021

PM_{2,5}- stężenie średnioroczne

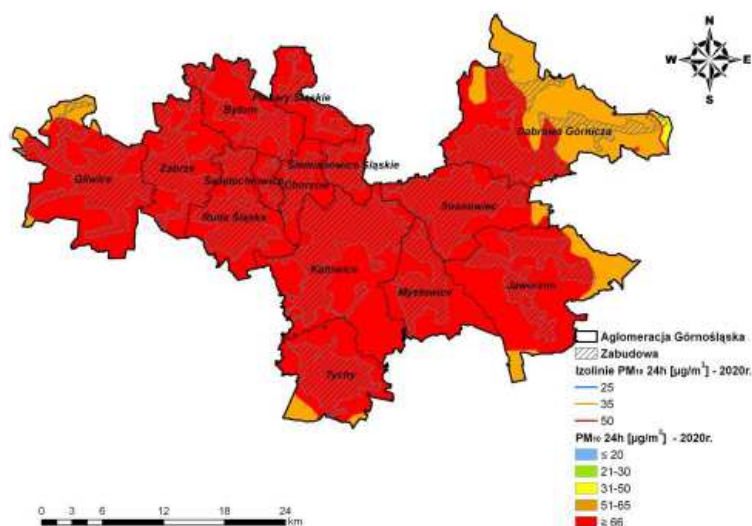

Rok 2020

PM₁₀- stężenie średnioroczne

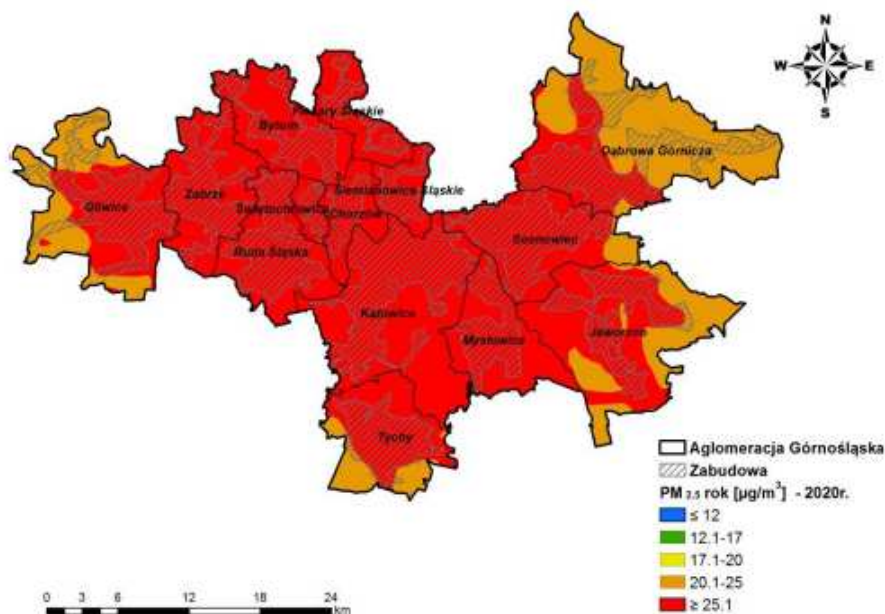

PM₁₀- stężenie 24- godzinne

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

PM_{2,5}- stężenie średnioroczne

Źródło: Aktualizacja prognoz pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} dla lat 2015, 2020 na podstawie modelowania z wykorzystaniem nowych wskaźników emisyjnych, Etap II, Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, 2012r.

Na podstawie powyższej prognozy stężenia pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} w latach 2015 i 2020, poziomy stężenia tych pyłów, w dalszym ciągu będą przekraczać dopuszczalne normy. Istnieje jednak możliwość poprawy jakości powietrza w 2020 roku, obejmująca wschodnie i zachodnie tereny Mysłowic w odniesieniu do stężenia średniorocznego pyłu PM₁₀.

Marszałek Województwa Śląskiego, w związku z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu PM₁₀ (rok i 24h), PM_{2,5} (rok), B(a)P, NO₂ (rok) w Aglomeracji Górnośląskiej w 2012 r., zgodnie ustawą *Prawo ochrony środowiska*, jest zobowiązany przygotować Program Ochrony Powietrza (POP) dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

W dniu 16 czerwca 2010r. Uchwałą Nr III/52/15/2010 Sejmik Województwa Śląskiego przyjął: *Program Ochrony Powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu*. Opracowanie przedmiotowego Programu obejmuje również obszar miasta Mysłowice (Aglomeracja Górnośląska), w której zostały przekroczone dopuszczalne poziomy w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ (częstości przekroczeń stężeń 24-godz. i stężenie średnioroczne) i B(a)P (stężenie średnioroczne). Podstawę do opracowania w/w *Programu Ochrony Powietrza...* stanowiły wyniki pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ i B(a)P w roku 2007 ze stacji zlokalizowanych na obszarze strefy w: Bytomiu, Chorzowie, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach, Katowicach, Sosnowcu, Tychach i Zabrze.

Obszar objęty przekroczeniami stężeń 24-godz. pyłu PM₁₀ na terenie Mysłowic obejmuje 56 km²; zamieszkiwany przez 63,8 tys. mieszkańców (1 139 mieszkańców/km²).

Prezentowane w POP dla strefy górnośląskiej modelowanie zostało przeprowadzone dla całego obszaru Aglomeracji Górnośląskiej. Analiza wyników modelowania wykazała występowanie obszarów na których występują przekroczenia stężeń średniorocznych pyłu PM₁₀ w poszczególnych miastach wchodzących w skład Aglomeracji Górnośląskiej. Dla miasta Mysłowice najwyższe stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM₁₀ występowało w dzielnicy Brzezinka i Kosztowy, wzdłuż drogi krajowej S1 oraz drogi nr 934, a także w części północnej miasta w rejonie Modrzejowa, stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM₁₀ mieszczą się w przedziale od 40 do 46,4 µg/m³.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu PM10 przeanalizowano dla całej Aglomeracji Górnośląskiej w układzie percentyli 90,4 ze stężeń 24-godz. Po przeprowadzeniu analizy uzyskanych wyników określono obszary występowania przekroczeń stężeń dopuszczalnych dla Mysłowic - przekroczenia dopuszczalnej wielkości stężeń 24-godz. (powyżej 35 w ciągu roku) występują na obszarze około 80 % powierzchni miasta z wyjątkiem obszarów przygranicznych dzielnic wschodnich i zachodnich (Ławki, Krasowy, Dzieckowice). Największe przekroczenia stężeń występują w obszarze północnym miasta w dzielnicach: Janów Miejski, Centrum, Morgi, Brzezinka i Ćmok. Najwyższe wartości percentyla dla pyłu zawieszanego PM10 mieszczą się w przedziale od 50 do 80,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wyniki obliczeń stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu wskazują na przekroczenia docelowej wielkości tego stężenia i obejmują obszar całej Aglomeracji Górnośląskiej. Wartości stężeń średniorocznych przekraczające 5 ng/m^3 wystąpiły w Mysłowicach w dzielnicy Brzezinka w okolicach ulicy Brzezińskiej, a także w dzielnicy Janów Miejski i Ćmok - maksymalne stężenia wyniosły od 2,17 do 8,74 ng/m^3 .

Analizując obszary występowania przekroczeń normatywnych stężeń zarówno pyłu PM10 jak i benzo(a)pirenu w Mysłowicach przekroczenia dopuszczalnej wielkości stężeń 24-godz. występują na obszarze około 80 % powierzchni miasta, z wyjątkiem obszarów przygranicznych dzielnic wschodnich i zachodnich (Ławki, Krasowy, Dzieckowice). Największe przekroczenia stężeń występują w obszarze północnym miasta w dzielnicach: Janów Miejski, Centrum, Morgi, Brzezinka i Ćmok.

5.1.3. Przyczyny zmian i obecnego stanu jakości powietrza.

Źródła zanieczyszczeń.

Na stan jakości powietrza w Mysłowicach wpływa emisja z różnego rodzaju źródeł. Wyróżnić należy:

- źródła punktowe (zakłady przemysłowe, energetyka ciepła),
- źródła liniowe (transport, przede wszystkim komunikacja samochodowa),
- źródła powierzchniowe, tzw. „emisja niska”, związane ze spalaniem paliw do celów grzewczych (kotłownie lokalne i paleniska indywidualne).

Ograniczenie emisji punktowej - analiza przeprowadzona w *Programie Ochrony Powietrza* wykazała wpływ źródeł punktowych na jakość powietrza na terenie miasta i Aglomeracji Górnośląskiej. Nagromadzenie na obszarach miasta dużej liczby instalacji wpływających na stan powietrza stwarza konieczność wskazania działań naprawczych w kierunku zmniejszenia emisji ze źródeł przemysłowych. Najważniejsze działania naprawcze muszą być skierowane na źródła punktowe, przyczyniające się do pogorszenia jakości powietrza. W dalszej kolejności należy zająć się pozostałymi zakładami przemysłowymi w celu zmniejszenia ich wpływu na stan powietrza.

Zanieczyszczenia emitowane ze źródeł punktowych postają w wyniku spalania paliw oraz prowadzenia procesów technologicznych w zakładach przemysłowych. Podczas energetycznego spalania paliw powstają następujące zanieczyszczenia: dwutlenek siarki (SO_2), tlenki azotu (NO_x), pył, tlenek węgla (CO) i dwutlenek węgla (CO_2). Tego rodzaju źródła, ze względu na sposób wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (wysokość emitora oraz prędkość wylotowa gazów), oddziałują na stan jakości powietrza zwykle w mniejszym stopniu niż spalanie paliw w indywidualnych systemach grzewczych.

Zaopatrzenie miasta w energię ciepłą:

Istniejący system sieci ciepłowniczych i elektroenergetycznych w obszarze miast: Katowice, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Chorzów, Mysłowice, Zabrze, Ruda Śląska, Bytom, Piekary Śląskie, Gliwice, Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno i Tychy, posiada cechy systemu zintegrowanego. Łączne zapotrzebowanie ciepła z sieci ciepłowniczych w tym obszarze wynosi około 4 tys. MW. W systemie przesyłowym ciepła istnieją połączenia sieciowe Katowice – Chorzów – Świętochłowice – Siemianowice - Mysłowice, Zabrze - Ruda Śląska oraz Będzin - Dąbrowa Górnicza – Sosnowiec - Czeladź, które dają szansę na zwiększenie udziału

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

w zaopatrzeniu w ciepło ze źródeł pracujących w skojarzeniu. Zapotrzebowanie na ciepło z systemu ciepłowniczego na tym obszarze w ostatnich latach wykazuje tendencję spadkową. Analiza danych historycznych i prognoz zmian zapotrzebowania wg dokumentów lokalnego planowania energetycznego dla poszczególnych miast pozwala na stwierdzenie, iż sumaryczne zapotrzebowanie na ciepło z systemu ciepłowniczego w miastach Aglomeracji Górnośląskiej będzie malało do roku 2025. Spadek ten związany jest z podejmowanymi działaniami racjonalizacyjnymi w istniejącej zabudowie, zasilanej z systemu ciepłowniczego.

Według „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla miasta Mysłówice” system zaopatrzenia w ciepło w Mysłowicach składa się z trzech rozdzielnych systemów:

- system Ciepłowni Mysłówice zasilający centrum miasta,
- system zasilany magistralą ciepłowniczą Spółki Ciepłowniczo-Energetycznej Jaworzno III, dla której źródłem ciepła jest PKE Elektrownia Jaworzno III, zasilający os. Powstańców Śląskich, os. Brzezinka oraz os. Zawadzkiego,
- system Ciepłowni Wesoła zasilający osiedle Wesoła.

Oprócz tego, w mieście energia cieplna na potrzeby ogrzewania mieszkań pochodzi z kotłowni lokalnych oraz indywidualnych systemów ogrzewania. Większość energii cieplnej użytkowana jest na potrzeby ogrzewania budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Na potrzeby przemysłu użytkowane jest około 21% energii cieplnej, z tego w większości na ogrzewanie pomieszczeń. Na potrzeby technologiczne przemysłu użytkowane jest zaledwie 3% energii cieplnej. Większość energii cieplnej wykorzystywanej w Mysłowicach pochodzi z węgla kamiennego (83%). Paliwo to jest wykorzystywane do produkcji ciepła głównie w systemach ciepłowniczych oraz w ogrzewaniu indywidualnym. Natomiast gaz jest źródłem około 10% energii cieplnej w mieście i używany jest do produkcji ciepła głównie w ogrzewaniu indywidualnym i kotłowniach pozasystemowych. Pozostałe paliwa: olej oraz energia elektryczna są źródłem 5% energii cieplnej.

Ograniczenie emisji liniowej – na zanieczyszczenia transportowe zasadniczy wpływ ma ruch samochodowy w mieście, powodujący znaczną emisję komunikacyjną.

W przypadku źródeł liniowych, rozumie się przez nie głównie ciągi komunikacyjne (drogowe i kolejowe), gdzie zanieczyszczenia pochodzą zasadniczo ze spalania paliw (benzyny lub oleju napędowego) w silnikach samochodów. Emitowany jest przede wszystkim tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory. Dodatkowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pyłowych pochodzących głównie ze ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg. Pyły te często zawierają metale ciężkie, tj. ołów, nikiel, kadm i miedź. W czasie ruchu pojazdów na drodze dochodzi również do tzw. wtórnego pylenia, czyli ponownego unoszenia pyłu znajdującego się na drodze. Na wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych ma wpływ cały szereg czynników, w tym struktura i natężenie ruchu pojazdów, organizacja ruchu samochodowego, płynność ruchu pojazdów na drodze, stan techniczny dróg i pojazdów.

Komunikacja drogowa:

Miasto znajduje się na skrzyżowaniu ważnych tranzytowych tras drogowych:

- (wschód – zachód) autostrady A4,
- (północ – południe) drogi ekspresowej S1.

Skrzyżowanie tych dróg stanowi węzeł „Brzęczkowicki”. Ważną drogą jest również droga krajowa DK79 relacji Warszawa – Sandomierz – Kraków – Chrzanów – Katowice – Bytom, biegnąca ulicami Katowicką i Krakowską.

Głównymi wewnętrznymi osiami komunikacyjnymi są:

w układzie południkowym:

- droga krajowa DK79, biegnąca ulicą Katowicką oraz droga wojewódzka nr 934 biegnąca ulicami: Oświęcimską, Gen. J. Ziętka, Brzezińską, Kosztowską, odcinkiem drogi ekspresowej S1 oraz ulicą Imielińską,
- droga powiatowa nr S 6490, biegnąca ulicami Obrzeżną Zachodnią i Pukowca (do Laryskiej),

w układzie równoleżnikowym:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- fragment w/w drogi krajowej DK79 biegnącej ulicą Krakowską oraz droga powiatowa nr S 8804 biegnąca ulicą Mikołowską,
- droga powiatowa nr S 6490 biegnąca ulicami: Obrzeżna Północna i Bończyka,
- droga powiatowa nr S 6490 biegnąca ulicą Laryską (od ul. Pukowca do ul. Brzezińskiej),
- droga powiatowa nr S 8800 biegnąca ulicą Długą (do Dziewkowic).

Sieć drogowa w Myśłowicach ma długość 185 kilometrów. Gęstość sieci w skali całego miasta wynosi ok. 4,2 km/km².

Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu w latach 2000-2005-2010 na drogach przebiegających przez miasto wykazują stały wzrost natężenia ruchu pojazdów:

Tabela 9. Średni dobowy ruch (SDR) w latach 2000-2005-2010 na drogach w Myśłowicach.

Nr drogi	Odcinek	Rok			Wzrost natężenia ruchu %*
		2000	2005	2010	
S1	Sulno-Kosztowy	20919	25135	40678	94,45
	Kosztowy-tychy	14689	15751	20882	42,16
A4	Droga86-S1	17998	32686	43115	139,55
	Droga S1-Chranów/byczyna	18602	24126	29947	60,99

Źródło: GPR w latach 2000, 2005, 2010, GDDKiA.

W Programie Ochrony Powietrza ograniczenie emisji liniowej skierowane zostało na działania, które pozwolą na zmniejszenie ruchu tranzytowego na terenie centrum miast, a ponadto pozwolą na zmiany w natężeniu ruchu na głównych arteriach komunikacyjnych Aglomeracji Górnośląskiej w zakresie ruchu tranzytowego i osobowego. W ramach Programu Ochrony Powietrza obejmującej Aglomerację Górnośląską, w tym miasto Myśłowice, zaproponowano rozbudowę systemu komunikacji publicznej w ramach Szybkiej Kolei Regionalnej łączącej miasto Aglomeracji Górnośląskiej według następujących etapów: I etap: Tychy Lodowisko – Katowice, II etap: Katowice – Sosnowiec Środula, III etap: Gliwice – Myśłowice, IV etap: Sosnowiec Środula – Huta Katowice, Linie Szynobusowe – Tychy Miasto – Oświęcim, Sosnowiec Środula – Sosnowiec Kazimierz.

Komunikacja kolejowa:

W Myśłowicach funkcjonują cztery stacje kolejowe: Myśłowice, Brzęczkowice, Brzezinka oraz Kosztowy, przy czym większość połączeń obsługiwanych jest tylko ze stacji Myśłowice – pozostałe stacje obsługują jedynie kierunek Katowice – Oświęcim.

Przez Myśłowice przebiegają linie kolejowe PKP o znaczeniu państwowym:

- Myśłowice – Jaworzno Szczakowa (nr 134),
- Katowice – Oświęcim (nr 138).

Linie te objęte są umowami AGC i AGTC – jako linie mające znaczenie dla międzynarodowych tranzytów kolejowych. Umową AGC o głównych międzynarodowych liniach kolejowych objęta jest linia E 30 relacji: Drezno/Berlin – Wrocław – Opole – Kędzierzyn Koźle – Gliwice – Katowice – Jaworzno Szczakowa – Kraków – Lwów – Kijów.

Umową AGTC o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących objęta jest linia C-E 30 relacji: /Wrocław/ - Opole – Gliwice – Ruda Kochłowice – Katowice Muchowiec – Myśłowice – Jaworzno Szczakowa - /Kraków/.

Ponadto, przez miasto przebiegają linie przemysłowe (w tym tzw. piaskowe). Linie przemysłowe podlegają intensywnym przekształceniom, w tym procesom restrukturyzacyjnym oraz likwidacyjnym.

W wyniku takich przekształceń jako operatorzy linii kolejowych pojawili się:

- CTL Maczki-Bór Spółka z o.o. (41-208 Sosnowiec, ul. Długa 90),
- PCC Rail Szczakowa SA (43-602 Jaworzno, ul Bukowska 12).

CTL Maczki-Bór Spółka z o.o. dysponuje linią od granicy miasta z Katowicami w rejonie ul. Mikołowskiej do Brzezinki. PCC Rail Szczakowa dysponuje linią wzdłuż Czarnej Przemszy (część szlaku Jęzor Centralny – Borki).

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Komunikacja tramwajowa:

Śródmieście Mysłowic ma następujące połączenia tramwajowe:

z Katowicami:

- linia nr 14 – Wełnowiec plac Alfreda

oraz z Sosnowcem:

- linia nr 26 – Miłowice pętla,

Ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych - może być osiągnięte dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na ciepło poprzez termomodernizację, podłączenie do sieci ciepłej, wymianę dotychczasowych kotłów węglowych o niskiej sprawności na nowoczesne kotły węglowe (paliwo – węgiel orzech, groszek) oraz retortowe, ekologiczne (paliwo – brykiety) lub wymianę dotychczasowych kotłów węglowych na kotły gazowe lub olejowe oraz ogrzewanie elektryczne w obszarach przekroczeń.

Źródła powierzchniowe (rozproszone), czyli tzw. „niska emisja”, to zanieczyszczenia powstające głównie w wyniku indywidualnego ogrzewania domów i mieszkań, zarówno w lokalnych kotłowniach, jak i w indywidualnych paleniskach domowych. Zasięg oddziaływania tego rodzaju źródeł ma charakter lokalny, jednak ze względu na powszechność stosowania paliw konwencjonalnych do ogrzewania są one szczególnie uciążliwe i przyczyniają się znacząco do pogorszenia stanu jakości powietrza na terenie miasta. Niska emisja odpowiedzialna jest głównie za wzrost stężenia pyłu, dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), tlenku węgla (CO).

Kierunkiem koniecznym do osiągnięcia redukcji w zakresie emisji powierzchniowej jest modernizacja lub likwidacja indywidualnych źródeł spalania opalanych węglem, czyli paliwem ekonomicznie tanim, jednak powodującym największą emisję zanieczyszczeń do powietrza. Kierunek ten jest jednym z proponowanych do osiągnięcia celów *Programu Ochrony Powietrza*, choć należy stwierdzić ze niewystarczającym do uzyskania wymaganych efektów ekologicznych. Wsparcie tego kierunku działań innymi możliwościami systemowymi w skali województwa czy regionu spowoduje osiągnięcie lepszych efektów i uzyskanie zadowalających wyników ekologicznych w stosunkowo krótkim czasie.

Modernizacja i rozbudowa systemów ciepłowniczych powinna odbywać się zgodnie ze szczegółowymi propozycjami zawartymi w założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta oraz planami i możliwościami dystrybutorów ciepła. Celem tych działań powinno być przede wszystkim zapewnienie dostaw ciepła i przyłączy do sieci ciepłowniczej na obszarze objętym przekroczeniami norm jakości powietrza.

W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych wprowadzanych do powietrza z indywidualnych źródeł ciepła na terenie miasta Mysłowice realizowany był Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) - opracowany w 2008 r. Po przyjęciu nowego Programu (PONE) planowana jest dalsza realizacja zadań ograniczających niską emisję. W związku z problemem, jaki stanowi niska emisja, od lat w Mysłowicach podejmowane są działania na rzecz jej ograniczenia tj.: modernizacje ogrzewania, podłączenia do sieci ciepłowniczych, termomodernizacja budynków. Udzielane jest również od kilku lat dofinansowanie do modernizacji systemów grzewczych dla osób fizycznych, jak również placówek użyteczności publicznych.

Na terenie Mysłowic w 2011 roku wyznaczono obciążenia powierzchniowe substancjami wniesionymi przez opady atmosferyczne:

Tabela 10. *Obciążenie powierzchniowe miasta Mysłowice substancjami wniesionymi przez opady atmosferyczne w 2011 roku (ładunki jednostkowe w kg/ha*rok i ładunki całkowite w Mg/rok)*

Lp.	Substancja	Wskaźnik zanieczyszczeń	
		kg/ha*rok	Mg/rok
1.	Siarczany	22,18	147
2.	Chlorki	10,57	70
3.	Azotyny + azotany	3,83	25
4.	Azot amonowy	4,94	33

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

5.	Azot ogólny	10,79	71
6.	Fosfor ogólny	0,369	2,4
7.	Sód	5,00	33
8.	Potas	3,03	20
9.	Wapń	10,67	71
10.	Magnez	1,24	8
11.	Cynk	1,371	9,1
12.	Miedź	0,0563	0,4
13.	Żelazo	0,358	2,4
14.	Ołów	0,0404	0,27
15.	Kadm	0,02681	0,177
16.	Nikiel	0,0076	0,05
17.	Chrom	0,0034	0,022
18.	Mangan	0,0663	0,44
19.	Jon wodorowy	0,0097	0,06

Źródło: Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń do podłoża w województwie śląskim w 2011r., WIOŚ 2012r.

Prowadzone od wielu lat działania w ograniczaniu emisji przemysłowej i niskiej emisji na terenie miasta przynoszą bez wątpienia efekty. Jednakże kwestia położenia miasta w obrębie strefy górnośląskiej powoduje znaczne napływy zanieczyszczeń spoza terenu miasta, powodujące iż poprawa jakości powietrza w mieście jest wypadkową działań ograniczających emisję i emisji napływowej. Poprawa jakości powietrza w mieście Mysłówice jest procesem uzależnionym od poprawy powietrza w całej strefie górnośląskiej.

5.1.4. Odnawialne źródła energii

W 2020 r. w Polsce 15,5% energii końcowej brutto ma pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ministerstwo Gospodarki opracowało *Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 7 grudnia 2010 r.

Dokument ten, określa polskie cele w zakresie udziału energii z odnawialnych źródeł energii (OZE) w sektorze transportowym, energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia. Jest to prognoza osiągnięcia w 2020 r. 15,5% Udziału OZE w zużyciu energii końcowej brutto w sposób zrównoważony. Dokument zakłada, że filarami zwiększenia udziału odnawialnych źródeł będzie bardziej efektywne wykorzystanie biomasy oraz energii wiatrowej.

Energia biomasy

Wykorzystanie biomasy, do celów energetycznych następuje przez bezpośrednie spalanie drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej lub roślin energetycznych (specjalnego gatunku wierzby oraz tzw. małwy pensylwańskiej woj.).

Biopaliwo gazowe (biogaz) wytworzone w procesie fermentacji pojawia się na składowiskach odpadów komunalnych oraz oczyszczalniach ścieków. W tych obiektach wystarczy zabudować instalację odzysku gazu, aby mieć biogaz do spalania w kotłach lub silnikach spalinowych i produkować ciepło i energię elektryczną, przede wszystkim na użytek własny. Instalacji takich jest niewiele na terenie całego województwa.

Energia słońca

Najbardziej popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są systemy fototermiczne, wykorzystujące tzw. kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przetwarzające promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną.

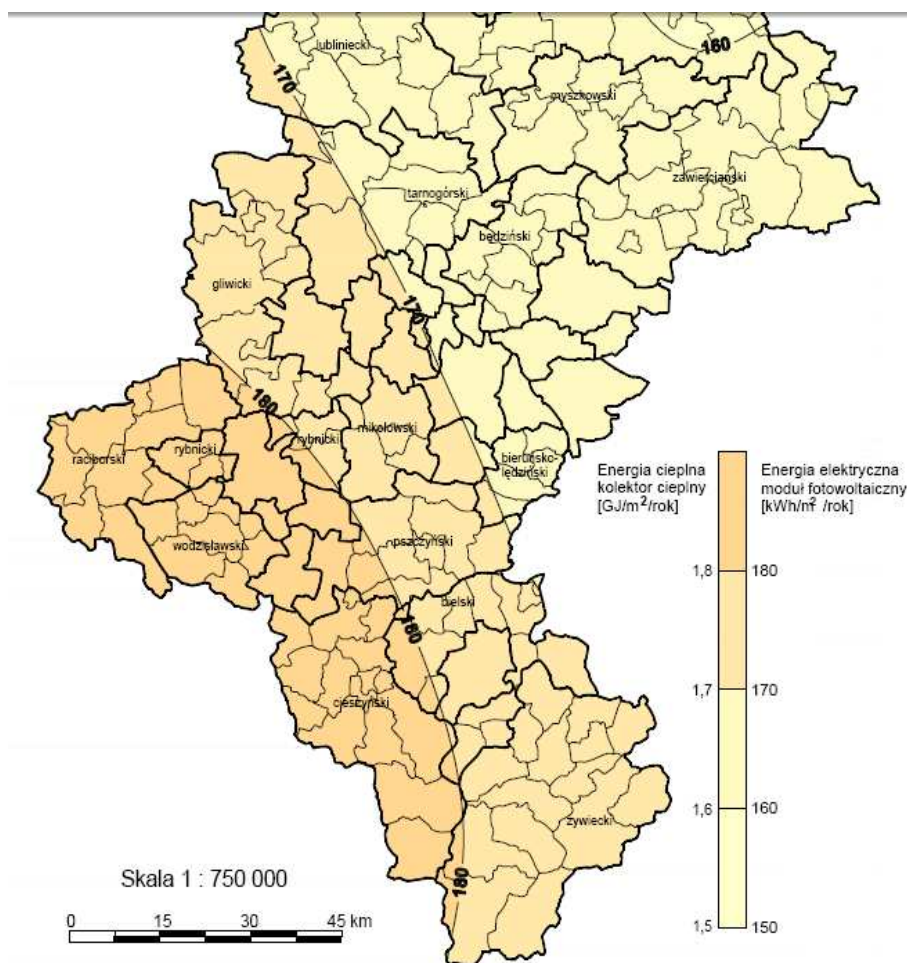
Zasoby energii słonecznej są wystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb w zakresie produkcji ciepłej wody użytkowej w okresie letnim i woj. 50÷60 % tych potrzeb w okresie wiosenno – jesiennym.

Energię słoneczną wykorzystuje się w:

- 1) kolektorach słonecznych,
- 2) instalacjach fotowoltaicznych,

- 3) oświetleniu solarnym,
- 4) sygnalizacji solarnej.

Rysunek 3. Energia słoneczna – potencjał techniczny na obszarze województwa śląskiego.

Źródło: Opracowanie metody programowania i modelowania systemów wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego, wraz z programem wykonawczym dla wybranych obszarów województwa, Polska Akademia Nauk, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, Kraków-Katowice 2005. Energia słoneczna wykorzystywana jest

przede wszystkim w prywatnych budynkach mieszkalnych. Obecne instalacje są nieliczne, nie mają one znaczenia w gospodarce energetycznej miasta i województwa, można je traktować jako obiekty referencyjne przyszłych instalacji.

Energia otoczenia

Ziemia nagrzewana promieniami słonecznymi stanowi niewyczerpane źródło energii cieplnej o niskiej temperaturze. Ciepło z otoczenia, gruntu czy z wody może być wykorzystane po przetworzeniu do celów grzewczych. Temperatura gruntu na głębokości 15 metrów przez cały rok jest stała i wynosi woj. 10°C, a wód gruntowych od 8 do 12°C. Urządzenia, które pobierają ciepło z otoczenia i podnoszą je do poziomu temperatury wymaganej dla celów grzewczych nazywane są „pompami ciepła”. Jest wiele rodzajów systemów grzewczych z wykorzystaniem pomp ciepła i chociaż charakteryzują się one dużymi kosztami inwestycyjnym, to stają się coraz bardziej popularne, ze względu na bardzo wysoką sprawność energetyczną, rzędu 300 – 400 %.

Na terenie miasta pompy ciepła są wykorzystywane przez prywatnych inwestorów do ogrzewania domów mieszkalnych.

Energia wód kopalnianych

Wody kopalniane stanowią naturalny i łatwy do wykorzystania nośnik umożliwiający transport energii geotermicznej na powierzchnię ziemi. Wody kopalniane wypompowuje się na powierzchnię, gdzie mogą być częściowo wykorzystywane w procesach technologicznych, a ich nadmiar zostaje odprowadzany.

Możliwość wykorzystania energii cieplnej z wód kopalnianych ograniczona jest do obszarów na terenie których znajdują się czynne zakłady górnicze. Koszty inwestycyjne związane z realizacją projektów pozyskania ciepła z wód kopalnianych zależą przede wszystkim od całkowitej mocy

instalacji. Średni koszt inwestycyjny instalacji o mocy 0,5 MW kształtuje się na poziomie 0,8 mln zł, rosnąc (ceny pomp ciepła i wymienników rosną prawie liniowo wraz ze wzrostem mocy) wraz ze zwiększaniem mocy.

5.2. Zasoby wodne

5.2.1. Wody powierzchniowe

Obszar miasta Mysłówice znajduje się w dorzeczu Przemszy, która jest dopływem Wisły. Wyjątkiem jest ciek Przyrwa, który jest dopływem rzeki Mleczna, należącej do dorzecza Gostyni. Zasadniczymi elementami sieci rzecznej Mysłowic są cieki:

- Rzeka Przemsza oraz Czarna Przemsza po ujście Brynicy, którymi biegnie wschodnia granica miasta Mysłowic. Przemsza, która wraz z dopływami stanowi największą zlewnię, niesie 49 % wód antropogenicznych. Stanowi ona połączenie Czarnej i Białej Przemszy w okolicach Słupnej. Na terenie zabudowy miejskiej Mysłowic rzeka płynie przez dzielnice: Brzęczkowice, Brzezinka, Kosztowy. Na obecny stan rzeki duży wpływ miała eksploatacja górnicza oraz nieuregulowany Rów Kosztowski, wpływający do niej. Koryto rzeki Przemszy jest częściowo nieuregulowane.
- Rzeka Czarna Przemsza (długość całkowita 64 km) stanowi źródłowy ciek Przemszy. Na terenie miasta Mysłówice płynie przez następujące dzielnice: Piasek, Centrum, Słupna. Stanowi granicę z Sosnowcem. Rzeka ta jest częściowo uregulowana, a częściowo płynie szerokim, naturalnym korytem. Dodatkowo zasilana jest potokiem Bolina.
- Rzeka Brynica (długość całkowita 55 km) jest prawostronnym dopływem rzeki Czarna Przemsza. Płynie korytem naturalnym. Brynica jest ostatnią z trzech rzek stanowiących naturalną granicę miasta z Sosnowcem. Początkowo rzeka silnie meandruje, nieco dalej koryto jest nieznacznie tylko wyżłobione, natomiast szeroko rozlewa się po powierzchni doliny.
- Rzeka Rawa uchodzi do Brynicy (prawobrzeżny dopływ, płynie szerokim korytem, które przy ujściu osiąga około 2,7 m.
- Rzeka Przyrwa, zwana też potokiem Ławeckim na długości około 6,25 km przepływa wzdłuż południowego odcinka zachodniej granicy gminy.
- Rzeka Bolina uchodzi do Przemszy wraz z dopływem Bolina Południowa II, odwadniają północno-zachodnie stoki płaskowyżu Mrucek.
- Ciek Brzęczkowicki jedynie w górnej części zachował naturalny przebieg.
- Rów Kosztowski przepływa przez centralny obszar miasta.

Dzisiejszy stan sieci hydrograficznej miasta jest efektem zmian, jakie zaszły na tym terenie w okresie wielowiekowej działalności gospodarczej. W związku z osiadaniem terenu i regulacją rzek powstały tereny bezodpływowe.

Wody stojące na terenie Mysłowic stanowią wyłącznie przez sztuczne zbiorniki wodne powstałe w miejscach dawnej eksploatacji piasku lub gliny, a także w nieckach osiadań/ zapadlisk terenu.

Jedynym większym powierzchniowo zbiornikiem jest położony przy granicy z Sosnowcem i Katowicami Staw Hubertus III, który zajmuje powierzchnią 20 ha, z czego 7 ha w granicach Mysłowic. Pozostałe zbiorniki (oczka wodne) nie przekraczają powierzchni 1 ha. Większość zbiorników wodnych jest wykorzystywana rekreacyjnie.

Dodatkowo na terenie miasta znajduje się ok. 790 km rowów melioracyjnych, utrzymywanych przez spółki wodne, bądź prywatnych właścicieli gruntów.

Stan wód powierzchniowych

Oceny stanu wód za 2012 rok na podstawie badań prowadzonych w ramach poszczególnych sieci monitoringowych wykonane zostały w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. Nr 257, poz. 1545) oraz wytyczne Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Wyżej wymienione, rozporządzenie definiuje 5 klas stanu ekologicznego wody:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Stan chemiczny określa się na podstawie badań substancji z grupy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545) oceniane są substancje priorytetowe oraz wskaźniki innych substancji zanieczyszczających, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej KOM 2006/0129 (COD) dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości środowiska w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE. Ocena stanu chemicznego polega na porównaniu wyników badań do wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód dla danego typu jednolitych części wód przedstawionych w załączniku nr 8 wyżej cytowanego rozporządzenia. Przekroczenie tych wartości powoduje przyjęcie złego stanu chemicznego.

Badania jakości wód powierzchniowych na terenie całego województwa śląskiego, jak również na terenie miasta Mysłówice, przeprowadza WIOŚ w Katowicach. Na terenie miasta wyznaczono dwa punkty pomiarowo-kontrolne monitoringu wód powierzchniowych.

Ocena stanu ogólnego oraz stanu/potencjału ekologicznego wód w 2012 r. obejmowała klasyfikację elementów biologicznych, fizykochemicznych i substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego z grupy zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych. Klasyfikację oraz jej elementy przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 11. Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych na terenie miasta Mysłówice w 2012 r. w ramach monitoringu operacyjnego i diagnostycznego.

Nazwa ppk	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych		Stan chemiczny	Stan/potencjał ekologiczny	Stan
				specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne			
Rawa – ujście do Brynicy	V	II	Poniżej stanu dobrego	II	Dobry	zły	zły
Bolina – ujście do Przemszy	V	I	Poniżej stanu dobrego	II	Dobry	zły	zły

Źródło: Monitoring wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu w latach 2010- 2012r, WIOŚ Katowice 2013r.

Wody powierzchniowe w obu punktach pomiarowych: **Rawa – ujście do Brynicy** i **Bolina – ujście do Przemszy** odznaczają się dobrym stanem chemicznym, V-tą klasą elementów biologicznych, stan fizykochemiczny określono jako poniżej stanu dobrego, stan/potencjał ekologiczny oceniono jako zły. Ogólnie oceniono zły stan wód w badanych punktach. Różnica w ocenie wód dotyczy klasy elementów hydromorfologicznych, gdzie dla ppk Bolina są to wody I klasy, natomiast dla ppk Rawa – wody II klasy.

5.2.2. Wody podziemne

W południowo-wschodniej części miasta występuje fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 452 – Chrzanów. Powierzchnia zbiornika wynosi 273 km², a zasoby dyspozycyjne 82 469 m³/d. Granice zbiornika pokrywają się na całej długości z granicami struktury triasu chrzanowskiego. Głównymi hydrostrukturami triasu chrzanowskiego są struktury wklęsłe: niecka chrzanowska, niecka wilkoszyńska i rów Chrzanów-Dąb. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód GZWP jest zróżnicowany. Bardzo wysokie zagrożenie (czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni do poziomu wodonośnego < 2 lat) występuje w rejonie wschodni utworów triasu rozciętych kamieniołomami i łomami oraz w obrębie przelomowego odcinka doliny Przemszy przez Zrębowe Pagóry Imielińskie.

Aktualnie na terenie Mysłowic wody podziemne nie są ujmowane do celów komunalnych. Nie zostały ustanowione strefy ochronne ujęć wód ani obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, w oparciu o ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.).

Jakość wód podziemnych

Ocena jakości wód podziemnych została wykonana dla punktów pomiarowych w sieci krajowej i regionalnej w oparciu o rozporządzenia:

- Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008 r., Nr 143, poz. 896),
- Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2010 r., Nr 72, poz. 466).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r., oceny jakości elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych oraz oceny stanu chemicznego i stanu ilościowego wód podziemnych dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 155a ust. 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.). Przy określaniu klasy jakości wód podziemnych (I – V) w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, z zastrzeżeniem, że to przekroczenie nie dotyczy elementów fizykochemicznych oznaczonych w załączniku symbolem „H” (substancje niebezpieczne) i mieści się w granicach przyjętych dla kolejnej niższej klasy jakości wody. W przypadku większej liczby badań monitoringowych w ciągu roku do porównań przyjmuje się wartość średniej arytmetycznej stężeń badanych elementów fizykochemicznych uzyskanych z rocznych wyników badań monitoringowych w punkcie pomiarowym. Klasy jakości wód podziemnych **I, II, III** oznaczają **dobry stan chemiczny**, a klasy jakości wód podziemnych **IV, V** oznaczają **słaby stan chemiczny**.

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w sieci regionalnej oraz w ramach monitoringu krajowego – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie badań prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Na terenie miasta Mysłowice w 2012 roku nie wyznaczono punktów pomiarowych. Najbliżej Mysłowic badania wykonywane były w GZWP nr 452 na terenie Jaworzna.

Tabela 12. *Klasyfikacja jakości wód podziemnych przeprowadzona w 2012 roku w sieci krajowej (badania wykonane na zlecenie GIOŚ przez Państwowy Instytut Geologiczny).*

Nr punktu	GZWP	Klasa jakości 2011	Klasa jakości 2011
0024/R	452	II	II

Źródło: Monitoring wód podziemnych w 2012r. w ramach sieci krajowej, WIOŚ Katowice 2013r.

Wody podziemne badane w obrębie GZWP 452 zostały zakwalifikowane do **II klasy** jakości.

Jakość wód przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie miasta Mysłowice prowadzone są przez Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach oraz przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzony był w 2012 roku łącznie w 24 stałych punktach monitoringowych. Do badań laboratoryjnych pobrano ogółem - 61 próbek do badań fizykochemicznych i 56 próbek do badań bakteriologicznych.

Wszystkie próbki wody w zakresie badanych parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych spełniały wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29.03.2007r. (Dz. U. z 2007r. Nr 61 poz. 417 z późn. zm.).

W roku 2012 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach nadzorował prowadzone przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mysłowicach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach wewnętrzne kontrole jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W tym zakresie pobrano w 2012 roku łącznie 78 próbek do badań fizykochemicznych i 77 próbek do badań bakteriologicznych. Wszystkie raportowane próbki wody z kontroli wewnętrznej, spełniały wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29.03.2007r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 61 poz. 417 z późn. zm.).

5.2.3. Zaopatrzenie w wodę

Mysłowice w zakresie zaopatrzenia w wodę obsługiwane są przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach. Zasilanie miasta odbywa się z trzech głównych kierunków:

- wodociąg „Dzieńkowice”,
- ujęcie w Maczkach,
- ujęcie Go-CzA (bazuje na wodach dwóch zbiornikach: Goczałkowice i Czaniec).

Wodociąg Dzieńkowice stanowią dwie magistrale Ø1600 mm. Magistrale te, przebiegają w południowej części miasta z SUW-u Dzieńkowice z rozgałęzieniem Ø1600 mm w kierunku zbiorników „Mikołów” oraz Ø1600 mm prowadzące do dzielnicy Brzezinka, a następnie przez centrum miasta, gdzie łączy się z wodociągiem Ø400 prowadzącym z magistrali Murcki-Sosnowiec. W południowej części miasta wykonane jest również rozgałęzienie Ø400 mm w kierunku dzielnicy Dzieńkowice.

Z ujęcia w Maczkach Mysłowice są zaopatrywane magistralą Ø800 mm. Prowadzi ona od wschodniej granicy miasta w okolicy dzielnicy Słupna w kierunku centrum, gdzie łączy się z wodociągiem prowadzącym z SUW Dzieńkowice.

Ujęcie Go-CzA dostarcza wodę poprzez magistralę Ø1400 mm relacji Murcki – Sosnowiec, prowadzącą w północnej części miasta. Z wodociągu tego wodę na teren Mysłowic dostarczają odgałęzienia: Ø400 mm w ul. Oswobodzenia w Katowicach, Ø600 w ul. Katowickiej oraz Ø300 w ul. Świerczyny w Mysłowicach.

Woda dostarczana do odbiorców na terenie miasta Mysłowice pochodzi głównie z Zakładu Uzdatniania Wody Dzieńkowice oraz w mniejszej części z sieciowych zbiorników wyrównawczych w Katowicach-Murckach, które zasilane są wodą pochodzącą z Zakładu Uzdatniania Wody Goczałkowice i Zakładu Uzdatniania Wody Dzieńkowice. Dystrybucją wody na terenie miasta zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Mysłowicach. Wszyscy mieszkańcy miasta Mysłowice korzystają z wody przeznaczonej do spożycia pochodzącej z sieci wodociągowej. Według danych przekazanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Mysłowicach ilość wody dostarczanej gospodarstwom domowym w ostatnich latach wynosiła:

- rok 2010: 2 408 271 m³,
- rok 2011: 2 330 369 m³,
- rok 2012: 2 323 471 m³

Pozostałe parametry przedstawia tabela poniżej:

Tabela 13. Parametry sieci wodociągowej w Mysłowicach.

L.p.	Parametr:	jdn	2010	2011	2012
1.	Długość czynnej sieci wodociągowej magistralnej	km	10,0	10,0	10,0
2.	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	321,4	321,4	323
3.	Połączenia do budynków	szt	4 856	7 744	7 815

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Mysłowicach.

W Mysłowicach nie stwierdzono występowania istotnych niedoborów ilościowych, nie występują również problemy z zakupem wymaganej ilości wody z GPW.

5.2.4. Odprowadzenie ścieków

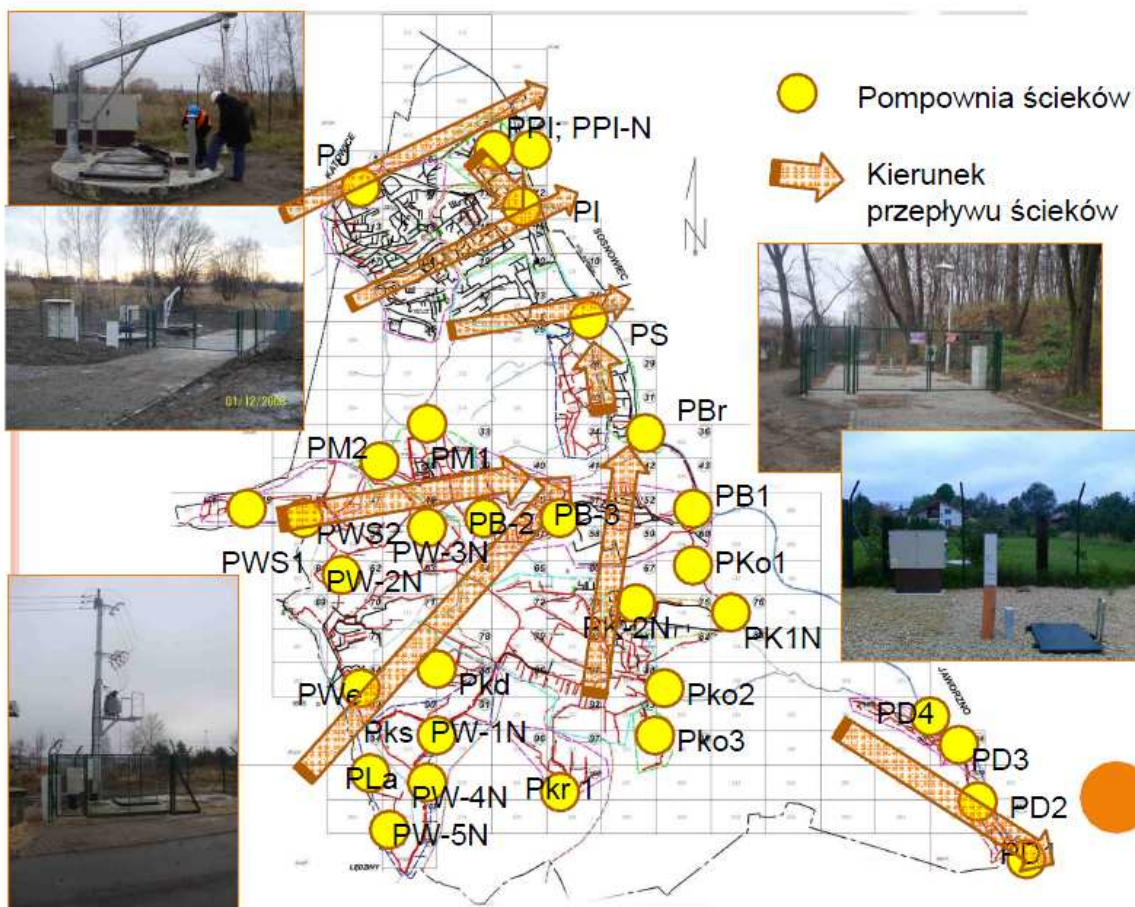
Gospodarka ściekowa miasta Mysłowice podlegała w ostatnich latach wielkim zmianom, związanym głównie z realizacją Projekt nr 2004/PL/16/C/PE/011 pn.: „Gospodarka wodno-ściekowa w Mysłowicach”. Przed rozpoczęciem projektu (rok 2006) udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wynosił 10,3 %. Wg danych MPWiK po zakończeniu projektu z oczyszczalni ścieków może korzystać blisko 90 % mieszkańców. W nieskanalizowanych rejonach w dalszym ciągu występują przydomowe zbiorniki bezodpływowe (szamba), niektóre nieruchomości posiadają także przydomowe oczyszczalnie ścieków. Istniejąca sieć kanalizacyjna jest w różnym stanie technicznym. W efekcie realizacji Projektu prawie całe miasto zostało objęte kanalizacją rozdzielczą z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni „Radocha II” w Sosnowcu, z wyłączeniem terenu Dzieńkowic, z którego ścieki odprowadzane są do oczyszczalni „Jaworzno-Dąb”. Realizacja projektu zapewniła osiągnięcie następujących celów:

- rozdział sieci kanalizacyjnej na sanitarną i deszczową, budowę sieci kanalizacji na terenach nieskanalizowanych,
- odprowadzanie ścieków z terenu miasta do oczyszczalni;
- obniżenie poziomu zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz eliminację szamb;
- spełnienie standardów ekologicznych Unii Europejskiej i krajowych poprzez zebranie ścieków z terenów miasta i doprowadzenie ich do oczyszczalni ścieków spełniających wymagania Dyrektywy 91/271/EWG oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z 29 listopada 2002 roku.

Obecnie Śródmieście-Centrum, Piaski, Śródmieście-Zachód, Janów-Ćmok, Słupna, Brzęczkowice os. Powstańców Śląskich, Brzezinka, Larysz-Morgi, Wesoła, Kosztowy-Krasowy – posiadają kanalizację sanitarną i deszczową – z kierunkiem do oczyszczalni ścieków Radocha II w Sosnowcu, natomiast Dzieńkowice – kanalizację sanitarną – z kierunkiem do oczyszczalni Jaworzno-Dąb.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Rysunek 4. Kierunki przepływu ścieków i pompownie ścieków na terenie miasta Myśłowice.

Źródło: Gospodarka ściekowa miasta Myśłowice przed i po zakończeniu projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Myśłowicach”, MPWiK Myśłowice.

Wg danych GUS (2011) odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w Myśłowicach wynosi 80,7 % i jest wyższy od wskaźnika dla województwa śląskiego (70,1 %).

Ilość ścieków komunalnych odprowadzonych w ostatnich latach w mieście wynosiła (wg MPWiK):

- rok 2010: 1 739 838 m³,
- rok 2011: 1 863 791 m³.
- rok 2012: 2 093 739 m³.

Pozostałe parametry sieci kanalizacyjnej przedstawia tabela poniżej:

Tabela 14. Parametry sieci kanalizacyjnej w Myśłowicach.

L.p.	Parametr:	jdn	2010	2011	2012
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej ogółem	km	130,0	272 (w tym 24,7 km kanalizacji tłocznej)	304,5 (w tym 24,9 km kanalizacji tłocznej)
2.	Długość przyłączy do budynków	km	b.d.	b.d.	39,2 km sięgaczy kanalizacyjnych wybudowanych w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Myśłowicach”
3.	Połączenia do budynków	szt	3 139	5 641	6 067

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

4.	Długość kanalizacji deszczowej	km	1,3 km sieci zinwentaryzowanej, 15,7 km kanalizacji deszczowej zgodnie z umową użyczenia pomiędzy MPWiK a miastem Myślowice	1,3 km sieci zinwentaryzowanej, 9,8 km sieci kanalizacji deszczowej wybudowanej w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Myśłowicach”, 16,3 km kanalizacji deszczowej zgodnie z umową użyczenia pomiędzy MPWiK a miastem Myślowice, brak danych odnośnie długości kanalizacji ogólnospławnej, której funkcja została zmieniona na kanalizację deszczową	1,3 km sieci zinwentaryzowanej, 9,8 km sieci kanalizacji deszczowej wybudowanej w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Myśłowicach”, 16,3 km kanalizacji deszczowej zgodnie z umową użyczenia pomiędzy MPWiK a miastem Myślowice, brak danych odnośnie długości kanalizacji ogólnospławnej, której funkcja została zmieniona na kanalizację deszczową

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Myśłowicach.

Tabela 15. Dane dot. gospodarki ściekowej w Myśłowicach w 2011r.

Ścieki oczyszczane odprowadzane ogółem	Ścieki oczyszczane razem	BZT5	ChZT	Zawiesina	Azot ogólny	Fosfor ogólny	Osady wytworzone w ciągu roku
<i>tys. m³</i>	<i>tys. m³</i>	<i>kg/rok</i>	<i>kg/rok</i>	<i>kg/rok</i>	<i>kg/rok</i>	<i>kg/rok</i>	Mg
2 337,3	2 313	60	655	391	282	26	28

Źródło: www.stat.gov.pl

Kanalizacja deszczowa

Kanalizacja deszczowa została poważnie rozbudowana przy realizacji projektu „Gospodarka wodno – ściekowa w Myśłowicach”, przed rozpoczęciem realizacji projektu funkcjonowała w większości w postaci kanalizacji ogólnospławnej, po zakończeniu projektu nastąpił prawie całkowity rozdział kanalizacji deszczowej od sanitarnej. W przypadku braku na danym terenie sieci rozdzielczej, ścieki bytowe są rozcieńczane ściekami deszczowymi i kanały pracują jako ogólnospławne. Dane dot. długości sieci kanalizacji deszczowej przedstawione zostały w tabeli powyżej (tab. 14.).

W celu realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2010 na terenie miasta Myślowice utworzono dwie aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego - PLSL001 – Sosnowiec i PLSL012 – Jaworzno - Dąb.

Poniżej zestawiono udział % mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego według „Sprawozdania z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2011 dla województwa śląskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK 2009”:

Tabela 16. Wykonanie KPOSK w Aglomeracji na terenie miasta Myślowice (2011).

Lp.	Nr aglomeracji	Nazwa aglomeracji	Gmina wiodąca	Gminy w aglomeracji	Udział (%) mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego		
					Plan wg KPOŚK 2010 (plan na dzień 31.12.2015r.)	Realizacja na dzień 31.12.2011r.	Przewidywane skanalizowanie w 2015r.
.Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego							
1.	PLSL001	Sosnowiec	Sosnowiec	Sosnowiec,	100,00	90,7	98,0

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

				Katowice, Mysłowice, Czeladź			
2.	PLSL012	Jaworzno- Dąb	Jaworzno	Jaworzno, Chelmek, Mysłowice- Dzieńkowice	100,00	67,7	95,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2011 dla województwa śląskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK

Główną przyczyną wolnego tempa realizacji zadań wynikających z KPOŚK w aglomeracjach może być wysoki koszt realizowanych inwestycji, trudnych do zrealizowania bez pozyskania środków zewnętrznych.

5.2.5. Ochrona przed powodzią

Na terenie Mysłowic nie ma zagrożenia powodziowego ze strony wód płynących. Na obszarze miasta mogą wystąpić jedynie podtopienia o charakterze lokalnym, spowodowane długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu, gwałtownymi roztopami śniegu lub w wyniku niedrożności rowów i przepustów kanalizacyjnych. Oprócz tego, występuje zagrożenie związane jest z eksploatacją górniczą, która prowadzi do powstawania zalewisk, niecek bezodpływowych oraz do uszkodzenia obiektów kubaturowych wodnych i infrastruktury technicznej.

Utrzymanie rowów komunalnych jest prowadzone przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta, w miarę posiadanych środków finansowych i ma na celu uzyskanie efektu przeciwpowodziowego w postaci:

- utrzymania odpowiedniego światła w korycie rowu poprzez wykoszenie porastającej dno, skarpy i koronę rowu roślinności,
- utrzymanie odpowiedniej szybkości spływu wód prowadzonych przez rowy poprzez usunięcie namulów, zatorów przepustów oraz zalegających śmieci z koryta rowu.

Miasto posiada opracowany *Plan Operacyjny ochrony przed powodzią dla miasta Mysłowice*, zawierający m.in. tryb monitorowania zagrożenia, procedury ogłaszania i odwoływania pogotowia, i alarmu przeciwpowodziowego, procedury ewakuacyjne. Opracowana została również *Mapa terenów zalewowych miasta Mysłowice*, na podstawie doświadczeń z działań przeciwpowodziowych w 2010 roku. Na mapie tej wytypowane zostały obszary, gdzie występują lokalne podtopienia - zagrożenie takie dotyczy terenów:

- ulic: Kacza, Kołątaja, Krakowska, Strumieńskiego – niebezpieczeństwo wystąpienia zostało w znacznym stopniu zniwelowane poprzez rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej; do rzeki Przemszy wpadać będą tylko wody opadowe i roztopowe,
- ulic: Obrzeżna Północna, Boliny, Sosnowiecka, Bernarda Świerczyny – zagrożenie zostało w znacznym stopniu zniwelowane, nastąpiło rozdzielanie kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową, zminimalizowano zrzut wód opadowych i roztopowych do cieku Bolina i rzeki Przemszy,
- skrzyżowanie Piastów Śląskich, Plebiscytowa, Murckowska,
- ul. Jaworowa 7, 16-24F,
- ul. Promenada 5 i 7,
- ul. Sikorek, Skowronków, Szpaków – od strony rzeki Przemsza,
- ul. Zacisze 26,
- ul. Długa 40,
- ul. Osmańczyka,
- ul. Chrzanowska – pod wiaduktem.

5.3. Ochrona przyrody

5.3.1. Dominujące zbiorowiska roślinne

Zgodnie z „Opracowaniem Ekofizjograficznym dla miasta Mysłowice” w obrębie miasta wyróżniono obszary o określonej strukturze roślinności:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- *Część północna (Piasek)* - między północną granicą miasta oraz ulicami: Bończyka, Katowicką, Bytomską, Świerczyny oraz Sosnowiecką. Znajdują się tu zbiorowiska wodne i szuwarowe - zarastające akweny, związane ze sztucznymi zbiornikami powstałymi na skutek eksploatacji piasków podsadzkowych, tereny roślinności synantropijnej obiektów zieleni miejskiej związane z ośrodkiem rekreacyjnym nad stawami, tereny wieloletnich zbiorowisk łąkowych związane z silnie przekształconymi dolinami rzecznyymi oraz w głównej mierze zbiorowiska ruderalne i kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach.
- *Część miejska (Śródmieście, Janów Miejski oraz częściowo Ćmok i Słupna)* - pomiędzy poprzednim obszarem, lasami od południa i linią kolejową Mysłowice - Trzebinia. Jest to teren silnie zabudowany i przekształcony, gdzie praktycznie jedynymi zbiorowiskami roślinnymi są zbiorowiska segetalne obiektów zieleni miejskiej oraz zbiorowiska ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej.
- *Brzęczkowice* - pomiędzy linią kolejową relacji Mysłowice-Trzebinia, terenami leśnymi i autostradą A4 od południa. Na obszarze tym występują zbiorowiska segetalne oraz zbiorowiskami ruderalnymi, wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym, oraz fragmenty naturalnych zbiorowisk leśnych o zaburzonej strukturze.
- *Tereny leśne w środkowej części miasta*, na które składają się zarówno duże i zwarte kompleksy lasów sadzonych na niewłaściwym stanowisku i naturalnych zbiorowisk leśnych o zaburzonej strukturze.
- *Tereny o charakterze wiejskim i miejsko-wiejskim* (Morgi, Larysz, Wesoła, Ławki, Krasowy, Kosztowy i Brzezinka) - w głównej mierze występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym. Ponadto segetalne zbiorowiska sadów i ogrodów przydomowych, zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze, zbiorowiska wodne i przywodne, murawy kserotermiczne związane z nieczynnymi kamieniołomami, nieliczne zbiorowiska segetalne obiektów zieleni miejskiej, naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze i lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz zbiorowiska ruderalne na nieużytkach, związane głównie z występowaniem terenów przemysłowych w Brzezince, Laryszu i Wesolej.
- *Tereny związane ze składowiskiem popiołów elektrowni "Jaworzno III"* - znajdują się tu głównie kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach oraz fragmentarycznie tereny lasów sadzonych na niewłaściwym stanowisku.
- *Tereny leśne w południowej części miasta* - lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze. W części centralnej kompleksu leśnego występują zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze (Łąki Rzutna).
- *Część południowo-wschodnia (Dzieńkowice)* - występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz (w mniejszym stopniu) z muraw kserotermicznych na terenach nieczynnych kamieniołomów, nieliczne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym, w dolinie rzeki Przemszy. Ponadto na terenach zabudowań zbiorowiska segetalne sadów i ogrodów przydomowych.

Na terenie miasta Mysłowice stwierdzono występowanie 12 grup zbiorowisk roślinnych:

- naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze, stanowiące w znacznej mierze własność prywatną,
- lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku, związane w głównej mierze z lasami państwowymi,
- murawy kserotermiczne wraz z porastającymi je często zakrzaczeniami na terenie nieczynnych kamieniołomów wapienia,
- wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym w dolinach rzek i lokalnych cieków wodnych, często również ściśle związane z odłogowaniem i ugorowaniem pól uprawnych,
- zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze, zbliżone do poprzedniej grupy, jednak ze względu na znaczne uwilgotnienie wykazujące odmienne cechy i stanowiące często zbiorowiska przejściowe między typowymi łąkami i zbiorowiskami przywodnymi i wodnymi,
- zarastające zbiorniki wodne, związane z procesami znacznej eutrofizacji i wypłykania zbiorników wodnych,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- zbiorowiska wodne i wody pozbawione roślinności,
- segetalne zbiorowiska pól uprawnych,
- segetalne zbiorowiska sadów i ogrodów przydomowych oraz podobnych w charakterze ogrodów działkowych,
- segetalne zbiorowiska obiektów zieleni miejskiej (tereny parków, zieleńców oraz cmentarzy),
- zbiorowiska ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej,
- kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach, będące przeważnie wczesnymi stadiami zbiorowisk ruderalnych na terenach ruderalnych.

5.3.2. Obszary i obiekty prawnie chronione

Na terenie miasta Mysłówice ochrona prawną wynikającą z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627- tekst jednolity z późn. zm.) objęte są jedynie pomniki przyrody ożywionej.

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie miasta Mysłówice zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

Tabela 17. Pomniki przyrody na terenie miasta Mysłówice.

L.p. wg rejestru RDOŚ	Nazwa pomnika	Obiekt	Akt prawny
1406	Lipa drobnolistna	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Decyzja nr RL-VII-7140/18/81 Wojewody Katowickiego z dn. 17.09.1981r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Rozporządzenie nr 43/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 110, poz. 2869)
1407	Dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Decyzja nr RL-VII-7140/19/81 Wojewody Katowickiego z dn. 17.09.1981r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Rozporządzenie nr 44/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 110, poz. 2870)
1408	Klon pospolity	Klon pospolity (Acer platanoides)	Rozporządzenie nr 41/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 110, poz. 2867)
1409	Buk pospolity	Buk pospolity (Fagus sylvatica)	Rozporządzenie nr 39/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 110, poz. 2865)
1410	Buk pospolity	Buk pospolity (Fagus sylvatica)	Rozporządzenie nr 38/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 110, poz. 2864)
1411	Dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Uchwała Rady Miejskiej w Mysłówicach nr LI/521/05 z dnia 29 września 2005r w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 134, poz. 3312)
1412	Dąb czerwony	Dąb czerwony (Quercus rubra)	
1413	Klon pospolity	Klon pospolity (Acer platanoides)	
1414	Klon jawor	Klon jawor (Acer pseudoplatanus)	
1415	Buk pospolity	Buk pospolity (Fagus sylvatica)	
1416	Buk pospolity	Buk pospolity (Fagus sylvatica)	Uchwała Rady Miejskiej w Mysłówicach nr XXIII/495/08 z dnia 27 marca 2008r w sprawie

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

1417	Lipa drobnolistna	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	ustanowienia pomników przyrody (Dz. U. z 2008 r. Nr 99, poz. 2055)
1418	Buk pospolity	Buk pospolity (Fagus sylvatica)	
1454	Dąb szypułkowy	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Uchwała Rady Miejskiej w Mysłowicach nr XXXIV-627-12 z 25 października 2012r (Dz. U. z 2012r poz. 4898)

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody, RDOŚ Katowice, 2013 r.

Uzupełniającą rolę systemu ekologicznego miasta stanowi zieleń urządzonej tj. parki, zieleńce, ogródki działkowe, cmentarze, tereny zieleni przy ośrodkach sportowych, ośrodki rekreacyjne na terenach otwartych, tereny zieleni osiedlowej, sady i ogrody przydomowe o znaczeniu biologicznym.

5.3.3. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną

Na terenie miasta występują obszary i obiekty przyrodniczo cenne, które nie zostały objęte ochroną prawną. W „Opracowaniu Ekofizjograficznym dla miasta Mysłowice” zaproponowano następujące formy tj.:

- obszar chronionego krajobrazu „Pagóry Imielińskie”;
- obszar chronionego krajobrazu „Dolina Przyrwy”;
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy „Szybiki kopalni Dar Karola”;
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy „Stawy Hubertus”;
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy „Łąka w Krasowach”;
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy „Wzgórze Wygonie- Kępa”;
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy „Kamieniołom Krasowy”;
- użytek ekologiczny „Dolina Boliny”;
- użytek ekologiczny „Źródła Boliny Południowej II”;
- użytek ekologiczny „Staw w Brzęczkowicach”;
- użytek ekologiczny „Staw w Ławkach”;
- użytek ekologiczny „Łąki Rzutna”;
- użytek ekologiczny „Łąka w Ławkach”.

Z uwagi na postępującą urbanizację miasta należy ponownie zweryfikować obszary i obiekty przyrodniczo cenne.

5.3.4. Fauna i flora

W obrębie kompleksów leśnych Lasy Mysłowickie i Lasy Ławecko-Dzieńkowickie występują 3 gatunki roślin objętych ochroną częściową: konwalia majowa, kalina koralowa i kruszyna pospolita. W lasach w Słupnej stwierdzono również występowanie stanowisk objętej ochroną ścisłą ciemiężycy zielonej.

W lesie grądowym w rejonie przełomu Przemszy znajdują się stanowiska roślin rzadkich: kokoryczki wielokwiatowej, zawilca gajowo, miodunki ćmy i przytuli Schultesa. W wielu miejscach występuje objęty ochroną bluszcz pospolity i barwinek pospolity. Stwierdzono również pojedyncze stanowiska rzadkiego, chronionego storczyka - buławnika wielkokwiatowego.

W zbiorowiskach roślinnych na terenie kamieniołomu wapienia w Dzieńkowicach stwierdzono występowanie objętego ochroną ścisłą dziewięciśła bezłodygowego, oraz 3 gatunków roślin częściowo chronionych: pierwiosnki lekarskiej, wilżyny cieniejszej i centurii pospolitej.

Nie zalesione Wzgórze Krasowy jest miejscem występowania wielu roślin typowych dla zbiorowisk kserotermicznych. Spośród gatunków rzadkich na Wyżynie Śląskiej występuje na nim poziomka twardawa, krzyżownica czubata, krwiściąg mniejszy, dąbrówka kosmata, kłosownica pierzasta, jaskier bulwkowaty, rutewka mniejsza i szaflwia okrągowa. Na wzgórzu rośnie również znajdujący się pod ścisłą ochroną dziewięciśł bezłodygowy.

Wśród zwierząt związanych z ekosystemami leśnymi dominują sarny, dziki, jelenie, lisy, kuny leśne, wiewiórki, jeże wschodnie, myszy leśne i zaroślowe ryjówki aksamitne.

W typowym składzie gatunkowym awifauny leśnej uwagę zwraca występowanie ptaków drapieżnych: puszczyka, kilku par myszołówów i jastrzębi.

W lasach w okolicy Ławek i na skraju kamieniołomu w Krasowach stwierdzono obecność żmii zygzakowatych. Na terenie Dzieńkowic odnotowano występowanie chomika europejskiego - jednego z gatunków objętych monitoringiem zasięgu stanowisk w skali Europy, reprezentującego grupę drobnych ssaków polnych. Wśród ptaków związanych ze środowiskami polnymi i łąkowymi istotne jest występowanie na terenie Mysłowic populacji derkacza, znajdującego się na liście gatunków zagrożonych w skali światowej, dla których istnieje obowiązek ochrony miejsc gniazdowania. Wśród ptaków związanych z biotopami łąkowymi stwierdzono obecność sześciu rzadkich gatunków: przepiórki, bekasa, czajki, potrzyszca, pliszki żółtej i pokląskwy. Ptaki biotopów wodnych reprezentowane są przez liczne pospolicie występujące gatunki, wśród których uwagę zwraca obecność łabędzi niemych, perkozów dwuczubych, kokoszek wodnych, brodzieców piskliwych, trzciniaaków, potrzosów i siewczek rzecznych. Przy śródleśnym zbiorniku przeciwpożarowym w Ławkach zaobserwowano również rzadziej spotykane zimorodki.

Na terenie Mysłowic stosunkowo liczne występują miejsca lęgowe płazów. Jednym z najcenniejszych stanowisk, charakteryzującym się wyjątkowo dużą liczebnością płazów bezogonowych, jest śródleśny zbiornik przeciwpożarowy w Ławkach. Obok dużej populacji żab z grupy zielonych, stwierdzono tam występowanie ropuch zielonych i rzekotek drzewnych.

5.3.5. Lasy

Lasy spełniają istotną rolę w odniesieniu do hydrosfery i atmosfery. Oprócz tego posiadają funkcje produkcyjne i społeczne, przede wszystkim rekreacyjne.

W mieście Mysłowice lesistość wynosi 25,6 %. Wskaźnik lesistości miasta jest niższy od wskaźnika dla województwa (31,8 %) i kraju (29,2 %).

Na terenie miasta znajdują się dwa duże zespoły leśne: Lasy Mysłowickie- kompleks leśny położony w obniżeniu pomiędzy najbardziej zurbanizowaną częścią miasta (obejmującą Janów Miejski, Ćmok i Centrum), a dzielnicami o charakterze podmiejskim (Morgi i Stara Wesoła) oraz Lasy Ławecko-Dzieńkowickie, obejmujące zwartą strefę leśną w południowej części miasta. Kompleksy leśne posiadają duży potencjał biologiczny, pomimo tego że lasy zasadzone są na niewłaściwym stanowisku.

W obrębie Lasów Mysłowickich, przeważają lasy świeże- w których warstwę drzew tworzą głównie dęby i buki, z domieszką lip, klonów pospolitych i jaworów, grabów, osik i modrzewi. Podszyt lasów świeżych jest bogaty, złożony z leszczyń, trzmielin, jarzębin, kalin, kruszyn i bzów czarnych. Znaczny jest też udział lasów mieszanych świeżych - w których drzewostan tworzą głównie dęby szypułkowe, sosny i buki, z domieszką brzozy, grabu, lipy, klonu, modrzewia i osiki. Podszyt złożony jest z jarzębiny, trzmieliny i kruszyny. Ponadto w obrębie Lasów Mysłowickich, na niewielkich powierzchniach, występuje: bór mieszany świeży, las mieszany wilgotny oraz las wilgotny. Lasy wchodzące w skład dwu ostatnich typów charakteryzują się niekorzystnymi warunkami dla rekreacji.

W obrębie Lasów Ławecko-Dzieńkowickich przeważają siedliska borowe – dominujące zwłaszcza w części południowej i zachodniej. Są to siedliska borów wilgotnych mieszanych - z warstwą drzew złożoną z sosen, z domieszką brzozy, dębów i osik, oraz krzewiastymi wierzbami i kruszynami w podszyciu, a także siedliska borów mieszanych świeżych – z warstwą drzew złożoną z sosen, dębów szypułkowych i brzozy, a w niższym piętrze również osiki oraz dobrze rozwiniętą warstwą krzewów, w której dominuje jarzębina, kruszyna, podrost gatunków drzewostanu, a na wyższych siedliskach również leszczyna. W obrębie siedlisk borowych warunki do rekreacji są korzystne w ich suchszych fragmentach, a mniej korzystne i niekorzystne na terenach podmokłych. W północno-wschodniej części kompleksu Lasów Ławecko-Dzieńkowickich przeważają siedliska lasów mieszanych świeżych. Uzupełnienie w/w, dominujących w Lasach Ławecko-Dzieńkowickich, siedlisk leśnych stanowią: lasy mieszane wilgotne, lasy wilgotne, olsy jesionowe, olsy typowe, bory mieszane bagienne oraz bory świeże.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Na terenie Mysłowic jedynym fragmentem lasu mającym charakter zgodny z warunkami siedliska i odpowiednio wykształcone runo jest las grądowy w rejonie przełomu Przemszy w Dzieńkowicach. Drzewostan „Grabiny” tworzą lipy, graby, dęby szypułkowe, buki, brzozy i modrzewie. Na południowym skraju znajdują się trzy okazałe egzemplarze drzew, uznane za pomniki przyrody.

Z uwagi na stopień przekształcenia zbiorowisk w rozległych kompleksach leśnych, (spowodowany ich wykorzystaniem gospodarczym), na terenie Mysłowic szczególnego znaczenia nabiera ochrona mniejszych powierzchniowo zadrzewień o naturalnym charakterze. Do najcenniejszych należą zadrzewienia łęgowe wzdłuż cieków wodnych, złożone z jesionów, wierzb, topól, wiązów szypułkowych i olch. Podobny skład gatunkowy mają grupy drzew, które rozwinęły się przy brzegach dawnych zbiorników wodnych - obecnie stanowiących zarastające, lekko zabagnione obniżenia terenu.

Największe zadrzewienia tego typu znajdują się przy nieckach dawnych stawów hodowlanych w Dąbrowie i na łąkach w Krasowach. Kępy rodzimych gatunków drzew znajdują się w wielu miejscach na otwartych terenach użytków rolnych, stanowiąc swoiste „remizy”, wykorzystywane przez zwierzęta jako miejsce schronienia. Obok wartości przyrodniczej, niewielkie powierzchniowo zadrzewienia mają również istotne znaczenie w kształtowaniu lokalnych walorów krajobrazowych.

5.4. Gospodarka odpadami

Główne ramy gospodarki odpadami w Polsce - zarówno w odniesieniu do odpadów komunalnych jak i odpadów z sektora gospodarczego - określone są poprzez następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21),
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232).

Oprócz powyższych aktów prawnych funkcjonuje jeszcze kilka ustaw regulujących w sposób szczegółowy sposoby postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów lub też zasady prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem odpadami. Wśród tych ustaw jako najważniejsze należy wymienić:

- ustawę z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2013 r., poz. 888),
- ustawę z dnia 10 maja 2007 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607),
- ustawę z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.)
- ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 25, poz. 202),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektronicznym i elektrycznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1155).

W oparciu o powyższe ustawy zostały wydane stosowne rozporządzenia., określające szczegółowy sposób postępowania z odpadami. Wśród nich znajdują się zarówno akty prawne zawierające przepisy o charakterze ogólnym, których znajomość obowiązuje wszystkie podmioty zajmujące się gospodarką odpadami, jak też o charakterze technicznym - szczegółowo regulujące postępowanie z poszczególnymi rodzajami odpadów lub zasady prowadzenia działalności w zakresie ich zagospodarowania.

Miasto na prawach powiatu zobowiązane jest zarówno do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzeń wykonawczych jak i wykonywania zadań publicznych o charakterze ponadgminnym.

Głównym celem wynikającym z „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014” (KPGO 2014) oraz „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014” (PGOWŚ 2014) jest

stworzenie takiego systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa.

Szczegółowe cele z zakresu gospodarki odpadami zostały przedstawione w rozdziale 8.14.

5.4.1. Źródła powstawania i ilość wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstałych w gospodarstwach domowych.

Biorąc pod uwagę skład oraz warunki i miejsca powstawania wyróżnia się następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- odpady z gospodarstw domowych związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych (zabudowa wielorodzinna, domy jednorodzinne),
- odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności (np. handel i usługi, szkolnictwo i lecznictwo otwarte).

Odpady komunalne ulegające biodegradacji są to domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji kwiatów domowych, balkonowych ulegające biodegradacji. Natomiast odpady ulegające biodegradacji to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Zgodnie z KPGO 2014 do odpadów ulegających biodegradacji zalicza się:

- papier i tekturę,
- odpady wielomateriałowe (40%),
- odpady kuchenne i ogrodowe,
- frakcja drobna < 10 mm (30%),
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych (50%),
- drewno (50%),
- odpady z terenów zielonych.

Poniżej przedstawiono szacunkowe ilości odpadów komunalnych, w tym również odpadów ulegających biodegradacji, wytworzonych na terenie Mysłowic w 2012 r.

Jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów przyjęto wg opracowania pn.: „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.), a więc zgodnie z KPGO 2014 oraz PGOWŚ 2014.

Tabela 18. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie Mysłowic w 2012

Nazwa wskaźnika	Razem
Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]	0,408
Liczba mieszkańców	75 305*
Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg], w tym:	30 724,4
- ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]	17 352,5
* - dane wg GUS	

Źródło: Opracowano wg dokumentu „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” Szpadt, 2010 r.

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Mysłowic w 2012 r. wyznaczona została na poziomie ok. **30 724,4 Mg**. Jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów wyniósł - **408 kg/M/rok**.

Natomiast ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2012 r. wyznaczona została na poziomie **17 352,5 Mg**. Na statystycznego mieszkańca miasta przypadło ok. **230 kg/M/rok** wytworzonych bioodpadów.

5.4.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki

Ogólne ilości odpadów komunalnych, odebranych/zebranych z terenu Myśłowic w latach 2009-2012 przedstawiono w poniższej tabeli

Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu Myśłowic, przez przedsiębiorców posiadających decyzje/wpis do rejestru, w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w latach 2009-2012

Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
2009	30 524,11	882,80	2,9
2010	30 382,17	789,20	2,6
2011	31 055,76	1 495,00	4,8
2012	33 413,50	1 565,30	4,7

Źródło: Opracowane na podstawie informacji z Urzędu Miejskiego w Myśłowicach

Na terenie miasta Myśłowice do dnia 1 lipca 2013 roku selektywna zbiórka odpadów funkcjonowała w następującym systemie:

- system pojemnikowy – ustawione w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej tzw. „gniazda” z kolorowymi pojemnikami przewidzianymi do selektywnej zbiórki odpadów z papieru, tworzyw sztucznych, szkła białego i szkła kolorowego;
- system workowy (tzw. „u źródła”) – system zbiórki surowców wtórnych (papier, tworzywa sztuczne, szkło białe i szkło kolorowe w kolorowych workach, przeznaczony dla zabudowy jednorodzinnej.

W latach 2009-2012 na obszarze miasta organizowana była również selektywna zbiórka:

- odpadów wielkogabarytowych - w formie tzw. „wystawek”,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - punkt zbiórki,
- zużytych baterii - specjalne pojemniki zlokalizowane głównie w placówkach oświatowych,
- tekstyliów - pojemniki na terenie miasta.

Od 1 lipca 2013 r. selektywna zbiórka odpadów na terenie Myśłowic zorganizowana jest w oparciu o podział na cztery frakcje odpadów:

- odpady suche - m.in. odpady z tworzyw sztucznych (w tym opakowania), opakowania wielomateriałowe, makulatura, metale,
- odpady mokre - zmieszane odpady inne niż surowce wtórne i odpady niebezpieczne, m.in. odpady kuchenne (resztki i obierki owoców i warzyw, skorupki jajek), rośliny,
- szkło - białe i kolorowe.
- meble i inne odpady wielkogabarytowe.

Ponadto od 1 lipca 2013 r. przy ul. Miarki 38 w Myśłowicach działa **Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)**, gdzie przyjmowane są odpady problemowe i niebezpieczne. Mieszkańcy Myśłowic mogą oddać tam nieodpłatnie (w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi) następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- papier;
- metale;
- tworzywa sztuczne;
- szkło;
- opakowania wielomateriałowe;
- przeterminowane leki;
- przeterminowane chemikalia;

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- termometry rtęciowe;
- zużyte baterie;
- zużyte akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady zielone (trawa, liście, gałęzie);
- odpady budowlane i rozbiórkowe do 300 kg na mieszkańca na rok,

a odpłatnie:

- odpady zmieszane;
- odpady budowlane i rozbiórkowe powyżej 300 kg na mieszkańca na rok.

Oprócz powyższego, mieszkańcy Myśłowic mają możliwość oddać przeterminowane leki oraz termometry rtęciowe w aptekach. Ich wykaz podany jest na miejskiej stronie internetowej www.myslowice.pl - w zakładce „Gospodarka odpadami”.

5.4.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi

W świetle nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. jedn. Dz. U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.) - Gmina zobowiązana była do wprowadzenia od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnego z zapisami ustawy oraz z uwarunkowaniami miejscowymi.

Obecnie mieszkańcy płacą Gminie tzw. podatek śmieciowy, natomiast Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy odpowiednią jakość usług.

Założeniem nowego systemu jest to, że Gmina ma teraz wpływ na każdy z jego elementów i dzięki temu może kształtować sposób gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie.

W celu realizacji zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a tym samym wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, Rada Miasta Myśłowice podjęła stosowne uchwały:

- Nr XXXV/670/12 z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenie stawki tej opłaty,
- Nr XXXV/672/12 z dnia 29 listopada 2012r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości oraz w sprawie określenia terminu i miejsca składania deklaracji oraz w sprawie wykazu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji,
- Nr XLII/790/13 z dnia 23.05.2013 r. w/s ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały Nr XXXVI/684/12 Rady Miasta Myśłowice z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Myśłowice,
- Nr XLII/791/13 z dnia 23.05.2013 r. w/s ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały Nr XXXV/671/12 Rady Miasta Myśłowice z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie miasta Myśłowice,
- Nr XLII/789/13 z dnia 23.05.2013 r. w/s ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały Nr XXXVI/685/12 Rady Miasta Myśłowice z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie miasta Myśłowice.

Wyżej wymienione uchwały stały się podstawą systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Myśłowice, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Całość zmian systemowych powiązana jest z monitorowaniem sposobu postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, przedsiębiorców oraz gminy.

Aby usprawnić kontrolę i monitoring osiągnięć wymaganych poziomów, zarówno na gminy jak i podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, nałożono obowiązek składania sprawozdań z realizacji wyznaczonych zadań.

W szczególności, obowiązek ten odnosi się do osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.

Obowiązek składania sprawozdań (na poziomie gminy) spoczywa na:

- podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - obowiązek kwartalnego sprawozdawania gminie,
- podmiotach prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych - obowiązek kwartalnego sprawozdawania gminie,
- prezydencie miasta - obowiązek rocznego sprawozdawania marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Nowi przedsiębiorcy, którzy chcą prowadzić działalność polegającą na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie danej gminy powinni uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej. Przedsiębiorcy, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy mieli wydane decyzje na odbieranie odpadów komunalnych, mogli prowadzić działalność na ich podstawie do końca 2012 r. Po upływie wspomnianego terminu, przedsiębiorcy byli zobowiązani uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej.

Projektowany system gospodarki odpadami komunalnymi

W „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014” zaproponowano podział województwa na 4 Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK). Miasto Mysłówice zostało przyporządkowane do Regionu II.

Na obszarze wyznaczonego II RGOK funkcjonują trzy instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP) należące do:

- Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., 40-833 Katowice, ul. Obroki 140,
- Miejskiego Zakładu Przetwarzania Odpadów LIPÓWKA II, 42-263 Dąbrowa Górnicza, ul. Główna 144A,
- A.S.A. Eko Polska Sp. z o.o., 41-800 Zabrze, ul. Lecha 10.

W poniższych tabelach przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące w/w RGOK.

Tabela 20. Obszar II RGOK

Gminy przyporządkowane do II RGOK	Liczba ludności regionu [2010 r.]	Odpady komunalne [2010 r.]	
		wytworzone	ulegające biodegradacji
Kalety, Miasteczko Śląskie, Radzionków, Tarnowskie Góry, Krupski Młyn, Ożarówce, Świerklaniec, Tworóg, Zbrostawice, Bytom, Piekary Śląskie, Pyskowice, Rudziniec, Toszek, Wielowieś, Gliwice, Zabrze, Chorzów, Katowice, Mysłowice , Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Sławków, Będzin, Czeladź, Wojkowice, Bobrowniki, Mierzęcice, Psary, Siewierz, Łazy	2 078 840	801 904 Mg 386 kg/M	452 050 Mg 217 kg/M

Źródło: PGOWŚ 2014

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela 21. Wymagany przerób i dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji dla II RGOK

Wyszczególnienie	Wymagany przerób i dopuszczalne składowanie odpadów ulegających biodegradacji [Mg]	
	2013	2020
Wytworzone	459 018	489 418
Dopuszczalne składowanie	172 885	121 020
Odpady ulegające biodegradacji zbierane selektywnie	52 718	174 952
Do zagospodarowania w MBP lub termicznie	233 414	193 446
Wymagana wydajność instalacji MBP	718 640	569 893

Źródło: PGOWŚ 2014

Tabela 22. Niezbędne moce przerobowe dla poszczególnych instalacji regionalnych w II RGOK

Wyszczególnienie	Wymagania dla 3 RGOK	
Ludność	120 000	osób
MBP - część mechaniczna	42 400	Mg/rok
MBP - część biologiczna	21 200	Mg/rok
Kompostownia	1 800	Mg/rok
Składowisko - minimalna pojemność	265 000	m ³

Źródło: PGOWŚ 2014

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne jest dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w Regionie Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK).

System odbioru i zbierania odpadów funkcjonujący na terenie miasta, jest już w dużym stopniu dostosowany do powyższych zaleceń - wymaga jedynie usprawnienia w celu podniesienia efektywności organizowanych zbiórek poszczególnych rodzajów odpadów.

W związku z powyższym zaleca się stosowanie następujących systemów organizacyjnych:

- punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, przyjmujących odpady (w tym odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych) od mieszkańców nieodpłatnie,
- objazdowe zbieranie wybranych odpadów w określonych i ogłaszanych terminach,
- zbieranie przez sieć handlową różnych odpadów niebezpiecznych,
- odbieranie odpadów budowlanych na zlecenie wytwórcy,
- rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji.

5.4.4. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne

Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również m.in w służbie zdrowia.

Zestawienie ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne na terenie Myśłowic w latach 2008-2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela 23. Ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzonych na terenie Myśłowic w latach 2008-2011 z podziałem na grupy odpadów

Lp.	Grupa odpadów, kod grupy odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]				
		2008	2009	2010	2011	
1.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	06	0,880	1,620	0,940	0,293
2.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	08	-	-	0,150	1,520
3.	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	09	1,610	2,540	2,162	1,538
4.	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	11	110,405	61,105	58,266	15,985
5.	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	84,016	38,310	102,853	147,145
6.	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	13	215,842	142,762	236,644	138,295
7.	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	14	15,586	1,195	1,995	12,055
8.	Odpady opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych, nie ujęte w innych grupach	15	264,676	102,508	167,068	227,336
9.	Odpady różne, nie ujęte w innych grupach	16	21,306	32,144	82,197	96,664
10.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych	17	20,200	48,220	87,240	-
11.	Odpady medyczne i weterynaryjne	18	15,920	24,321	31,974	39,347
12.	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów	19	226,360	158,370	295,390	249,760
Razem Miasto Myśłowice			976,801	613,095	1 066,879	929,938

Źródło: WSO (lipiec 2013 r.)

W latach 2008-2011, na terenie Myśłowic, największą ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzono w **2010 r. – 1 066,879 Mg**. Dominowały odpady należące do grup:

- 13 – oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19) – **236,644 Mg** co stanowiło ok. **22,2 %** ogólnej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie miasta w 2010 r.,
- 19 – odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów – **295,390 Mg** (ok. **27,7 %**).

W **2011 r.** wytworzono **929,938 Mg** odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne - największa ich ilość przypadła na grupy:

- 15 – odpady opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych, nie ujęte w innych grupach – **227,336 Mg** co stanowiło ok. **24,4 %** ogólnej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie miasta w 2010 r.,
- 19 – odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów – **249,760 Mg** (ok. **26,9 %**).

Odpady pozostałe (inne niż niebezpieczne i komunalne)

W wyniku prowadzonej działalności gospodarczej powstają odpady inne niż niebezpieczne i komunalne.

Zestawienie ich ilości na terenie Myśłowic w latach 2008-2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela nr 24. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych na terenie Myśłowic w latach 2008-2011 z podziałem na grupy odpadów

Lp.	Grupa odpadów, kod grupy odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]				
		2008	2009	2010	2011	
1.	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	01	276 926,740	357 803,640	619 303,720	355 458,660
2.	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	696,898	293,410	809,474	509,745
3.	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	453,710	582,140	804,040	722,260
4.	Inne nie wymienione odpady	04	57,300	34,000	28,440	-
7.	Pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne zawierające związki chlorowców	07	585,440	678,820	710,394	374,601
8.	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	08	0,391	0,214	0,292	0,386
10.	Odpady z procesów termicznych	10	10 619,782	9 429,599	9 022,760	8 138,855
12.	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	13 384,828	4 426,653	13 545,471	17 433,997
13.	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	762,965	903,100	1 201,205	2 971,550
14.	Odpady nie ujęte w innych grupach	16	996,827	2 947,467	1 407,464	2 077,326
15.	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	77 340,639	55 137,281	9 488,856	15 462,126
16.	Odpady medyczne i weterynaryjne	18	0,968	0,308	2,591	2,188
17.	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	41 892,426	17 149,417	16 658,368	82 529,098
Razem Miasto Myśłowice			423 718,914	449 386,049	672 983,075	485 680,792

Źródło: WSO (lipiec 2013 r.)

W latach 2008-2011, na terenie Myśłowic, największą ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne w ramach działalności gospodarczej wytworzono w **2010 r. – 672 983,075 Mg**. Największa ich ilość przypadła na grupę:

- 01 – odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin – **619 303,720 Mg**, co stanowiło ok. **92,0 %** ogólnej ilości wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne na terenie miasta w 2010 r.

W **2011 r.** wytworzono **485 680,792 Mg** odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne w ramach działalności gospodarczej. Największa ich ilość przypadła (podobnie jak w 2010 r.) na grupę:

- 01 – **355 458,660 Mg** - ok. **73,2 %** ogólnej ilości.

5.4.5. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Zestawienie ilości odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddanych procesom odzysku na terenie Myśłowic w latach 2008-2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie Myśłowic w latach 2008-2011

Kod grupy odpadów	Grupa odpadów	Proces [R]	Ilość odpadów [Mg]			
			2008	2009	2010	2011
ODZYSK W INSTALACJI						
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	R14	1,780	2,820	1,480	0,310
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	R15	228,287	212,052	219,262	312,613
Odzysk w instalacji - razem:			230,067	214,872	220,742	312,923
ODZYSK POZA INSTALACJAMI						
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	R14	39,000	-	-	-
Odzysk poza instalacjami - razem:			39,000	-	-	-
Razem Miasto Myśłowice			269,067	214,872	220,742	312,923

Źródło: WSO (lipiec 2013 r.)

5.4.6. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne, poddanych procesom odzysku na terenie Myśłowic w latach 2008-2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom odzysku na terenie Myśłowic w latach 2008-2011

Kod grupy odpadów	Grupa odpadów	Proces [R]	Ilość odpadów [Mg]			
			2008	2009	2010	2011
ODZYSK W INSTALACJI						
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	R14	478 325,290	529 684,300	477 553,970	390 346,000
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	R5, R15	1 111,100	-	-	-

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Kod grupy odpadów	Grupa odpadów	Proces [R]	Ilość odpadów [Mg]			
			2008	2009	2010	2011
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	R15	-	37,660	-	-
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	R5	8,400	-	-	-
10	Odpady z procesów termicznych	R14	162 730,850	141 815,796	129 636,470	167 233,200
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	R15, R14, R5	14 749,746	14 369,440	14 726,520	13 887,930
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	R15	-	51,404	37,725	55,095
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	R15, R5, R4	3 185,338	28 396,139	14 808,780	2 022,840
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	R14, R1	25 116,210	1 354,260	35,380	14 005,870
Odzysk w instalacji - razem:			685 226,934	715 708,999	636 798,845	587 550,935
ODZYSK POZA INSTALACJAMI						
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	R14	17 670,000	50 573,700	52 527,500	72 611,350
10	Odpady z procesów termicznych	R14, R15	-	7 762,000	6 256,500	27 197,100
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	R14	-	-	738,080	1 644,160
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	R14	33 053,000	3 062,600	449,680	58,747

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Kod grupy odpadów	Grupa odpadów	Proces [R]	Ilość odpadów [Mg]			
			2008	2009	2010	2011
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	R14, R10	66,650	63,290	17,300	33,150
Odzysk poza instalacjami - razem:			50 789,650	61 461,590	59 989,060	101 544,507
PRZEKAZANIE OSOBOM FIZYCZNYM DO WYKORZYSTANIA						
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	R14	-	-	-	175,620
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	R14	-	14,090	14,090	-
10	Odpady z procesów termicznych	R14	2,920	-	3,090	743,090
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	R1	-	-	-	8,455
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	R14, R1	19 675,536	6 615,796	1 193,250	336,710
Przekazanie osobom fizycznym do wykorzystania - razem:			19 678,456	6 629,886	1 210,430	1 263,875
Razem Miasto Mysłowice			755 695,040	783 800,475	697 998,335	690 359,317

Źródło: WSO (lipiec 2013 r.)

Oznaczenia do tabel

Procesy odzysku odpadów:

R1 - wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii,

R4 - recykling lub regeneracja metali i związków metali,

R5 - recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych,

R10 - rozproszanie na powierzchni ziemi, w celu nawożenia lub ulepszenia gleby lub rekultywacji gleby i ziemi,

R14 - inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13,

R15 - przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

5.4.7. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Składowiska odpadów

Na terenie Mysłowic nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów. Odpady komunalne pochodzące z terenu miasta, w analizowanych latach wywożone były do unieszkodliwienia poza teren Mysłowic:

- Składowisko odpadów komunalnych w Sosnowcu, ul. Grenadierów - zarządzane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów Sp. z o.o., ul. Grenadierów, 41-200 Sosnowiec,
- Składowisko odpadów komunalnych w Dąbrowie Górniczej, ul. Główna 144a - zarządzane przez Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami, Al. J. Piłsudskiego 34c, 41-303 Dąbrowa Górnicza,
- Składowisko odpadów komunalnych w Knurowie, ul. Szybowa 44 - zarządzane przez P.P.H.U. KOMART Sp. z o.o. w Knurowie, ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów,
- Składowisko odpadów komunalnych w Siemianowicach Śląskich, ul. Zwycięstwa 4 - zarządzane przez LANDECO Sp. z o.o., ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice.

Instalacje do odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów

Wykaz instalacji do odzysku odpadów, znajdujących się na terenie Mysłowic zawarto w poniższej tabeli. Na terenie miasta Mysłowice nie występują instalacje do unieszkodliwiania odpadów, w tym do składowania odpadów.

Tabela 27. Zestawienie informacji na temat instalacji do odzysku odpadów, znajdujących się na terenie Mysłowic

Nazwa i adres posiadacza instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Proces [R]	Projekt. moc [Mg/r]
HALDEX S.A. w Katowicach ul. Grunwaldzka 8/10 40-951 Katowice	Instalacja do odzysku odpadów powęglowych ul. Cmentarna 15 41-404 Mysłowice	01 01 02 01 04 12 01 04 99 01 04 99 10 01 24 10 01 82	R14	1 000
SPÓŁDZIELNIA PRACY ODLEWNIKÓW METALI "ELEKTROMET" ul. Powstańców 15 41-400 Mysłowice	Piec odlewniczy ul. Powstańców 15 41-400 Mysłowice	17 04 01	R4	130
BIOMASA ŚLĄSK Sp. z o.o. ul. Gliwicka 228 40-861 Katowice	Mechaniczny rozdrabniacz ul. Mikołowska 31 41-400 Mysłowice	02 01 03 02 03 80 03 01 05 20 01 38	R15	2 400
CEMEX Polska Sp. z o.o. (dawniej RMC Polska Sp. z o.o.) ul. Al. Jerozolimskie 212 02-486 Warszawa	Węzeł betoniarski, Wytwórnia Betonu Towarowego w Mysłowicach LIEBHERR ul. Obrzeźna Północna 5 41-400 Mysłowice	10 01 02	R14	10 000
LIBET SPÓŁKA AKCYJNA ul. Powstańców Śląskich 5 53-332 WROCŁAW	Węzeł betoniarski ul. Obrzeźna Północna 5b 41-400 Mysłowice	10 01 02	R14	7 000
LUBMAR-EKO Sp. z o.o. ul. Krótka 14/3, 83-000 Pruszcz Gdański	Linia technologiczna do odzysku szkła ul. Obrzeźna Północna 5 41-400 Mysłowice	15 01 07 19 12 05 19 12 12 20 01 02	R14	10 000
PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE ADIBUD PIOTR ŚLOSORZ ul. Bławatków 4 41-400 Mysłowice	Instalacja wytwarzania produktów użytkowych (mieszanek budowlanych) ul. Laryska 21 41-400 Mysłowice	10 01 02 10 01 24 10 01 82	R14	40 000
ECO-MIX Sp. z o.o. ul. Fabryczna 10 41-404 Mysłowice	instalacja do kruszenia odpadów ul. Fabryczna 10 41-404 Mysłowice	17 01 01 17 01 81 17 03 02	R15	82 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Nazwa i adres posiadacza instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Proces [R]	Projekt. moc [Mg/r]
EUROBUD ASFALTY Sp. z o.o. ul. Sosnowiecka 11 41-400 Myślowice	Instalacja do produkcji mas bitumicznych ul. Sosnowiecka 11 41-400 Myślowice	17 01 81	R14	46 072
PPHU SERWBIT Sp. z o.o. ul. Murckowska 165 A 41-408 Myślowice	Zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ul. Murckowska 165 A 41-408 Myślowice	16 02 11* 16 02 13* 16 02 14 20 01 36	R15	850
ANDIMEX ANDRZEJ KOZIOŁEK ul. Chrzanowska 63 A 41-404 Myślowice	Stacja demontażu pojazdów ul. Chrzanowska 63a 41-404 Myślowice	16 01 04* 16 01 06	R15	858
ZAKŁAD OCZYSZCZANIA MIASTA Sp. z o.o. ul. Stadionowa 11 41-400 Myślowice	Kotłownia zakładowa ul. Miarki 38 41-100 Myślowice	19 12 07	R1	150
KATOWICKI HOLDING WĘGLOWY S.A. Ul. Damrota 16 40-022 Katowice	Instalacja do rekonsolidacji i doszczelniania zrobów ul. Kopalniana 5 41-408 Myślowice	10 01 01 10 01 02 10 01 05 10 01 24 10 01 82 19 13 06	R14	400 000
	Instalacja do wzbogacania węgla ul. Kopalniana 5 41-408 Myślowice	19 08 99	R14	650 000
	Maszyny i urządzenia w kopalni ul. Kopalniana 5 41-408 Myślowice	13 02 08*	R14	50
MAPLAST TEODOR CZARNOTA ul. Os. 30-lecia PRL 1/6 43-190 Mikołów	Młyny rozdrabniające typu Trymet ul. Oświęcimska 54 41-400 Myślowice	17 02 03	R14	200
P.H. NOVUM S.C. Dziopa Judyta, Chmielińska Bogumiła ul. Morcinka 10a/11 43-100 Tychy	Instalacja do odzysku tworzyw sztucznych ul. Robotnicza 13 41-400 Myślowice	02 01 04 07 02 13 15 01 02	R5	4 752
RECYKLING CENTRUM Sp. z o.o. ul. Morawska 1 37-500 Jarosław	Stacja uzdatniania stłuczki opakowań szklanych ul. Obrzeżna Północna 15, 41-400 Myślowice	15 01 07	15	15 000

Źródło: WSO (lipiec 2013 r.)

5.4.8. Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych. Ze względu na budowę i strukturę tych wyrobów, stanowią one poważny problem dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Włókna respirabilne azbestu są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna te powstają na skutek działania mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w którym jako główny cel wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r. Program ten jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w "Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" przyjętym przez Radę Ministrów w 2002 r.

W związku z koniecznością usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r., na obszarze Myśłowic już w 2005 r. przeprowadzono szczegółową (w oparciu o wizje

terenowe) inwentaryzację tych wyrobów, występujących na budynkach należących do osób fizycznych.

Gmina planuje przeprowadzenie ponownej szczegółowej inwentaryzacji wyrobów azbestowych oraz opracowanie programu związanego z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z posiadanymi aktualnie danymi - ilość wyrobów zawierających azbest występujących na terenie Mysłowic wynosi **330,180 Mg** (stan na dzień 6 sierpnia 2013 r. wg bazy azbestowej, prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki), w tym.

- osoby fizyczne - **252,697 Mg**,
- osoby prawne - **77,484 Mg**.

5.4.9. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- selektywna zbiórka surowców wtórnych na terenie miasta nie pozwala w chwili obecnej osiągnąć wymaganych poziomów odzysku tego typu odpadów,
- brak w minionych latach wdrożonej na większą skalę selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- niski odsetek zbieranych odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami innymi niż komunalne:

- bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych,
- niewystarczający monitoring gospodarki odpadami w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- niska świadomość ekologiczna wytwórców odpadów, szczególnie małych i średnich podmiotów gospodarczych,
- niewystarczająca znajomość zmieniających się przepisów prawnych wśród wytwórców i innych posiadaczy odpadów,
- brak w WSO pełnych danych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest:

- niewystarczająca świadomość ekologiczna społeczeństwa w przedmiotowym zakresie,
- nieznaną przepisów prawnych dotyczących obowiązków posiadaczy wyrobów azbestowych,
- wysokie koszty nowych pokryć dachowych.

5.5. Zasoby naturalne

5.5.1. Pokrywa glebowa i ochrona powierzchni ziemi

Na terenie Mysłowic najczęściej spotykanymi glebami są: gleby bielcowe i gleby brunatne wylugowane. Pierwsze wytworzyły się głównie w południowo-zachodniej i południowej części miasta na luźnym podłożu piasków rzecznych lub utworów wodnolodowcowych, natomiast drugie na cięższym podłożu glin zwałowych lub zwietrzelinie utworów karbońskich w środkowej i zachodniej części Mysłowic.

Z wychodniami triasowych skał węglanowych są związane rędziny brunatne, charakterystyczne dla rejonu Dzieckowic. Inne typy gleb występują znacznie rzadziej. W dolinie Przemszy występują mady oraz rzadziej (tylko w Dzieckowicach) gleby torfowe i murszowe, natomiast w dolinach innych mniejszych cieków, zwłaszcza w południowej części miasta, stosunkowo często występują gleby torfowe, torfowo-mułowe lub mułowo-torfowe.

Tylko nieliczne arealy gruntów rolnych zaliczane są do wysokich klas bonitacyjnych. Należą do nich grunty orne oraz użytki zielone III klasy bonitacyjnej, związane z glebami brunatnymi (Brzezinka, Morgi) oraz rędzinami (Dzieńkowice). Ponad połowa gruntów przypada na IV klasę bonitacyjną. Przeważają one w Morgach, Brzezince i Dzieńkowicach. 39 % gleb w mieście to gleby słabe i bardzo słabe (V i VI klasa). Dominują one w Ławkach, Krasowach i na południu Wesołej. Ogólnie gleby na terenie miasta charakteryzują się przeciętnymi walorami bonitacyjnymi, a znaczna część gleb słabo nadaje się do rolniczego wykorzystania.

Gleby na terenie miasta podlegają silnej antropopresji. W przeszłości na znacznych obszarach doszło do mechanicznego zniszczenia pokrywy glebowej. Oprócz typowych procesów budowlanych związanych z urbanizacją na szeroką skalę prowadzono powierzchniową eksploatację: piasku, gliny, wapieni i węgla kamiennego oraz składowano skałę płoną i inne odpady. W efekcie znaczny jest na terenie miasta udział gleb inicjalnych, nieprzydatnych dla rolnictwa (ok. 10 % powierzchni miasta).

Zanieczyszczenie gleb

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Za szczególnie niebezpieczne dla zdrowia substancje znajdujące się w roślinach uważa się metale ciężkie, takie jak ołów, kadm, chrom, nikiel, rtęć i arsen. Wśród nich znajdują się także mikroelementy: cynk i miedź, które w bardzo małych ilościach są niezbędne do prawidłowego przebiegu procesów życiowych, jeśli natomiast występują w nadmiarze stają się toksyczne dla roślin a pośrednio dla ludzi żywiących się nimi. Problem związany z metalami ciężkimi polega nie tylko na ich wyjątkowej toksyczności, ale także na zdolności do kumulowania się, czyli gromadzenia w organizmie człowieka.

Metale ciężkie stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych. Wraz ze spalinami, ściekami czy pyłami przemysłowymi dostają się do gleby, skąd pobierane są przez rośliny i włączane do łańcucha pokarmowego. Rośliny mogą ulegać skażeniu nie tylko przez glebę, ale także przez części nadziemne, łatwo zatrzymujące na swojej powierzchni metale pochodzące z zanieczyszczonego powietrza.

Badania gleb na terenie Mysłowic wykonane były w latach 2007-2010 w ramach „Szczegółowej Mapy Geochemicznej Górnego Śląska arkuszy Mysłowice”.

Odczyn gleb

Zarówno w warstwie powierzchniowej, jak i na głębokości 0,8-1,0 m przeważają gleby o odczynie kwaśnym, co związane jest ze sposobem ich użytkowania oraz charakterem litologicznym skał macierzystych. Kwaśne i bardzo kwaśne gleby lasów (o przeciętnym pH <5,7), utworzyły się głównie na piaszczysto-żwirowych utworach wodno lodowcowych i piaskach eolicznych. Kwaśny odczyn gleb powoduje wymywanie składników pokarmowych i prowadzi do uwolnienia toksycznego glinu. Gleby o odczynie obojętnym i zasadowym zanotowano na terenach miejsko-przemysłowych. Szczególnie duży, zwarty obszar gleb o odczynie zasadowym (pH>7,4) występuje w centrum Mysłowic.

Anomalie pierwiastków w glebach

Analiza zawartości pierwiastków w glebach wskazuje na wyraźny związek rozkładów przestrzennych glinu, baru, wapnia, kobaltu, chromu, żelaza, magnezu, manganu, niklu, tytanu i wanadu z budową geologiczną podłoża. Najmniejszymi ich zawartościami wyróżniają się gleby południowych dzielnic Mysłowic (Kosztowy i Krasowy - Furmaniec), utworzone na piaszczystych utworach fluwioglacjalnych o ubogim składzie chemicznym i kwaśnym odczynie, który sprzyja ługowaniu pierwiastków.

W rejonach wychodni węglanowych utworów triasu (Długoszyn, Pszczelnik, Rudna Góra, Kosztowy, Dzieńkowice) gleby obfitują w wapń, magnez, żelazo i mangan, szczególnie na

głębokości 0,8-1,0 m. W tych obszarach zawartość wapnia i magnezu w powierzchniowej warstwie gleb przekracza 1 %, a lokalnie kilka procent. Zwiększona zawartość wapnia i magnezu działa korzystnie na środowisko gleb, ponieważ pierwiastki te powodują wzrost alkalizacji i sprzyjają wiązaniu metali ciężkich.

We wschodnich dzielnicach Mysłowic, w glebach rozwiniętych na utworach karbonu zawartość glinu, kobaltu, chromu, żelaza, manganu, niklu, fosforu, siarki, tytanu i wanadu jest większa w porównaniu do gleb powstałych z piaszczystych utworów plejstocenu, przekraczając nieznacznie wartości charakterystyczne dla tła regionalnego (Lis, Pasieczna, 1995b).

Wzbogacenie gleb w niektóre pierwiastki (arsen, bar, cynk, kadm, ołów, rtęć, miedź, stront i srebro), zaznaczające się szczególnie w ich powierzchniowej warstwie, wiąże się z oddziaływaniem czynników antropogenicznych. Gleby najbardziej przekształcone chemicznie poprzez działalność przemysłową występują w dzielnicach Centrum, Brzezinka i Brzęczkowice. W wymienionych rejonach zawartość baru w zakresie głębokości 0,8-1,0 m rzadko przekracza 240 mg/kg, zaś w powierzchniowej warstwie gleb występują rozległe obszary o tej samej jego zawartości. Znacznie większe są również średnie zawartości baru przy powierzchni. Głównym źródłem baru są prawdopodobnie opady pyłów ze spalania węgla, obfitującego w ten pierwiastek (Rózkowska, Ptak, 1995a).

Do poważnie zanieczyszczonych metalami należą gleby dzielnicy Centrum, gdzie zanotowano anomalie: >1000 mg/kg cynku, >80 mg/kg strontu, >100 mg/kg ołowiu, >0,20 mg/kg rtęci, >20 mg/kg miedzi i >4 mg/kg kadmu. Źródłem metali mogą być rozproszone odpady historycznej huty cynku Wilhelmina (Dogenhardt, 1870), a w rejonie ulicy Powstańców - walcowali cynku Kunegunda (Falecki, 2010). W innych częściach dzielnicy trudno jednoznacznie wskazać ogniska zanieczyszczeń.

W Mysłowicach Brzezince w rejonie obiektów przemysłowych występują anomalie srebra (do 10,2 mg/kg), miedzi (>40 mg/kg), ołowiu (>100 mg/kg), strontu (>80 mg/kg) i cynku (>500 mg/kg), związane niewątpliwie z rozpraszaniem pyłów i zrzutami ścieków przemysłowych. Zwracają uwagę anomalie metali zanotowane w glebach na terenie Brzęczkowic. Zawartość arsenu dochodzi tu do 230 mg/kg, kadmu do 50 mg/kg, ołowiu do 3 300 mg/kg i cynku do 28 900 mg/kg. Anomalie występują na terenie historycznej huty cynku Leopoldine, której zabudowania były zlokalizowane w pobliżu kopalni węgla o tej samej nazwie obok dzisiejszego węzła autostrady A4 z trasą Katowice-Tychy. Na tym terenie działały też niewielkie huty cynku Justine, Eduard, Stanislaus i Dar Jana. Działalność historycznych hut cynku Eduard i Teresa w dzielnicy Kosztowy pozostawiła ślady w postaci niezbyt rozległych anomalii arsenu, kadmu, miedzi, ołowiu i cynku w glebach. W rejonie byłej huty cynku Cordulla w Dzieńkowicach występują zwiększone zawartości kadmu, cynku i ołowiu.

Anomalia miedzi (do 4180 mg/kg w zakresie głębokości 0,8-1,0 m) została zanotowana w dzielnicy Larysz w miejscu dawnego wysypiska śmieci (między ulicami M. Konopnickiej i Ptasia). Prawdopodobnym źródłem miedzi jest składowanie w tym miejscu przeterminowanych środków ochrony roślin. W glebach tego rejonu występują też zwiększone zawartości arsenu, baru, kadmu, rtęci i ołowiu.

5.5.2. Zasoby geologiczne

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia, geologia

W strefie przypowierzchniowej miasta występują utwory z okresu górnego karbonu, triasu, trzeciorzędu i czwartorzędu. Mysłowice położone są na obszarze, który jest zbudowany z łupków i piaskowców karbońskich, należących do warstw orzeskich, a tylko południowo - wschodnia część obszaru (w okolicach Brzezinki i południowej części Brzęczkowic) zbudowana jest z odpornych piaskowców, zlepieńców, łupków zawierających pakiety ilowców z pokładami węgla, należących do warstw łaziskich. Miąższość warstw orzeskich sięga około 500 m, a warstw łaziskich około 300 m. Skały starsze, piaskowce, mułowce i zlepieńce, reprezentujące namur, występują bezpośrednio pod pokrywą osadów czwartorzędowych jedynie w rejonie położonym na północ od ulic: Katowickiej – Obrzeżnej Północnej – Nowososnowieckiej. Wschodnie warstw orzeskich są szeroko rozprzestrzenione od Centrum i Janowa Miejskiego po rejon Wesołej i Larysza. Budują również wyniesienie w rejonie Brzęczkowic. Osady karbońskie odcięte są od południa uskokiem krasowym, biegnącym w kierunku równoleżnikowym wzdłuż linii Wesoła – Dzieńkowice, gdzie utwory karbońskie zapadają 200 m w głąb powierzchni. W okolicy dzielnic

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Krasowy i Dzieńkowice skały karbońskie kontaktują się z wapieniami i dolomitami triasowymi (wapien muszlowy). Dna obniżeń wyścielone są osadami trzeciorzędowymi pod okrywą skał czwartorzędowymi.

Złoża kopalin.

Ochrona zasobów złóż kopalin polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym ich wykorzystaniu. Ustawy Prawo ochrony środowiska i Prawo geologiczne i górnicze określają zasady i warunki:

- wydobywania kopalin,
- ochrony złóż kopalin,
- ochrony powierzchni ziemi,
- ochrony wód podziemnych i powierzchniowych,
- rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Złoża kopalin są własnością Skarbu Państwa. Gospodarcze wykorzystanie złóż kopalin może być prowadzone tylko na podstawie udzielonej koncesji wydanej przez właściwy organ administracji geologicznej (Minister Środowiska, Marszałek, Starosta). Nad zapewnieniem właściwego wykorzystania złoża nadzór nad jego wydobyciem sprawują właściwe organy administracji geologicznej i nadzoru górniczego.

W tabeli poniżej zestawiono złoża kopalin występujące w mieście Mysłowice, wg Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce, stan na 31.12.2012r., Państwowy Instytut Geologiczny.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela 28. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie miasta Myślowice.

Surowiec	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Powierzchnia [ha]	Zasoby [tys. ton] /mln m ³		Wydobycie [tys. ton]/mln m ³
				bilansowe	przemysłowe	
Metan pokładów węgla	Brzezinka-2	Złoże rozpoznane wstępnie	-	588,02	-	-
	Lędziny	Złoże rozpoznane szczegółowo	-	739,70	-	-
	Staszic	Złoże zagospodarowane	2 200,0	874,14	37,60	8,30
	Wesoła	Złoże zagospodarowane	4 463,0	1 825,92	224,53	14,07
	Wieczorek	Złoże zagospodarowane	1 620,70	72,82	-	-
	Ziemowit	Złoże rozpoznane wstępnie	6 360,0	898,50	-	-
Kamienie drogowe i budowlane	Imielin - Północ	Złoże zagospodarowane	12,34	7 570	5 493	219
	Imielin - Rek	Złoże zagospodarowane	30,12	16 441	11 524	243
Węgle kamienne	Brzezinka	Złoże rozpoznane szczegółowo	1 724,0	131 381	-	-
	Brzezinka-2	Złoże rozpoznane szczegółowo	2 146,0	413 235	-	-
	Dzieńkowice	Złoże zagospodarowane	188,40	28 045	2 630	22
	Myślowice	Złoże zagospodarowane	1 600,0	33 251	14 684	387
	Staszic	Złoże zagospodarowane	2 200,0	628 109	113 413	1 970
	Wesoła	Złoże zagospodarowane	4 578,0	739 249	103 304	2 797
	Niwka - Modrzejów	Eksploatacja złoża zaniechana	2 630,0	113 676	-	-
	Wieczorek	Złoże zagospodarowane	1 620,73	118 838	28 977	1 227
	Ziemowit	Złoże zagospodarowane	6 358,0	914 560	102 123	4 053
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Brzezinka I	Eksploatacja złoża zaniechana	7,0	1 047	-	-
	Silesia	Eksploatacja złoża zaniechana	9,0	337	-	-
	Wesoła	Złoże rozpoznane szczegółowo	7,10	852	-	-
	Wesoła II	Eksploatacja złoża zaniechana	4,30	465	-	-

Źródło: www.pgi.gov.pl, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce, wg stanu na 31.12.2012r., Państwowy Instytut Geologiczny).

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Na terenie miasta zlokalizowane są części obszarów górniczych (OG) n/w kopalń węgla kamiennego oraz kopalń odkrywkowych wapienia i dolomitu:

Eksplorację złóż węgla kamiennego w granicach Mysłowic prowadzą aktualnie kopalnie:

- KWK „Mysłowice - Wesoła” - ze złoża „Mysłowice” w obszarze górniczym „Mysłowice” oraz złoża „Wesoła” w obszarze górniczym „Wesoła II” (koncesja ważna do 31.08.2020 r.),
- ZG „Sobieski” - ze złoża „Dzieńkowice” w obszarze górniczym „Dzieńkowice”, na podstawie koncesji ważnej do 31.12.2022 r.
- KWK „Murcki-Staszic” - ze złoża „Staszic” w obszarze górniczym „Giszowiec I” na podstawie koncesji ważnej do 13.08.2020 r.
- KWK „Wieczorek” - ze złoża „Wieczorek” w obszarze górniczym „Janów” na podstawie koncesji ważnej do 31.08.2020 r.
- KWK „Ziemowit” - ze złoża „Ziemowit” w obszarze górniczym „Lędziny I” na podstawie koncesji ważnej do 31.08.2020 r.
- Kopalnia Odkrywkowa „IMIELIN - PÓŁNOC” – prowadzi eksploatację złoża kamienia drogowego i budowlanego „Imielin - Północ” w obszarze górniczym „Imielin – Północ III”, na podstawie koncesji ważnej do 31.12.2029 r.
- KWD Imielin prowadzi eksploatację złoża kamienia drogowego i budowlanego „Imielin - Rek” w obszarze górniczym „Imielin – Rek II”, na podstawie koncesji ważnej do 31.12.2030 r.

Kopalnie węgla kamiennego prowadzą eksploatację złóż na podstawie koncesji udzielonych przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w 1994r. na 26 lat tj. do 2020r., a kopalnie odkrywkowe na podstawie koncesji udzielonych przez Ministra Środowiska, a aktualnie przez Marszałka. W koncesji przedsiębiorca jest zobowiązany do: wydobywania kopaliny zgodnie z obowiązującymi przepisami, ochrony zasobów środowiska, zapobieganiu szkodliwym wpływom eksploatacji na środowisko, usuwaniu szkód górniczych. W koncesjach wyznaczone są obszary górnicze (OG) oraz tereny górnicze (TG). W przypadku styczności OG, granice TG pokrywają się z granicami OG, w pozostałym zakresie granice TG wykraczają na zewnątrz OG (zasięg wpływów).

Nadzór nad prawidłowością eksploatacji kopalni ze złóż prowadzi Okręgowy Urząd Górniczy (OUG) w Katowicach.

Wpływy podziemnej eksploatacji górniczej.

Podziemna eksploatacja górnicza powoduje:

- deformacje terenu - ciągle oraz nieciągle,
- wstrząsy górotworu,
- zmiany warunków wodnych.

Na terenie miasta w strefach wpływów eksploatacji zlokalizowane są obiekty budowlane kubaturowe, infrastruktura techniczna (powierzchniowa – drogi, szlaki kolejowe, sieć podziemna – wodociągi, gazociągi, kanalizacja), cieki wodne oraz tereny rolne i leśne.

Profilaktyka górnicza polega na ograniczeniu w prowadzeniu eksploatacji górniczej (zmniejszeniu wysokości ścian, zastosowaniu podsadzki w miejsce zawалу, zmniejszeniu prędkości frontu eksploatacyjnego). W przypadku gdy profilaktyka górnicza nie wystarcza dla ochrony obiektów powierzchniowych, wyznacza się filary ochronne.

Profilaktyka budowlana polega na dostosowywaniu konstrukcji obiektów budowlanych do przenoszenia wpływów, zabezpieczanie obiektów (kotwienie, opaski), liniowych stosowanie kompensatorów,

Naprawy szkód.

Stwierdzone szkody w obiekcie właściciel powinien zgłosić na piśmie do kopalni. Roszczenia przedawniają się po upływie 5 lat od stwierdzenia szkody (art. 149 Pgg). W terminie 30 dni od dnia zgłoszenia kopalnia powinna wszcząć postępowanie odnośnie uznania szkody. W przypadku nie uznania roszczeń poszkodowany może sprawę skierować do sądu (art. 151 Pgg). Szkody górnicze mogą zostać naprawione, może być zwrot kosztów. Dla nowo wznoszonych obiektów kopalnie zwracają koszty dodatkowych zabezpieczeń.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela 29. Szkody górnicze wg informacji kopalń.

Kopalnia		wnioski o naprawę szkod	Ilość zawartych ugód	Odszkodo- wania	Nie uznanych	naprawione	w toku	zwrot kosztów zabezpieczeń
„Mysłowice- Wesoła”	2010	372	218	7	78	117	17	110
	2011	402	195	5	117	105	25	90
	2012	92	49		21	7		20
„Wieczorek ”	2010	7	4		2	4	1	4
	2011	10	5		1	5	4	14
	2012	5					5	4
„Murcki- Staszic”	2010	11	3		2	5	-	3
	2011	17	2		8	3	6	5
	2012							
„Ziemowit”	2010	54			54			2
	2011	6			6			4
	2012							

Źródło: Działalność górnicza na terenie miasta Mysłowice, Informacja Wydziału Ochrony Środowiska na Sesję Rady Miasta w dniu 31.05.2012r

Wstrząsy górotworu o znacznej intensywności w przeważającej części związane są z eksploatacją złoża „Wesoła” oraz wschodniej partii złoża „Staszic” - części pokładów eksploatowanych przez KWK „Mysłowice – Wesoła”. Wstrząsy spodziewane są także w wyniku eksploatacji złoża „Mysłowice” - w rejonie kąpieliska Słupna. Wstrząsy V stopnia w skali MSK są silnie odczuwane przez ludzi, nie powodują jednak uszkodzeń konstrukcyjnych budynków będących w dobrym stanie technicznym.

Na terenach eksploatacji aktualnie prowadzonej i planowanej w przyszłości, ruchy obniżeniowe terenu i drgania parasejsmiczne mogą powodować reaktywację starych, płytkich wyrobisk prowadzącą do powstawania deformacji nieciągłych na powierzchni. Podatność terenu na wystąpienie deformacji nieciągłych w takich przypadkach wzrasta w miejscach, gdzie wyrobiska osiągały sumarycznie dużą wysokość, a najpłytsze znajdują się blisko powierzchni terenu (obszary położone na północ od ul. Katowickiej).

Szczególne zagrożenie, praktycznie wykluczające teren z możliwości zabudowy, stwarzają wyrobiska mające połączenie z powierzchnią (nieczynne szyby i szybiki, szczególnie nie zlikwidowane lub likwidowane w sposób nie zorganizowany i nie udokumentowany). Znaczna ilość szybików występuje w obszarze górniczym „Wesoła II”, w rejonie Patykówca i na terenach leżących między Patykówcem i Wesołą.

Zalewiska lub podtopienia powstające w tworzących się zagłębieniach bezodpływowych są sukcesywnie likwidowane. Obecnie na terenie miasta znajdują się 2 zalewiska, powstałe w nieckach obniżeniowych terenu: powyżej nasypu dawnej kolei obsługującej kopalnię „Karol” (na zachód od zabudowy przy ul. Fabrycznej), powyżej ul. Dąbrówki oraz podtopienia powyżej ul. Plebiscytowej.

Grunty zdegradowane

Współczesne górnictwo węgla kamiennego powoduje degradację powierzchni terenu poprzez tworzenie niecek osiadań, a w konsekwencji zalewisk lub podmokłości oraz składowanie skały płonnej. Często sposobem rekultywacji technicznej podtopionego terenu jest jego podsypywanie skałą płonną.

Zawodnienie terenu powoduje ograniczanie możliwości gospodarczego wykorzystania terenu i wymierne straty ekonomiczne oraz zaburza naturalne procesy przyrodnicze w ekosystemach, jednak często z upływem czasu przyczynia się do zwiększenia bioróżnorodności.

Trudno wskazać obszary bezwzględnie wymagające rekultywacji w związku z powstawaniem niecek osiadań terenu. W rejonie KWK Wesoła powstałe w niedawnej przeszłości zalewiska zostały w całości zasypane i w większości zadrzewione. Liczne są również ślady zasypywania zalewisk na terenach leśnych, zwłaszcza w dolinie Boliny Południowej II. Z przyrodniczego punktu widzenia pozostawienie części zalewisk jako śródleśnych oczek wodnych, czy rozlewisk

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

w dolinach cieków, może w dalszej perspektywie, po ukształtowaniu się nowych siedlisk hydrogenicznych przyczynić się do zwiększenia bioróżnorodności obszaru miasta. Likwidacja zalewisk i podmokłości jest wskazana przede wszystkim na terenach przewidzianych pod inwestycje.

W południowej części miasta znajdują się liczne, niezrekultywowane kamieniołomy – pozostałość po eksploatacji wapieni i dolomitów. W ich obszarze nastąpiła naturalna sukcesja roślinności, która dopasowała się do istniejących w obrębie kamieniołomów warunków siedliskowych. Wskazane jest zatem pozostawienie tych obszarów w obecnym stanie, ograniczając się do zabezpieczenia szczególnie niebezpiecznych ścian kamieniołomu.

Na terenie Mysłowic istnieje wiele terenów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka. Większość z nich została poddana rekultywacji technicznej, a niektóre również rekultywacji biologicznej. Rozległe obszary wyrobisk piaskowych i żwirowych (na północy miasta - w rejonie Szabelni oraz w Brzezince) zostały wykorzystane do składowania odpadów górniczych i elektrownianych, częściowo w ramach rekultywacji technicznej terenu, a częściowo jako składowiska odpadów przemysłowych. Znaczny obszar wyrobiska w rejonie Szabelni samoczynnie wypełnił się wodą (Stawy Hubertus). Część obszaru dawnej piaskowni w rejonie Szabelni została zrehabilitowana technicznie i przeznaczona pod inwestycje.

Do obszarów niekorzystnie przekształconych w aspekcie dalszego ich użytkowania, w północnej części Mysłowic, zalicza się m.in.:

- niezrekultywowaną część zwałowiska skały płonnej „Stary Ewald” wraz z osadnikami,
- obszar położony na południe od ul. Siemianowickiej, przy granicy z Katowicami (w części teren projektowanego składowiska odpadów),
- obszar położony na północny-zachód od zwałowiska „Stary Ewald”,
- obszar położony pomiędzy ulicami: Katowicką i Obrzeżną Północną oraz Boliną,
- obszar położony pomiędzy ul. Bończyka a Boliną.

Liczne tereny zostały zdegradowane w wyniku dawnej i współczesnej działalności górniczej. Tereny dawnego płytkiego górnictwa mogą wymagać uzdatnienia tylko w przypadku ich zabudowy.

Do terenów wymagających rekultywacji, rozumianej jako przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych, zalicza się: część zwałowiska skały płonnej „Stary Ewald” wraz z osadnikami, część byłego składowiska odpadów elektrownianych Elektrowni Jaworzno III oraz obszary przy granicy z Imielinem, na których prowadzona jest powierzchniowa eksploatacja surowców.

Przywrócenie wartości użytkowych na omawianych gruntach rozumie się m.in. jako warunek realizacji funkcji określonych w polityce przestrzennej miasta.

Zagrożenia geologiczne - ruchy masowe ziemi

Pod koniec 2006 roku PIG rozpoczął realizację projektu osuwiskowego na zlecenie Ministra Środowiska i finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest to duży projekt kartograficzny pt: „**System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO**”, którego zakończenie planowane jest na 2022r. Na początku 2008 roku PIG zakończył realizację Etapu I tego projektu. Na chwilę opracowania Programu realizowany jest II etap projektu, który ma się zakończyć w 2015r. Projekt SOPO ma na celu stworzenie podstaw do zarządzania zagrożeniami związanymi z ruchami masowymi, szczególnie osuwiskami, w całej Polsce.

Na terenie miasta nie zarejestrowano dotychczas terenów występowania ruchów masowych oraz terenów zagrożonych występowaniem tych ruchów, zgodnie z art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1232)

Budowa geologiczna Mysłowic w powiązaniu z ukształtowaniem terenu powoduje, że w obrębie naturalnie kształtowanych stoków nie występuje zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych. Stoki o znacznym nachyleniu (15% i większym, sięgającym miejscami 20-25 %) ukształtowały się głównie w obrębie podłoża zbudowanego ze skał zwięzłych, – triasowych wapieni, dolomitów, podrzędnie margli (Dzieńkowice, Krasowy) lub karbońskich piaskowców (Brzęczkowice, Morgi). Stoki o takich cechach nie są podatne na powstawanie osuwisk. Pokrywy zwietrzelin ilastych, mogących zawierać ility koloidalne, które pęczniąc przy dużym uwilgotnieniu, przyczyniają się do obniżenia spójności wewnętrznej osadów, występują sporadycznie (Larysz – między ul. Laryską i ul. Jaworową, Krasowy-Dąbrowa – na północ od ul. Plebiscytowej). Zwykle zawierają znaczny

udział frakcji piaszczystych, co ogranicza możliwość upłynnienia osadu i jego przemieszczenia w dół stoku. W pierwszym przypadku osady te występują na stoku o nachyleniu przeważnie mniejszym niż 8 %, a tylko miejscowo nieznacznie większym (poniżej 12 %), w drugim przypadku nachylenie stoku tylko sporadycznie sięga 5-8 %. W obecnych warunkach nie należy spodziewać się powstawania osuwisk w tych miejscach.

W południowej części Mysłowic, w rejonie wychodni triasowych wapieni i dolomitów znajduje się szereg nieczynnych kamieniołomów o wysokości ścian sięgającej kilkunastu metrów i nachyleniu do 90°. W ich obrębie możliwe jest występowanie obrywów i osypisk skalnych.

5.6. Hałas

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r. poz. 1109). Wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone są za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszą się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, a także startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz linii elektroenergetycznych, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826) w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2202 z późn. zmianami),
- wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25.06.2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy

Na klimat akustyczny miasta Mysłowice wpływają wszelkie źródła hałasu znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych, zarówno na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu).

Na terenie miasta funkcjonują przedsiębiorstwa, warsztaty oraz podmioty gospodarcze oferujące usługi o charakterze komercyjnym, w tym jednostki handlu detalicznego, spółki prawa handlowego, osoby fizyczne. W związku z prowadzoną działalnością mogą one stanowić potencjalne źródło emisji hałasu do środowiska.

Wpływ przemysłu na klimat akustyczny ma charakter lokalny i ogranicza się do bezpośredniego sąsiedztwa zakładu. Uciążliwość hałasowa powodowana przez zakłady jest zależna od branży, wielkości zakładu, a także zagospodarowania okolicznych terenów.

Klimat akustyczny wokół stref aktywności gospodarczej zależy od wielu czynników, przede wszystkim od rodzaju, liczby oraz sposobu rozmieszczenia źródeł hałasu na terenie strefy, liczby zakładów na niej pracujących, skuteczności zabezpieczeń akustycznych poszczególnych źródeł oraz ukształtowania i zagospodarowania terenu zagrożonego oddziaływaniem hałasu.

Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie miasta Myślowice kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny.

- hałas komunikacyjny drogowy:

Powstawanie hałasu drogowego związane jest poruszaniem się pojazdów mechanicznych, dźwiękiem silników, układu wydechowego, pokonywaniem oporów toczenia. Z punktu widzenia natężenia hałasu istotny jest ogólny stan mechaniczny pojazdów, ich układów napędowych i jezdnych, stan ogumienia, stan nawierzchni. Część stosowanych obecnie nawierzchni wykonuje się w technologii „cichych nawierzchni drogowych”, co skutkuje obniżeniem poziomu wytwarzanego ruchem pojazdów hałasu drogowego

Na poziom hałasu drogowego w pobliżu zabudowy mieszkalnej mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- odległość zabudowy mieszkalnej od drogi,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Większość hałasów w środowisku (w tym hałas drogowy) charakteryzuje się zmiennymi poziomami w czasie. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami.

Na podstawie opracowanej w 2007 roku mapy akustycznej dla odcinka autostrady A4 Katowice – Kraków zostały opracowane „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2013 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych, ekspresowych, autostrad i linii kolejowych”. Poddany, w ramach w/w „Programu...”, analizie odcinek autostrady obejmuje między innymi miasto Myślowice i rozpoczyna się w km 344+460 (m. Myślowice), a kończy w km 365+500 (m. Jaworzno). Odcinek ten charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu (zwłaszcza pojazdów ciężkich) oraz znacznymi prędkościami pojazdów. Te parametry decydują o niekorzystnym stanie klimatu akustycznego w jego sąsiedztwie. Na odcinku tym znalazł się jeden odcinek o wysokim priorytecie narażenia na hałas, a pozostałe są o priorytecie średnim i niskim. W związku z tym, zgodnie z założeniami określonymi w *Programie*, dla odcinków dróg posiadających wysoki, średni i niski priorytet narażenia na hałas powinny być realizowane działania zawierające się jedynie w ramach strategii długoterminowej oraz edukacji społecznej. Zaproponowane działania naprawcze dla analizowanego odcinka drogi polegały na budowie lub podwyższeniu ekranów akustycznych.

Opracowano również „Mapę akustyczną terenów położonych w obszarze oddziaływania autostrady płatnej A-4 Katowice – Kraków od km 340+200 (węzeł „Murckowska”) do km 401+100 (węzeł „Balice”) - odcinek przebiegający przez miasto Myślowice od km 344+460 do km 356+900”. Odcinek na terenie miasta Myślowice ma długość 12,44 km. Obszar terenu objęty mapą wynosi około 11,9 km². Obliczona została m.in.:

- powierzchnia obszarów miasta Myślowice eksponowanych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w odniesieniu do wskaźnika L_{DWN} , w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej:

60-65 dB	–	636 600 m ² ,
65-70 dB	–	70 300 m ² ,
70-75 dB	–	4 500 m ² ,
powyżej 75 dB	–	0 m ² ,

- powierzchnia obszarów miasta Myślowice eksponowanych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w odniesieniu do wskaźnika L_N , w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej:

50-55 dB	–	1 143 700 m ² ,
55-60 dB	–	299 600 m ² ,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

60-65 dB	–	18 800 m ² ,
65-70 dB	–	200 m ² ,
powyżej 70 dB	–	0 m ² ,

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wartości kryterialnych na terenach podlegających ochronie akustycznej koniecznym jest podjęcie skutecznych działań. Działania korekcyjne muszą zmierzać do eliminacji lub minimalizacji zagrożenia. Dlatego Zarządca autostrady przeprowadził analizę programów ochrony środowiska dla województwa śląskiego pod kątem zabezpieczenia obszarów położonych wzdłuż przedmiotowego odcinka autostrady, a wskazanych do wdrożenia dla nich działań naprawczych.

Dla obszaru miasta Mysłowice opracowany został także dokument pt. „Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 536,144 km - (zadanie 9) – miasto na prawach powiatu Mysłowice”. Analiza przeprowadzona w w/w dokumencie obejmuje odcinki drogi ekspresowej S1 na obszarze miasta Mysłowice, które kształtują klimat akustyczny w tym rejonie. Obszar objęty analizą akustyczną obejmuje bufor 2x800 m (oraz teren pasa drogowego o średniej szerokości ok. 30 m), położony po obu stronach drogi. Łącznie, opracowaniem objęto 13,173 km² terenu Mysłowic, co stanowi ok. 20 % jego całkowitej powierzchni.

Do wykonania opracowania przyjęto układ drogowych województwa śląskiego, funkcjonujący w roku 2010, dla którego natężenie i strukturę ruchu określa GPR 2010. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż ogólna liczba mieszkańców miasta narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu z analizowanych odcinków drogowych, kształtuje się poniżej 2 100, 64 % mieszkańców eksponowanych na hałas, objęta jest oddziaływaniem w najniższym zakresie wartości ponadnormatywnych L_{DWN} , tj.: 55-60 dB. W odniesieniu do pory nocnej i wskaźnika L_N (50-55dB) udział ten wynosi 52 %. Bardzo zły stan akustyczny, charakteryzujący się najwyższymi wartościami wskaźnika $L_{DWN} > 75$ dB i wymagający podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, występuje w przypadku 0,8 % mieszkańców. W odniesieniu do pory nocnej i wskaźnika L_N (>70 dB) ww. udział wynosi 2 %. Dodatkowo, odnotowano, iż 45 % powierzchni analizowanych buforów terenowych, eksponowanych na hałas, objęta jest oddziaływaniem w najniższym zakresie wartości ponadnormatywnych L_{DWN} , tj.: 55-60 dB. W odniesieniu do pory nocnej i wskaźnika L_N (50-55dB) udział ten wynosi ok. 48 %. W kolejnych latach na terenie województwa śląskiego planowany i realizowany jest zespół inwestycji drogowych, tj.: odcinków tras autostrady A1 oraz dróg ekspresowych S1 i S69. Na podstawie przeprowadzonych analiz, w zakresie prognoz zmian natężenia i struktury ruchu na drogach krajowych województwa śląskiego, jakie będą miały miejsce po wybudowaniu ww. tras, stwierdzono, iż na wybranych odcinkach drogowych nastąpi spadek wartości SDR oraz zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów ciężkich. Sytuacja ta będzie skutkowała polepszeniem warunków akustycznych w bezpośrednim rejonie wskazanych odcinków drogowych.

- hałas komunikacyjny kolejowy

W wykonanym na zamówienie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. przez wykonawcę firmę EKKOM Sp. z o.o., ul. Wadowicka 8, 30-415 Kraków opracowaniu pt. „Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, opracowana dla potrzeb programów ochrony środowiska przed hałasem – powiat grodzki Mysłowice” określono poziomy hałasu dla odcinków linii kolejowych nr 134 i 138 przebiegających przez teren miasta Mysłowice.

Rysunek 5. Lokalizacja analizowanych linii kolejowych w Myśłowicach.

Źródło: Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, opracowana dla potrzeb programów ochrony środowiska przed hałasem – powiat grodzki Myśłowice, EKKOM Kraków

Tabela 30. Dane odcinków linii kolejowych w mieście Myśłowice, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie.

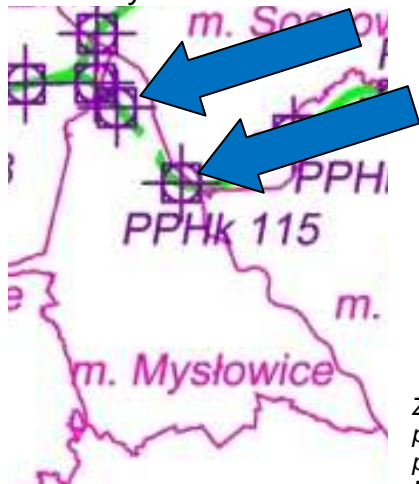
Nr linii	Nazwa linii	Nazwa odcinka	Długość odcinka [km]	Liczba pociągów rocznie		
				pasażerskie	towarowe	ogółem
134	Jaworzno Szczakowa - Myśłowice	Jęzor – Myśłowice	4,679	24 875	12 852	37 726
138	Oświęcim - Katowice	Myśłowice – Myśłowice MWB	1,252	29 631	17 505	47 136
138	Oświęcim - Katowice	Myśłowice MWB – Szabelnia	2,055	29 623	12 322	41 946

Źródło: Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, opracowana dla potrzeb programów ochrony środowiska przed hałasem – powiat grodzki Myśłowice, EKKOM Kraków

Zakresem opracowania objęto pas terenu rozciągający się po obu stronach analizowanej linii kolejowej nr 132 o szerokości około 600 m (2x300 m), co wraz z terenami znajdującymi się bezpośrednio pod torowiskiem tworzy łączną powierzchnię analizy na poziomie 3,50 km². W obszarze tym zamieszkuje według dokonanego oszacowania 11,2 tys. mieszkańców w 4,4 tys. lokali mieszkalnych.

Analizowane linie kolejowe stanowią potencjalne źródło niekorzystnych oddziaływań akustycznych z uwagi na fakt, iż na znacznym dystansie przebiegają przez tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej Aglomeracji Górnośląskiej.

Rysunek 6. Lokalizacja punktów pomiarów hałasu wykonanych w ramach opracowania na terenie miasta Myśłowice.

Źródło: Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, opracowana dla potrzeb programów ochrony środowiska przed hałasem – powiat grodzki Myśłowice, EKKOM Kraków

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela 31. Lokalizacja punktów pomiaru hałasu wraz z wynikami pomiarów

PPH/PPHk	Nr linii	Nazwa linii	Wartość równoważna LAeq T – pora dnia [dB]	Wartość równoważna LAeq T – pora nocy [dB]
PPHk 114	138	Oświęcim - Katowice	-	60,6
PPHk 115	134	Jaworzno Szczakowa - Myślowice	65,3	-

Źródło: Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie, opracowana dla potrzeb programów ochrony środowiska przed hałasem – powiat grodzki Myślowice, EKKOM Kraków

Na podstawie dokonanej analizy należy uznać obecny stan warunków akustycznych w otoczeniu analizowanej linii kolejowej za niekorzystny, co wymagać będzie działań ograniczających jej oddziaływanie akustyczne. Podkreślić jednak należy, że stwierdzony zasięg przestrzenny przekroczeń wartości dopuszczalnych nie wykracza poza odległość ok. 300 m od osi linii kolejowej, a maksymalne zakresy przekroczeń mieszczą się w zakresie 20 dB.

Przedstawione powyżej wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego zawarte w ww. opracowaniu funkcjonowały w czasie obowiązywania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. (Dz. U. Nr 120, poz. 826), określającego wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszące się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej (data opublikowania opracowania to sierpień 2012 rok). Nowe rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r. poz.1109) – zmieniło (podwyższyło) obowiązujące wartości dopuszczalne poziomów hałasu. Skutkuje to tym, iż część wymienionych w ww. dokumentach obszarów przekroczeń i wartości przekroczeń poziomów dopuszczalnych – w świetle aktualnego rozporządzenia – do obszarów przekroczeń należeć już nie powinny.

5.7. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska. Pod względem rodzaju można wyróżnić promieniowanie jonizujące oraz niejonizujące, ze względu na źródło pochodzenia określa się promieniowanie naturalne (występujące w przyrodzie) i sztuczne (wytwarzane przez człowieka).

Źródła promieniowania elektromagnetycznego - promieniowanie niejonizujące

Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są m.in. linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, tj. stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne, radionawigacyjne.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232) – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

5.7.1. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowanie niejonizujące

W odniesieniu do miasta Myślowice źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są linie elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, tj. stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe i telewizyjne.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232) – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.

Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Katowicach został ustawowo zobowiązany do wykonywania w ramach PMŚ zadań związanych z okresowymi badaniami kontrolnymi poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Przez miasto przebiegają trasy tranzytowych linii energetycznych wysokich napięć 220kV oraz 110kV, energia elektryczna dostarczana jest liniami 110kV do dwóch GPZ-tów: „Myślowice” i „Brzezinka”. Sieć średnich napięć jest sukcesywnie przebudowywana z napięcia 6 kV na 20 kV. Stan zaopatrzenia w energię elektryczną jest zadowalający, a w elementach systemu elektroenergetycznego istnieją rezerwy mocy przesyłowych możliwe do uruchomienia w razie potrzeby.

Na terenie miasta, w Myśłowicach przy ul. Orła Białego 34, zlokalizowane jest Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze, zarządzane przez TP EmiTel sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Głównym elementem stacji nadawczej jest maszt antenowy o całkowitej wysokości 359 m. Na maszcie zainstalowane są anteny nadawcze programów radiowych i telewizyjnych oraz anteny telefonii komórkowej. Granice obszaru, w którym występują pola EM o wartościach natężenia powyżej 7V/m i gęstości mocy powyżej 0.1 W/m² (przekroczenie wartości dopuszczalnych) sięgają maksymalnie w poziomie 876 m od masztu. Tak duże oddziaływanie dotyczy jednak przestrzeni znajdującej się wysoko ponad poziomem terenu, niedostępnej dla ludzi i w praktyce nieosiągalnej dla zabudowy. Oddziaływanie przekraczające wartości dopuszczalne na niższych wysokościach (poniżej 100 m n.p.t.) dotyczy przestrzeni w bezpośrednim otoczeniu stacji, maksymalnie oddalonej od masztu w poziomie o 70,8 m i minimalnie oddalonej od powierzchni terenu o 24,5 m lub 20,9 m - w odległości w poziomie nie przekraczającej 28,9 m.

Stacje bazowe telefonii komórkowej, oprócz opisanego powyżej masztu Radiowo-Telewizyjnego Centrum Nadawczego, są rozlokowane w innych miejscach na terenie całego miasta. Zamontowane są na masztach, kominach, wieżach kościołów oraz dachach budynków. Zasięg ich ponadnormatywnego oddziaływania w poziomie wynosi od ok. 30 do ok. 100 m oraz od ok. 10 do ok. 40 m w pionie.

W 2011 i 2012 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonano pomiary promieniowania elektromagnetycznego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych. Na terenie miasta Myślowice pomiary prowadzono:

- w 2011 roku w dzielnicy Centrum (w pobliżu skrzyżowania ul. Moniuszki i Mikołowskiej). Wyniki pomiarów (0,25 V/m) wykazywały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (7 V/m),
- w 2012 roku w dzielnicy Larysz (na terenie Szkoły Podstawowej nr 11). Wyniki pomiarów (0,79 V/m) wykazywały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (7 V/m).

Dla ochrony mieszkańców miasta przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonywania stosownych pomiarów - wg przepisów prawa powszechnego - dla wyznaczania rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ew. ustalenia stref ograniczonego użytkowania. Oprócz tego, należy dążyć do stopniowego zastępowania ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wzdłuż

linii, zmniejszaniem zasięgu ich oddziaływania osiąganymi środkami technicznymi. W przypadku zbliżenia linii do budynków mieszkalnych, po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego rzeczywistego natężenia pola elektromagnetycznego, zastosować ich ekranowanie. Planowanie nowych lokalizacji dla stacji bazowych telefonii komórkowych powinno na każdym etapie uwzględniać obowiązujące wymogi prawne i budowlane.

5.7.2. Zagrożenia polami elektromagnetycznymi

Budowa i eksploatacja linii elektroenergetycznych najwyższych napięć, tj. 400 kV i 220 kV podlega ciągłej kontroli od momentu uwzględniania jej trasy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego do uzyskania pozwolenia na użytkowanie włącznie. Głównymi aktami prawnymi, poprzez które organy administracji rządowej i samorządowej mogą kontrolować poprawność przebiegu procesu inwestycyjnego i eksploatacji, są ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prawo ochrony środowiska i prawo budowlane oraz rozporządzenia dotyczące poziomów pól elektromagnetycznych.

Dla linii przesyłowej najwyższych napięć 400 kV obszar ograniczonego oddziaływania (tzw. pas technologiczny) stanowi pas terenu pod linią o szerokości 70m (35m od osi linii w obu kierunkach).

W pasie bezpośrednio pod linią 220 kV oraz w odległości mniejszej niż 25 m od osi linii, mierząc poziomo i prostopadłe do osi, nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Warunki lokalizacji w tej strefie pozostałych obiektów budowlanych wymagają każdorazowego indywidualnego uzgodnienia z zarządcą linii. Ponadto zabrania się sadzenia roślinności pod linią i w odległości do 10 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu.

Dla napowietrznych linii elektrycznych i elektroenergetycznych do 110 kV strefa ochronna znajduje się w pasie o szerokości do 40 m. Stacje transformatorowe powinny mieścić się w obszarze o wymiarach 150 m x 80 m. Wszelkie zmiany zagospodarowania terenu pod linią 110 kV oraz w odległościach poziomych mniejszych niż 15 m od skrajnych przewodów linii należy projektować zgodnie z przepisami szczególnymi i uzgodnić z właściwym zarządcą sieci. Natomiast wzdłuż linii 15 kV oraz 1 kV proponuje się pozostawienie pasów wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia o szerokości odpowiednio: 16 m i 4 m (po 8 m i 2 m od osi linii) wzdłuż urządzeń. Są to tak zwane strefy techniczne, umożliwiające eksploatację sieci napowietrznych z uwzględnieniem dojazdu do stanowisk słupowych.

5.8. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii

Definicje poważnej awarii i poważnej awarii przemysłowej zostały określone odpowiednio w art. 3 pkt 23 i 24 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2013 r. poz. 1232), gdzie:

- *poważna awaria* - to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.
- *poważna awaria przemysłowa* przez pojęcie to rozumie się poważną awarię w zakładzie.

Na terenie województwa śląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych za względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. W 2012 roku określono 17 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 27 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na terenie Mysłowic takie zakłady nie występują. Jednakże występuje szereg innych zagrożeń (wg. Planu Zarządzania Kryzysowego dla miasta Mysłowice), a mianowicie:

- zagrożenia pożarowe:
  - terenów leśnych - zagrożenie związane z występowaniem obszarów czterech leśnych: Leśnictwa Imielin, Leśnictwa Wesola, Leśnictwa Janów, Leśnictwa Murcki o I stopniu zagrożenia pożarowego. Analiza statystyki pożarów wykazała dość częste

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

małe i średnie pożary na obszarze leśnym, związane głównie z wypalaniem traw. Obecnie zagrożenie pożarami obszarów leśnych jest małe, jednak biorąc pod uwagę fakt, że obszary leśne zajmują ok. 25 % powierzchni miasta, zagrożenie jest realne,

- terenów zurbanizowanych - występują w starszej zabudowie, ze względu na stan instalacji elektrycznych, gazowych, palne elementy konstrukcyjne (stropy, schody), stosowane piece kaflowe. Zwiększone zagrożenie pożarowe (związane z infrastrukturą) ma miejsce w starej zwartej zabudowie Starego Miasta oraz wśród obiektów przemysłowych (szczególnie w kompleksie obiektów zlokalizowanych w dzielnicy Brzezinka przy ul. Fabrycznej 7). W przypadku Starego Miasta może mieć to w szczególności miejsce w obrębie ulic: Towarowa, Bytomska, Starokościelna, Krakowska w kierunku koryta rzeki Przemsza oraz bezpośrednio przylegającej do centrum dzielnicy Piasek w obrębie ulic: Świerczyny, Boliny i Gwarków.
- zagrożenia wynikające z transportu drogowego i kolejowego - przecinające teren miasta szlaki komunikacji drogowej i kolejowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe (TŚP) – materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska. Poprzez trasy drogowe przebiegające przez miasto mogą być transportowane różnego rodzaju substancje niebezpieczne.
- zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikają głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów niebezpiecznych. Stan zagrożenia substancjami niebezpiecznymi produkowanymi, składowanymi lub stosowanymi na terenie miasta Mysłowic, należy określić jako znikomy. Stopień zagrożenia dla ludzi przy tym umiejscowieniu i ilościach substancji niebezpiecznych jest niewielki, ewentualna awaria może zagrażać tylko pracownikom, przebywającym w bezpośredniej bliskości urządzeń, a przewidywana strefa skażenia i zagrożenia mogłaby objąć niewielki obszar. Dotyczy to przede wszystkim dwóch zakładów: Manuli Hydraulics Sp. z o.o. (w instalacjach wykorzystywanych w produkcji posiada nieznaczne ilości chloru) oraz Mysław Sp. z o.o. Przechowywane na terenie tych zakładów substancje są w tak małych ilościach, że nie stanowią zagrożenia dla ludzi przebywających poza terenem zakładu. Przedsiębiorstwa te wyposażone są w odpowiednie, kontrolowane cyklicznie przez straż pożarną instalacje bezpieczeństwa.
- zagrożenia budowlane - związane głównie z utratą statyki budowli lub jej elementu - istotne zagrożenie dla terenów istniejącej i projektowanej zabudowy stwarzają obszary występowania dawnego, płytkiego kopalnictwa węgla kamiennego. Obszary te obejmują większość terenów miasta, szczególnie centrum - Śródmieścia i Starego Miasta. Pod miastem zlokalizowane są strefy eksploatacyjne kopalń:
  - KWK „Mysłowice – Wesoła” – Dzielnica Wesoła, Larysz, Morgi oraz rezerwowe złożę pod dzielnicą Brzezinka;
  - KWK „Ziemowit” – dzielnica Ławki;
  - ZG Sobieski – dzielnica Dzieńkowice.
- inne zagrożenia urbanistyczne i komunalne związane z infrastrukturą techniczną - magistrale gazu pod wysokim ciśnieniem, stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie i średniego na niskie, napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia, duże transformatory, sieci przesyłowe ciepłownicze i wodociągowe.
- zagrożenie powodziowe - występuje na terenach opisanych szczegółowo w rozdziale 5.2.5.

Zadania koordynacji, m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym) są zawarte w Planie Zarządzania Kryzysowego.

Działania ratownicze prowadzone na terenie miasta realizowane są przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych.

5.9. Edukacja ekologiczna

Rola edukacji ekologicznej w procesie realizacji polityki środowiskowej, a więc i obowiązków ekologicznych, jest szczególnie istotna. Edukacja ekologiczna rozumiana jako koncepcja kształcenia i wychowywania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska zgodnie z hasłem: *myśl globalnie – działaj lokalnie*, dotyczy zarówno problemu kształtowania postaw i świadomości ekologicznej, jak i propagowania konkretnych wzorców działań, korzystnych dla środowiskakresie ochrony środowiska jest widoczny nie tylko z punktu widzenia stosowanych przez przedsiębiorców technologii, jak i wyrobienia w społeczeństwie szacunku do otaczającej przyrody. Nie chodzi również tylko o edukację w ścisłym tego słowa znaczeniu, czyli proces nauczania, świadczony w ramach systemu oświaty, ale o kształtowanie świadomości ekologicznej w każdej dziedzinie życia, mającej jakikolwiek związek z ochroną środowiska. Miasto Mysłówice podejmuje szereg działań kontynuujących proces edukacji ekologicznej.

Wydział Ochrony Środowiska od wielu lat prowadzi edukację ekologiczną i popularyzację zagadnień ochrony środowiska, szczególną rolę odgrywają w tych działaniach placówki oświatowe z terenu miasta. Wydział kontynuuje merytoryczny i finansowy patronat dla wszystkich przedsięwzięć i inicjatyw szkół z terenu Mysłowic z zakresu edukacji ekologicznej o charakterze masowym w zakresie:

- współdziałania samorządu miasta z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony,
- informowania społeczeństwa o możliwościach udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- współpracy samorządu miasta ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i organizacjami pozarządowymi,
- dofinansowania i finansowania przedsięwzięć mających na celu propagowanie zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Działania te są realizowane na bieżąco (w ramach posiadanych środków finansowych w danym roku), głównie na terenie placówek oświatowych, poprzez dofinansowanie zakupu materiałów edukacyjnych (np. nagród dla uczestników konkursów ekologicznych). W zakresie gospodarki odpadowej prowadzi się działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej związanej z segregacją odpadów, przeprowadzanymi akcjami m.in. „Sprzątanie Świata”.

5.10. Analiza SWOT w aspekcie środowiskowym.

MOCNE STRONY (atuty, przewagi, zalety)	SŁABE STRONY (słabość, bariera, wada)
• tereny parkowe i rekreacyjne zlokalizowane w pobliżu centrum miasta: Park Zamkowy, Promenada • obecność elementów struktury ekologicznej o znaczeniu regionalnym: kompleks lasów Murckowskich, korytarze ekologiczne: Brynica-Przemsza, Bolina • obszary o wartościowym krajobrazie możliwe do wykorzystania w celach rekreacji, turystyki i sportu (Dzieńkowice) • ślady dziedzictwa historycznego i kultury materialnej zachowane w przestrzeni i krajobrazie • zrewitalizowane przestrzenie publiczne w obszarze: Rynek – ul. Grunwaldzka – pl. Wolności	• niedobór oraz zły stan utrzymania terenów zieleni miejskiej i sportu • bariery rozwoju przestrzennego i ciągłości ekologicznej: koleje, drogi tranzytowe, sieci infrastruktury technicznej • zbiorniki wód podziemnych o otwartym zwierciadle pod południową częścią miasta • obszary występowania skutków historycznej i współczesnej eksploatacji górniczej • postępujące kurczenie się i defragmentacja terenów tworzących ruszt ekologiczny miasta • zanieczyszczenie wód powierzchniowych • niska emisja z indywidualnych palenisk domowych i komunikacji • brak systemu rekreacyjnych ścieżek rowerowych • występowanie substancji szkodliwych w materiałach budowlanych (azbest, radon)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

SZANSE (dla korzystnej zmiany)	ZAGROŻENIA (dla zmian korzystnych)
• perspektywa zagospodarowania terenów po zlikwidowanej KWK „Mysłowice” na cele zabudowy śródmiejskiej, • atrakcyjne położenie, • rozpoczęcie sukcesywnej eliminacji hałasu komunikacyjnego, • szereg realizowanych przedsięwzięć środowiskowych, m.in. PONE, • zrealizowany projekt „Gospodarka wodno – ściekowa w Mysłowicach), poprawa stanu	• presja na zabudowywanie terenów niezbędnych do utworzenia miejskiego systemu parków i terenów rekreacyjnych w śródmieściu • brak prawnej ochrony terenów o stwierdzonych wartościach przyrodniczych • możliwość wystąpienia podtopień na skutek koncentracji wód opadowych po deszczach nawalnych • koncentracja zanieczyszczeń z lokalnych niskich źródeł emisji w sezonie grzewczym

6. OCENA REALIZACJI CELÓW EKOLOGICZNYCH WSKAZANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA MYSŁOWICE.

Jednym z elementów planowania Programu jest uwzględnienie oceny osiągnięcia celów ekologicznych wskazanych w „Programie Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice – aktualizacja na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”, która przeprowadzona została w Raporcie z jego realizacji.

Poniżej przedstawiono skrótowo w postaci tabel dokonaną w Raporcie ocenę realizacji celów. Z przedstawionych w Raporcie danych wynika, że w obrębie wszystkich komponentów podjęto zaplanowane działania. Cele krótkoterminowe zostały prawie w całości zrealizowane. Warto zwrócić uwagę, że podjęto szereg działań dodatkowych. Nie wszystkie cele długoterminowe zostały osiągnięte, w związku z czym w wielu przypadkach w wytycznych z Raportu sugeruje się ich kontynuację.

W chwili obecnej stan środowiska w mieście Mysłowice nie osiągnął jeszcze zadowalającego poziomu i wymaga podjęcia działań oraz kontynuowania realizacji polityki ochrony środowiska na terenie miasta. Szczegółowy opis realizacji Programu ochrony środowiska został wykonany jako oddzielne opracowania (Raporty).

Oceny realizacji celów przyjętych w pierwszym Programie dokonano poprzez:

- **ocenę realizacji celów krótkoterminowych** poprzez ocenę stopnia realizacji zadań zaplanowanych w planie operacyjnym z uwzględnieniem kosztów realizacji tych zadań,
- **ocenę długoterminowej polityki ochrony środowiska** dokonanej na podstawie oceny stanu środowiska, realizacji działań, osiągnięcia celów krótkoterminowych oraz podjętych działań dodatkowych. Jako determinantę osiągnięcia celu długoterminowego wskazano aktualny stan środowiska danego komponentu.

Podstawowe założenia oceny stopnia realizacji celów dla każdego z komponentów przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Znaczenie stanu realizacji celów określają kolory:

- podjęta realizacja zadań, częściowo zrealizowany cel,

- zrealizowane działania, zrealizowane cele, stan środowiska zgodny z wymaganiami prawnymi,

- nie podjęte działania, nie zrealizowane cele, stan środowiska niezgodny z wymogami prawnymi.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Kierunki działań	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z ogrzewania.					
Wprowadzenie dofinansowania do indywidualnie prowadzonych zabiegów termomodernizacyjnych					
Realizacja zadań wynikających z planu energetycznego m.in. modernizację wewnętrznych systemów grzewczych					
Kontynuacja monitoringu jakości powietrza poprzez uruchomienie stacji monitoringu powietrza					
Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza					
Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z ogrzewania					
Realizacja zadań wynikających z planu energetycznego					
Ograniczenie emisji ze źródeł niezorganizowanych poprzez modernizacją lub likwidację istniejących oraz poprzez zakaz wprowadzania nowych (m.in. składów węgla i materiałów sypkich)					

HAŁAS

Kierunki działań:	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Wspieranie zarządców dróg i linii kolejowych w zakresie ochrony przed hałasem poprzez przeprowadzenie inwentaryzacji terenów miasta zagrożonych hałasem					
Przeprowadzenie inwentaryzacji terenów miasta Mysłowice zagrożonych emisją hałasu					
Cel: Zmniejszenie zagrożenia emisją hałasu, pochodzącą zwłaszcza od środków transportu					
Kontrola jednostek emitujących hałas oraz egzekwowanie przestrzegania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku					
Wspieranie zarządców dróg i linii kolejowych w zakresie ochrony przed hałasem					
Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem					

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021

PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Kierunki działań:	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych					
Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi					

GOSPODARKA WODNA

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Realizacja inwestycji wynikających z koncepcji gospodarki wodno-ściekowej					
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w północnej części miasta					
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w południowej części miasta					
Budowa kanalizacji i przebudowa dróg					
Cel: Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń doprowadzanych do wód powierzchniowych i do gruntu poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej					
Realizacja zadań wynikających z koncepcji dotyczącej gospodarki wodno-ściekowej ze szczególnym uwzględnieniem oczyszczania ścieków ze Śródmieścia					
Współpraca samorządu z właścicielami cieków wodnych					
Połączenie budowy kanalizacji wraz z przebudową dróg					
Likwidacja nieszczelnych, przydomowych zbiorników bezodpływowych					
Zmniejszenie ilości ścieków komunalnych w prowadzanych do wód bez oczyszczenia					
Realizacja zadań wynikających z planu operacyjnego ochrony przed powodzią					
Profilaktyczny monitoring przeciwpowodziowy					

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

GOSPODARKA ODPADAMI

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Odpady z sektora komunalnego					
Realizacja projektowanego w PGO systemu gospodarki odpadami komunalnymi					
Kontrolowania przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100% mieszkańców					
Kontrolowania przez gminę sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów					
Edukacja ekologiczna mieszkańców					
Bieżąca likwidacja dzikich wysypisk					
Odpady z sektora gospodarczego					
Prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymogami obowiązującymi aktów prawnych					
Uzyskanie niezbędnych pozwoleń w zakresie gospodarki odpadami					
Prowadzenie ewidencji wytwarzanych odpadów i sposobów gospodarki tymi odpadami					
Dążenie do stosowania niskoodpadowych technologii produkcji, czystszych w odniesieniu do środowiska oraz zapewniających produkcyjne wykorzystanie wszystkich składników przerabianych surowców					
Prowadzenie działań w kierunku zwiększenia stopnia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów (poza składowaniem)					
Uczestniczenie wytwórców odpadów z sektora gospodarczego w programach zarządzania środowiskowego (normy ISO serii 14000)					
Kierunki dla administracji samorządowej					
Monitoring lokalnych wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do unieszkodliwiania odpadów w celu stwierdzenia, czy działalność ta nie narusza przepisów ochrony środowiska i jest zgodna z normami i zaleceniami					
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla małych i średnich					

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

podmiotów gospodarczych, mające na celu zwiększenie stopnia odzysku wytwarzania przez nich odpadów					

TERENY PRZEMYSŁOWE

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych					
Prowadzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi					
Prowadzenie bieżącej rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdegradowanych					

OCHRONA GLEB

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko glebowe					
Okresowe badania gleb					

OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii					
Wspieranie działań w poszukiwaniu i stosowaniu substytutów surowców nieodnawialnych					
Promowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii					

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU ORAZ LASÓW

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Zwiększenie walorów przyrodniczych miasta					
Wykonanie rewitalizacji Parku Zamkowego					
Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną					
Cel: Poprawa jakości środowiska poprzez ochronę i kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych					
Organizacja systemu obiektów i obszarów chronionych					
Ochrona miejsc przyrodniczo cennych przed niewłaściwym zagospodarowaniem					
Rozwój turystyki i rekreacji, w tym rozwój systemu ścieżek przyrodniczo edukacyjnych i rowerowych					
Zwiększenie walorów przyrodniczych miasta					
Realizacja zadań wynikających z opracowanych planów urządzania lasu					
Kontynuowanie przebudowy drzewostanów					
Zadrzewianie z miarę potrzeb terenów zrehabilitowanych					
Zagospodarowanie zdegradowanych gruntów przemysłowych i wyłączonych z użytkowania rolniczego					
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkody przemysłowe, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników)					

EDUKACJA EKOLOGICZNA

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa					
Współdziałanie samorządu miasta z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony					

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Informowanie społeczeństwa o możliwościach ich udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska					
Współpraca samorządu miasta ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego i pozarządowymi organizacjami					
Dofinansowanie i finansowanie przedsięwzięć mających na celu propagowanie zagadnień związanych z ochroną środowiska					

AWARIE PRZEMYSŁOWE

Cel krótkoterminowy	Ocena realizacji zadań	Ocena realizacji celu krótkoterminowego	Ocena stanu środowiska	Podjęte działania dodatkowe	Ocena osiągnięcia celu długoterminowego
Cel: Zapobieganie zagrożeniu dla zdrowia mieszkańców i środowiska, wynikającego z transportu materiałów niebezpiecznych					
Wyznaczenie tras do przewozu materiałów niebezpiecznych					
Wyznaczenie miejsca do tymczasowego magazynowania odpadów powstających w czasie usuwania skutków przedostania się materiałów niebezpiecznych do środowiska podczas kolizji transportowej					
Kontrola potencjalnych sprawców awarii pod kątem spełniania wymogów bezpieczeństwa i prewencji					

Jak wynika z powyższego zestawienia oceny realizacji celów określonych w poprzednim Programie w większości przypadków zostały osiągnięte, bądź zostały osiągnięte w częściowo. Przeprowadzona w aktualizacji Programu analiza aktualnego stanu środowiska pozwoliła stwierdzić, które elementy środowiska w Myśłowicach wymagają zwiększonej intensywności działań ze względu na jakość środowiska, są to przede wszystkim: powietrze atmosferyczne, środowisko akustyczne, wody powierzchniowe, w drugiej kolejności gospodarka odpadami, ochrona przyrody, gleb i zasobów kopalin.

7. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021

Naczelną zasadą przyjętą w przedmiotowym programie jest zasada zrównoważonego rozwoju w celu umożliwienia lepszego zagospodarowania istniejącego potencjału gminy (zasobów środowiska, surowców naturalnych, obiektów, sprzętu, jak i ludzi oraz wiedzy).

Na podstawie raportu o stanie środowiska przedstawiono poniżej propozycję działań programowych, umożliwiających spełnienie zasady zrównoważonego rozwoju poprzez koordynację działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej. Daje to możliwość planowania przyszłości gminy w perspektywie kilkunastu lat i umożliwia aktywizację społeczeństwa gminy, zwiększenie inicjatywy i wpływu społeczności na realizację działań rozwojowych.

Cele i działania proponowane w programie ochrony środowiska powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na danym terenie, a następnie na jego poprawie. Realizacja wytyczonych celów w programie powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie miasta.

7.1. Cele ekologiczne

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska, a także zakres przeobrażeń na terenie miasta wymusiła wyznaczenie celów średniookresowych i priorytetowych, a także przyjęcie zadań z zakresu wielu sektorów ochrony środowiska. Spośród nich dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie miasta.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie miasta Mysłówice, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także innych wymagań w zakresie jakości środowiska.

Wybór priorytetowych przedsięwzięć ekologicznych na terenie miasta Mysłówice na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021 przeprowadzono przy zastosowaniu niżej opisanych kryteriów organizacyjnych i środowiskowych.

7.1.1. Kryteria o charakterze organizacyjnym

- wymiar zadania przedsięwzięcia (ponadlokalny i publiczny),
- konieczność realizacji przedsięwzięcia ze względów prawnych,
- zabezpieczenia środków na realizację lub możliwość uzyskania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych (z Unii Europejskiej z innych źródeł zagranicznych lub krajowych),
- efektywność ekologiczna przedsięwzięcia,
- znaczenie przedsięwzięcia w skali regionalnej,
- spełnianie wymogów zrównoważonego rozwoju - zgodność przedsięwzięcia dla rozwoju gospodarczego gminy.

7.1.2. Kryteria o charakterze środowiskowym

- możliwość likwidacji lub ograniczenia najpoważniejszych zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi,
- zgodność z celami ekologicznymi i zasadniczymi kierunkami zadań wynikających ze Strategii rozwoju województwa śląskiego,
- zgodność z celami i priorytetami ekologicznymi określonymi w "Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016" i „Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego”,
- zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski w zakresie ochrony środowiska,
- skala dysproporcji pomiędzy aktualnym i prognozowanym stanem środowiska a stanem wymaganym przez prawo,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- skala efektywności ekologicznej przedsięwzięcia (efekt planowany, tempo jego osiągnięcia),
- wieloaspektowość efektów ekologicznych przedsięwzięcia (możliwość jednoczesnego osiągnięcia poprawy stanu środowiska w zakresie kilku elementów środowiska),
- w odniesieniu do gospodarki odpadami istotnym kryterium jest zgodność proponowanych zadań z wymogami kształtowania nowoczesnej gospodarki odpadami poprzez priorytetowe traktowanie tworzenia systemów, działań w zakresie zbiórki i transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

7.1.3. Cel ekologiczny dla miasta Mysłowice.

Kierując się podanymi powyżej kryteriami, wyznaczono następujące cele dla miasta Mysłowice z zakresu ochrony środowiska:

Nadrzędny cel programu ochrony środowiska dla miasta Mysłowice (stanowiący kontynuację celu nadrzędnego z poprzedniej aktualizacji):

„Zapewnienie mieszkańcom jakości życia na wysokim poziomie w czystym, zdrowym i przyjaznym środowisku”

Wysoka jakość życia mieszkańców miasta Mysłowice jest celem długookresowym *Programu*, u którego podstaw leży stan środowiska. Działania zmierzające do poprawy życia mieszkańców polegają na zmniejszaniu niekorzystnego wpływu na środowisko, poprzez porządkowanie gospodarki komunalnej, (gospodarki wodno - ściekowej, gospodarki odpadami, systemu ciepłownictwa) oraz racjonalne kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych. Działania te odnoszą się do poszczególnych elementów środowiska tj. wód, gleb, powietrza i obszarów cennych przyrodniczo.

Szczegółowe cele i kierunki działań proponowane w *Programie Ochrony Środowiska* obejmują jakość powietrza atmosferycznego, emisje hałasu i promieniowania elektromagnetycznego, gospodarkę wodną i gospodarkę odpadami, tereny zdegradowane, ochronę gleb i zasobów kopalin, przyrody i krajobrazu oraz lasów, a także edukację ekologiczną i awarie przemysłowe.

8. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH W PRESPEKTYWIE DŁUGOTERMINOWEJ DO 2021 r. I KRÓTKOTERMINOWEJ DO 2017 r.

8.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

Wszystkie działania człowieka które są prowadzone w środowisku przyrodniczym mają wpływ na jego stan obecny i przyszły. Oznacza to konieczność takiego gospodarowania, aby zachować środowisko w możliwie dobrym stanie dla przyszłych pokoleń. Tak więc kryteria zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych sektorów gospodarczych. Dokumenty te, zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, powinny być poddawane tzw. strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko w celu sprawdzenia, czy rozwiązania w nich zawarte nie przyniosą zagrożenia dla środowiska teraz i w przyszłości.¹

8.1.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów

8.1.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017 r.:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Wprowadzanie do strategii, polityk i programów sektorowych zagadnień ochrony środowiska	Miasto Mysłowice, Marszałek
2.	Opracowywanie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (obejmujących przeprowadzenie szeroko zakrojonych konsultacji społecznych) do głównych projektowanych strategii, polityk sektorowych, programów i planów na szczeblu miejskim	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwowy Inspektor Sanitarny

8.2. Zarządzanie środowiskowe

Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) zapewniają włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych firmy i przypisanie zagadnień do kompetencji jej zarządu. Systemy te są dobrowolnym zobowiązaniem się organizacji w postaci przedsiębiorstwa, placówki sektora finansów, szkolnictwa, zdrowia, jednostki administracji publicznej i innej do podejmowania działań mających na celu zmniejszenie oddziaływań na środowisko, związanych z prowadzoną działalnością. Posiadanie przez daną firmę prawidłowo funkcjonującego SZŚ gwarantuje, iż firma ta działa zgodnie ze wszystkimi przepisami ochrony środowiska.

W ostatnim pięcioleciu nastąpił dynamiczny rozwój systemów zarządzania środowiskowego. Blisko 1 100 organizacji w Polsce posiada certyfikowane systemy zgodnie z normą PN - EN ISO 14001.

Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (EMAS) (ang. *Eco-Management and Audit Scheme*) to system zarządzania środowiskowego, w którym dobrowolnie mogą uczestniczyć organizacje (przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje, urzędy). Głównym założeniem systemu jest wyróżnienie tych organizacji, które wychodzą poza zakres minimalnej zgodności z przepisami i ciągle doskonalą efekty swojej działalności środowiskowej.

¹ Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Podstawowe zasady systemu określa rozporządzenie 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczające dobrowolny udział organizacji we wspólnotowym systemie ekzarządzania i audytu (EMAS), które Rozporządzenie z dniem 1 maja 2004 r. zaczęło obowiązywać w Polsce.

System EMAS wykazuje duże podobieństwo do normy ISO 14001. Od roku 2001 treść normy ISO 14001 została włączona do rozporządzenia EMAS, pozwalając na ograniczenie się do identyfikacji dodatkowych wymagań stawianych organizacjom w systemie EMAS. Wdrożenie systemu zarządzania środowiskowego w oparciu o wymagania normy ISO 14001 można traktować jako krok w kierunku rejestracji w systemie EMAS.

Na terenie miasta funkcjonują przedsiębiorstwa posiadające m.in. certyfikowane Systemy Zarządzania Jakością (ISO 9001), środowiskiem (ISO 14001) oraz HACCP.

8.2.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Upowszechnianie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego

8.2.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017 r.:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach na terenie miasta	Organizacje pozarządowe, miasto Mysłowice
2.	Rozwój badań naukowych i wsparcie ich praktycznego wykorzystania w zakładach, nawiązywanie współpracy między uczelniami a przedsiębiorstwami	Instytuty, przedsiębiorstwa z terenu miasta Mysłowice

8.3. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska

8.3.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

***Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą:
„myśl globalnie, działaj lokalnie”***

8.3.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej	miasto Mysłowice, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
2.	Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów, sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową	miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe
3.	Współdziałanie samorządu miasta z lokalnymi mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska oraz działań podejmowanych na rzecz jego ochrony	miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

4.	Współpraca samorządu miasta z placówkami oświatowymi, środowiskami naukowymi i z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi	miasto Mysłowice, placówki oświatowe, środowiska naukowe, organizacje pozarządowe
5.	Informowanie społeczeństwa o możliwościach udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska	miasto Mysłowice
6.	Udostępnianie informacji o środowisku i działaniach proekologicznych	Marszałek, RDOŚ, WIOŚ Katowice, miasto Mysłowice

8.4. Odpowiedzialność za szkody w środowisku

Zasady odpowiedzialności za zanieczyszczenia w środowisku zostały uregulowane w ustawie z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2007 nr 75 poz. 493), która określa zasady odpowiedzialności za zanieczyszczenia. Ustawa dostosowuje polskie prawo do dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. UE L 143/56 z 30.04.2004, str. 56; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 8, str. 357).

Zasada zakładająca, że zanieczyszczający środowisko płaci, jest stosowana w Polsce już od lat. System opłat i kar za zanieczyszczenia i szkody w środowisku był wprowadzony w latach 80. Działał skutecznie, ale nie był rozwiązaniem kompatybilnym z jednolitą polityką w tym zakresie w Unii. Ustawa określa zasady odpowiedzialności za naprawę szkód w środowisku. Z powodu nie wywiązywania się sprawców z tego obowiązku, instytucje publiczne ponoszą straty w wysokości od 25 do 125 mln zł rocznie. Nowe prawo przewiduje, że osoby poszkodowane lub inne zainteresowane strony (np. organizacje ekologiczne) będą mogły zgłaszać zaistniałe szkody do organów ochrony środowiska. W przypadku, gdy nie będzie można rozpoznać sprawcy lub nie będzie można wobec niego rozpocząć egzekucji, naprawą szkody zajmie się regionalny dyrektor ochrony środowiska. Na nim ciąży również obowiązek podjęcia działań w przypadkach wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi albo pojawienia się nieodwracalnych szkód w środowisku. Jeśli zagrożenie zostanie wywołane przez organizmy genetycznie zmodyfikowane, organem odpowiedzialnym będzie minister środowiska.

Ustawa Prawo ochrony środowiska rozróżnia dwa rodzaje odpowiedzialności związanej z występowaniem szkody w środowisku:

- odpowiedzialność administracyjna związana z egzekwowaniem administracyjnych obowiązków ciążących na podmiotach korzystających ze środowiska,
- odpowiedzialność cywilnoprawna pozostająca w gestii sądów powszechnych.

Chociaż polskie podejście do kwestii odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku jest szersze od wspólnotowego, to w najbliższych latach politykę w tym zakresie kształtować będą przepisy UE zawarte w Dyrektywie 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku.

Prowadzenie rejestru zagrożeń i szkód w środowisku należy m.in. do zadań Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

8.4.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizacja możliwości wystąpienia szkody

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

8.4.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017 r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Stworzenie bazy danych o szkodach w środowisku i działaniach naprawczych	Inspektorat Ochrony Środowiska
2.	Prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku dla pracowników administracji, sądownictwa oraz podmiotów gospodarczych	Inspektorat Ochrony Środowiska, organizacje pozarządowe
3.	Ewidencja Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) wystąpienia awarii	WIOŚ, straż pożarna

8.5. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Miejscowy plan, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., jest podstawowym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego pozwalającym gminom na racjonalną gospodarkę terenami. Poza planem miejscowym w systemie planowania przestrzennego występują instrumenty pomocnicze, w postaci decyzji lokalizacyjnych. Pomimo istnienia ustawy oraz ustaw określających kompetencje w tym zakresie samorządów wszystkich szczebli znaczna powierzchnia kraju nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W mieście Mysłowice funkcjonuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W/w dokumenty są w głównej mierze podstawą do podejmowania najbardziej racjonalnych decyzji dot. kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska.

8.5.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji

8.5.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów zobowiązujących do podejmowania działań mających na celu zabezpieczanie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem oraz ograniczanie tego oddziaływania	miasto Mysłowice
2.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu	miasto Mysłowice

8.6. Ochrona przyrody

8.6.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Poprawa jakości środowiska i zachowanie bogatej różnorodności biologicznej poprzez kształtowanie istniejących wartości przyrodniczych

8.6.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Organizacja systemu obiektów i obszarów chronionych i cennych przyrodniczo	miasto Mysłowice, Nadleśnictwo
2.	Wzmocnienie znaczenia ochrony różnorodności biologicznej w planowaniu przestrzennym i strategicznym miasta oraz rozwój i wsparcie badań przyrodniczych	RDOŚ, miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe
3.	Objęcie ochroną prawną miejsc występowania gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wsparcie ochrony ex situ	Marszałek, miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe
4.	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	miasto Mysłowice, Nadleśnictwa
5.	Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	Nadleśnictwo, miasto Mysłowice
6.	Rewitalizacja Parku Zamkowego	miasto Mysłowice
7.	Zwiększanie walorów przyrodniczych miasta	miasto Mysłowice
8.	Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni	miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe
9.	Rozwój turystyki i rekreacji, w tym sieci szlaków turystycznych, rowerowych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	miasto Mysłowice, Nadleśnictwo, organizacje pozarządowe
10.	Uwzględnienie utworzonych i planowanych obszarów ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	miasto Mysłowice

8.7 Ochrona lasów.

8.7.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego

8.7.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym	Nadleśnictwa

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

2.	Realizacja zadań wynikających z opracowanych planów urządzania lasu	Nadleśnictwo
3.	Przebudowa monokultur iglastych w kierunku zgodności z siedliskiem i roślinnością potencjalną	RDLP Katowice, Nadleśnictwo
4.	Stały nadzór nad gospodarką leśną i sporządzanie dokumentacji urządzeniowej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	Nadleśnictwo, Prezydent Mysłowic
5.	Zalesianie nieużytków, terenów zdegradowanych i zrekultywowanych gatunkami rodzimymi	Wojewoda, Nadleśnictwa, właściciele gruntów
6.	Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa Siewierz i Chrzanów, właściciele lasów

8.8. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W ramach tego zagadnienia pod uwagę należy wziąć przede wszystkim zmniejszenie materiałochłonności, odpadowości, wodochłonności i energochłonności produkcji przemysłowej. Jest to podejście korzystne zarówno ze względów ochrony zasobów środowiska, jak też ekonomii prowadzonych procesów technologicznych w poszczególnych zakładach. Oprócz minimalizacji oddziaływania na środowisko, poprzez pobór wody, surowców naturalnych i energii, wytwórcy z sektora gospodarczego mają szansę ponosić niższe opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz zredukować koszty energii i surowców stosowanych w produkcji.

Z uwagi na wprowadzanie nowych technologii oraz uwarunkowania ekonomiczne większość przedsiębiorstw, instytucji oraz spółdzielni realizuje zadania w celu osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii m.in. poprzez:

- wymianę starych odcinków sieci wodociągowej z zastosowaniem nowych technologii oraz stosowanie doszczelniaczy przy usuwaniu awarii,
- stosowanie w miarę możliwości zamkniętych układów obiegu wody,
- sukcesywną wymianę tradycyjnych sieci ciepłowniczych na preizolowane oraz modernizację węzłów cieplnych,
- zarządy spółdzielni i zarządcy budynków sukcesywnie wprowadzają w każdym budynku liczniki dostarczanej energii cieplnej na potrzeby CO oraz liczniki na ciepłą i zimną wodę.

8.8.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody

8.8.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle, wodoszczędnych technologii produkcji, w szczególności stosowanie BAT (najlepszej dostępnej techniki)	Podmioty gospodarcze
2.	Modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę, minimalizacja strat wody	Przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne, podmioty gospodarcze

8.9. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

8.9.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Ochrona przed powodzią

8.9.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Wprowadzanie odpowiednich zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy w celu unikania zabudowy terenów zalewowych	miasto Mysłowice, Marszałek, Wojewoda
2.	Profilaktyczny monitoring przeciwpowodziowy	miasto Mysłowice
3.	Udrożnienie i konserwacja melioracji szczegółowych i podstawowych.	ŚZMiUW, Miasto Mysłowice
4.	Współpraca samorządu z właścicielami cieków wodnych	miasto Mysłowice
5.	Realizacja zadań wynikających z Planu operacyjnego ochrony przed powodzią	ŚZMiUW, Miasto Mysłowice

8.10. Ochrona powierzchni ziemi

8.10.1 Cel długoterminowy do 2021 r.

Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej

8.10.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Monitoring stanu jakości gleby i ziemi, głównie na terenach przemysłowych i poprzemysłowych	miasto Mysłowice, WIOŚ Katowice
2.	Identyfikacja i inwentaryzacja źródeł zanieczyszczenia oraz miejsc zanieczyszczonych oraz podejmowanie działań w celu doprowadzenia środowiska do stanu właściwego	miasto Mysłowice, WIOŚ
3.	Prowadzenie rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi	PIG, miasto Mysłowice
4.	Kontynuacja rekultywacji miejsc zanieczyszczonych i niekorzystnie przekształconych oraz likwidacja i zagospodarowanie nieczynnych hałd i składowisk odpadów	Podmioty zobowiązane do prowadzenia rekultywacji
5.	Identyfikacja miejsc zagrożonych wystąpieniem szkód pogórnich	miasto Mysłowice

8.10.3 Cel długoterminowy do 2021 r.

Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

8.10.4 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin w złożach, z jednocześnie zapewnioną ochroną środowiska przyrodniczego i wodnego	Organy koncesyjne
2.	Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	Marszałek, Prezydent Myślowice, PIG
3.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Właściciel złoża

8.11 Środowisko a zdrowie

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Wg raportu WHO około 25 % zgonów i chorób w skali globalnej jest wynikiem negatywnego oddziaływania środowiskowego. Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 80 % chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych, a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Dlatego też program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- zanieczyszczenie wód gruntowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu.

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

8.11.1 Cel długoterminowy do 2021 r.

Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia

8.11.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
2.	Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Pracy
3.	Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania	organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, organizacje pozarządowe
4.	Monitoring jakości powietrza	WIOŚ Katowice

8.12. Jakość powietrza

8.12.1. Cel długoterminowy do 2021r.

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

8.12.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Identyfikacja obszarów występowania przekroczeń poziomów odniesienia jakości powietrza atmosferycznego	Marszałek, WIOŚ
2.	Realizacja postanowień Programu Ochrony Powietrza dla strefy	Marszałek, miasto Mysłowice, właściciele nieruchomości, podmioty gospodarcze
3.	Prowadzenie monitorowania emisji zanieczyszczeń i jakości środowiska, w tym ocena bieżąca jakości powietrza	WIOŚ, podmioty gospodarcze
4.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach zamieszkania zbiorowego, w szczególności: - poprawa stanu technicznego dróg o złym stanie technicznym, - zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego, - sprzątanie dróg przez ich zarządców	GDDKiA, zarządcy dróg, miasto Mysłowice
5.	Modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń, w tym: - ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze spalania paliw w sektorze produkcyjnym i komunalnym, - wprowadzanie paliw niskoemisyjnych, - modernizacja kotłowni, - termomodernizacje obiektów	Podmioty gospodarcze, miasto Mysłowice, właściciele obiektów
6.	Sukcesywne podłączanie indywidualnych odbiorców energii cieplnej do sieci ciepłowniczej miasta	Przedsiębiorstwa komunalne, zarządcy nieruchomości, miasto Mysłowice
7.	Modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych w celu likwidacji powstawania emisji „u źródła” oraz zastosowanie instalacji ochronnych	Podmioty gospodarcze
8.	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe
9.	Wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza	Podmioty gospodarcze
10.	Przystąpienie do ponownej realizacji Programu Ograniczania Niskiej Emisji	miasto Mysłowice
11.	Sprzątanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników, w miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym, po ustąpieniu śniegów	Zarządcy Dróg, miasto Mysłowice
12.	Promocja komunikacji zbiorowej	miasto Mysłowice, przedsiębiorstwa komunikacyjne
13.	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych	miasto Mysłowice, organizacje

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

	źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	pozarządowe

8.13. Ochrona wód

8.13.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym jak i ilościowym. Oznacza to, że wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie ukształtowanym przez przyrodę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- celów kąpielowych,
- bytowania ryb, spełniając także odpowiednie wymagania na obszarach chronionych.

8.13.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Ograniczenie zanieczyszczeń komunalnych i przemysłowych wprowadzanych do wód bez oczyszczenia	miasto Mysłowice, podmioty gospodarcze, właściciele nieruchomości
2.	Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie dostarczania odpowiedniej jakości i ilości wody pitnej	miasto Mysłowice, przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne
3.	Dążenie do racjonalnego zużycia wody w gospodarstwach domowych, przemyśle i usługach	Podmioty gospodarcze, mieszkańcy
4.	Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji dot. systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych, wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w ramach wyznaczonych aglomeracji	miasto Mysłowice, sejmik wojewódzki
5.	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ Katowice
6.	Prowadzenie działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych	WIOŚ Katowice, miasto Mysłowice
7.	Realizacja zadań wynikających z koncepcji dotyczącej gospodarki wodno - ściekowej	miasto Mysłowice
8.	Połączenie budowy i przebudowy kanalizacji wraz z przebudową dróg	miasto Mysłowice, zarządcy dróg, przedsiębiorstwa wodno - kanalizacyjne
9.	Likwidacja nieszczelnych, przydomowych zbiorników bezodpływowych	Właściciele nieruchomości

8.14. Gospodarka odpadami

8.14.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa

Celem dalekosiężnym jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobieganie powstawania odpadów,
- przygotowanie odpadów do ponownego użycia - recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie (inne niż składowanie).

Realizacja powyższego pozwoli na osiągnięcie następujących celów:

- ograniczenie składowania odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji,
- ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami,
- zastępowanie spalania paliw kopalnych odzyskiem energii z odpadów zawierających frakcje biodegradowalne, co przyczyni się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym kraju.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowisko odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- bieżąca aktualizacja danych o gospodarce odpadami w gminie.

Cele w gospodarce odpadami komunalnymi

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele określone w KPGO 2014:

- wdrożenie tzw. podatku śmieciowego, co będzie miało bezpośredni wpływ na osiągnięcie poniższych celów,
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców oraz zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
  - w 2013 r. więcej niż 50%,
  - w 2020 r. więcej niż 35%masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do końca 2014 r., do maks. 60% wytworzonych odpadów,
- przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu na poziomie min. 50%, przynajmniej takich odpadów jak papier, tworzywa sztuczne, szkło i metale pochodzące z gospodarstw domowych (oraz w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych) do 2020 r.

Redukcja ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagowo:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- w 2013 roku – 50%,
- w 2020 roku – 35%.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie Mysłowic w 1995 r. – **12 283 Mg**.

Powyższą wartość oszacowano na podstawie przyjętych następujących wielkości:

- liczba ludności w mieście w/g GUS w 1995 r. - 79 247 osób,
- jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów biodegradowalnych w 1995 r. w/g KPGO dla miasta - 155 kg/M/rok.

Ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji wyznaczona dla Gminy Mysłowice nie powinna przekraczać:

- w 2013 r. – **6 141 Mg/rok**,
- w 2020 r. – **4 299 Mg/rok**.

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez stosowanie przez mieszkańców przydomowych kompostowników.

Cele w gospodarce odpadami niebezpiecznymi

W gospodarce odpadami niebezpiecznymi przyjęto następujące cele krótko- i długookresowe:

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem zbierania (odbioru) odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- uszczelnienie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych,
- sukcesywna minimalizacja ilości powstających odpadów niebezpiecznych,
- sukcesywne zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku bądź unieszkodliwienia,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- systematyczna edukacja w zakresie prawidłowych metod postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest

Cele krótko- i długookresowe:

- bieżąca aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie miasta,
- sukcesywne osiąganie celów, które zostały określone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w tym usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

Cele w gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne

W gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne przyjęto następujące cele krótko- i długookresowe:

- uszczelnienie systemu zbierania i zagospodarowania odpadów przemysłowych,
- uszczelnienie systemu importowanych odpadów,
- minimalizacja ilości powstających odpadów przemysłowych,
- zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami,
- prowadzenie ciągłych zadań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowych metod postępowania z pozostałymi odpadami.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Główne działania na lata 2014-2017 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	miasto Mysłówice
Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych w odniesieniu do sposobu zagospodarowania odebranych odpadów (przekazywanie odpadów na instalacje funkcjonujące w ramach II Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi)	miasto Mysłówice
Tworzenie i udział gminy w strukturach ponadgminnych dla realizacji regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania w zakresie: - zapobiegania powstawaniu odpadów, - selektywnego zbierania odpadów, - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, - budowy regionalnych instalacji, - rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze podlegającym utworzonej strukturze ponad gminnej	miasto Mysłówice w ramach związku bądź porozumienia międzygminnego lub w ramach struktury międzygminnej
Stworzenie, doskonalenie i prowadzenie bazy danych dotyczących ewidencji wytwarzanych odpadów oraz poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania	miasto Mysłówice w ramach związku bądź porozumienia międzygminnego lub w ramach struktury międzygminnej
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta
Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie miasta	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta
Zbiórka oraz zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta, właściele nieruchomości
Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych, w tym m.in.: - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, - zużytych baterii i akumulatorów, - przeterminowanych leków	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta, sklepy, apteki, placówki medyczne
Zbiórka odpadów wielkogabarytowych	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta
Zbiórka odpadów remontowo – budowlanych	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta
Zbiórka zużytych opon	Podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie miasta, zakłady wulkanizacyjne
Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Gminie	miasto Mysłówice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi
Usuwanie „dzikich” wysypisk odpadów	miasto Mysłówice, właściele nieruchomości
Aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie miasta	miasto Mysłówice

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Realizacja zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy finansowej na realizację prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest	miasto Mysłowice
Dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest	miasto Mysłowice
Sporządzenie kwartalnego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	podmiot odbierający odpady komunalne
Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	miasto Mysłowice
Kontrolowanie i kierowanie przez miasto całego strumienia odpadów do instalacji obecnie funkcjonujących lub planowanych w ramach II RGOK, co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów	miasto Mysłowice
Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów	Przedsiębiorcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2014 oraz PGOWŚ 2014

8.15. Oddziaływanie hałasu

8.15.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Dokonanie oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe

Celem długoterminowym jest ochrona mieszkańców miasta przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu w środowisku, głównie hałasu komunikacyjnego i zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności przez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, a gdy nie jest on dotrzymany zapobieganie jego powstawaniu lub przenikaniu do środowiska.

8.15.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Systematyczne wykonywanie podstawowych badań pomiarowych, celem określenia stanu środowiska akustycznego	WIOŚ, zarządcy dróg i linii kolejowych
2.	Działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu przemysłowego	Podmioty gospodarcze
3.	Modernizacja nawierzchni dróg	Zarządcy dróg, miasto Mysłowice
4.	Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	miasto Mysłowice, Zarządy Dróg
5.	Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	miasto Mysłowice
6.	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska	Sejmik województwa, Rada Miasta Mysłowice
7.	Budowa ścieżek rowerowych	miasto Mysłowice, zarządcy dróg

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

8.	Wspieranie zarządców dróg i linii kolejowych w zakresie ochrony przed hałasem	miasto Mysłówice

8.16. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

8.16.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Ochrona mieszkańców miasta Mysłówice przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

8.16.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem	miasto Mysłówice
2.	Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Katowice
3.	Monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych na terenie miasta	WIOŚ Katowice
4.	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska	Sejmik województwa, Rada Miasta Mysłówice

8.17. Poważne awarie

8.17.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii

8.17.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
2.	Prowadzenie rejestru oraz monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji	WIOŚ Katowice
3.	Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	Podmioty gospodarcze, Straż Pożarna
4.	Utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
5.	Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Straż Pożarna, miasto Mysłówice

8.18. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

8.18.1. Cel długoterminowy do 2021 r.

Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

8.18.2 Cele i działania krótkoterminowe do 2017r:

Działania w latach 2014-2017 realizujące założone cele:

Lp.	Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	miasto Mysłowice, organizacje pozarządowe
2.	Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do wytwarzania energii odnawialnej	Samorząd Województwa, miasto Mysłowice, WFOŚiGW, NFOŚiGW

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

9. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2014 – 2017.

Tabela 32. Przedsięwzięcia na terenie miasta Myślowice w latach 2014-2017.

Cel średniookresowy	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Kierunek działań	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]				
				2013	2014	2015	2016	RAZEM:
Ochrona przyrody i krajobrazu	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Rewitalizacja Parku Zamkowego w Myślowicach	1 400 000	-	-	-	1 400 000
Zarządzanie środowiskiem	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Plany miejscowe MPZP wraz z opracowaniami specjalistycznymi	400 000	50 000	-	-	450 000
	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Aktualizacja Strategii Zrównoważonego Rozwoju wraz ze Strategiczną oceną oddziaływania na środowisko	50 000	-	-	-	50 000
	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Aktualizacja Miejskiego Programu Rewitalizacji wraz ze Strategiczną oceną oddziaływania na środowisko	60 000	-	-	-	60 000
Ochrona powietrza atmosferycznego, ochrona przed hałasem i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Przebudowa skrzyżowania ulic Katowicka-Bytomska w Myślowicach – PT + wykonawstwo	1 188 000	-	-	-	1 188 000
	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Przebudowa skrzyżowania ulic Obrzeżna Zachodnia – Pukowca – Wybickiego w Myślowicach	3 200 000	-	-	-	3 200 000
	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Przebudowa ulicy Obrzeżnej Zachodniej w Myślowicach – PT + wykonawstwo – II etap	60 000	-	-	-	60 000
	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Przebudowa ulicy 3-go Maja od ul. Laryskiej do ul. Dzierżonia w Myślowicach	3 550 000	-	-	-	3 550 000
	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Modernizacja ulicy Szopena	200 000	-	-	-	200 000
Ochrona powietrza	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Termomodernizacja OSP Kosztowy	150 000	-	-	-	150 000
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Budowa przyłączy do kanalizacji sanitarnej	170 870	-	-	-	170 870

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Cel średniookresowy	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Kierunek działań	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]				
				2013	2014	2015	2016	RAZEM:
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych c.d.	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Odprowadzenie wód gruntowych i opadowych z terenu sąsiadującego z posesją Państwa Śmigiel	10 000	-	-	-	10 000
Edukacja ekologiczna	Miasto Myślowice	Budżet miasta	Podnoszenie świadomości związanej z działaniami proekologicznymi	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Gospodarka odpadami	Urząd Miasta Myślowice	Budżet gminy	Obsługa nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi: - odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, - zorganizowanie i obsługa PSZOK, - obsługa administracyjna systemu.	10 mln	20 mln	20 mln	20 mln	70 mln
	Urząd Miasta Myślowice, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami zwierzęcymi	Budżet gminy	Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenów podlegających gminie	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
	Urząd Miasta Myślowice	Budżet gminy	Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest	-	50 000	50 000	50 000	150 000

Źródło: Na podstawie budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Myślowice oraz PGOWŚ 2014.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

10. SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja Programu będzie podlegała ocenie w zakresie:

1. Stopnia wykonania przyjętych zadań,
2. Stopnia realizacji założonych celów,
3. Analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę kolejnej aktualizacji programu. System oceny realizacji Programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach pozwalających kompleksowo ocenić i opisać zagadnienia skuteczności i realizacji programu ochrony środowiska. Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz dane własne Urzędu Miejskiego w Myśłowicach. Listę proponowanych wskaźników dla miasta Myśłowice przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 33. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska miasta Myśłowice.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	Utrzymanie i zachowanie stanu istniejącego – obejmowanie ochroną ważnych obiektów w postaci np. pomników przyrody, użytków ekologicznych)
2.	Obszary NATURA 2000	szt.	
3.	Parki Krajobrazowe	szt.	
4.	Rezerваты	szt.	
5.	Obszary chronionego krajobrazu	szt.	
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	szt.	
7.	Użytki ekologiczne	szt.	
8.	Pomniki przyrody	szt.	
Lasy			
9.	Lesistość miasta	%	Wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych			
10.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału – cele środowiskowe wg planów zagospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej
11.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	
Gospodarka wodno-ściekowa			
12.	Zwodociągowanie miasta	%	Wg celów określonych w KPOŚK
13.	Skanalizowanie miasta	%	
14.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	
15.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków: - biologiczne: - z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	
Ochrona powietrza atmosferycznego			
16.	Stężenie NO ₂	µg/m ³	Brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla substancji
17.	Stężenie SO ₂	µg/m ³	
18.	Stężenie średnioroczne benzenu	µg/m ³	
19.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszzonego PM10, PM2,5	µg/m ³	

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

20.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej 50 µg/m ³ .	liczba	maks. 35 razy w ciągu roku
21.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży miasto		A
22.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń - pyłowe - gazowe	Mg/rok	Stopień redukcji zanieczyszczeń zgodny z dokumentacją techniczną urządzeń do redukcji zanieczyszczeń
Ochrona przed hałasem			
23.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
Promieniowanie elektromagnetyczne			
24.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
Poważane awarie			
25.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	Nie występowanie poważnych awarii i miejscowych zagrożeń
Gospodarka odpadami			
26.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy powstających odpadów	%	100 (w 2013 r.) 100 (w 2020 r.)
27.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie w stosunku do ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych	%	11 (w 2013 r.) 33 (w 2020 r.)
28.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych zorganizowanym systemem gospodarki odpadami komunalnymi	%	100 (w 2013 r.) 100 (w 2020 r.)
29.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych systemem selektywnego odbierania odpadów	%	100 (w 2013 r.) 100 (w 2020 r.)
30.	Liczba legalnych składowisk odpadów komunalnych nie spełniających wymogów technicznych	szt.	0
31.	Odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych	%	58 (w 2013 r.) 43 (w 2020 r.)
32.	Liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych	szt.	0
33.	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%	50 (w 2013 r.) 65 (w 2020 r.)
34.	Wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych w stosunku do całkowitej ich ilości zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych	%	10 (w 2013 r.) 50 (w 2020 r.)
35.	Poziom zbierania papieru, szkła, tworzyw sztucznych i metali w stosunku do całkowitych ich ilości w odpadach komunalnych	%	17 (w 2013 r.) 50 (w 2020 r.)
36.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych w stosunku do całkowitej ilości wytworzonych odpadów wielkogabarytowych	%	25 (w 2013 r.) 50 (w 2020 r.)
37.	Liczba istniejących instalacji do zagospodarowania bioodpadów	szt.	0
38.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych	%	90 (w 2013 r.) 95 (w 2020 r.)
39.	Liczba instalacji termicznego przekształcania odpadów	szt.	0
40.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń PCB	Mg	0

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

41.	Liczba funkcjonujących instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych	szt.	0
42.	Masa zebranego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg/M/rok	4 (w 2013 r.)
			4,5 (w 2020 r.)
43.	Liczba zakładów przetwarzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego	szt.	1
44.	Masa pozostałych do usunięcia wyrobów zawierających azbest	Mg	ok. 314 (w 2013 r.)
			ok. 198 (w 2020 r.)
45.	Liczba zinwentaryzowanych mogiłników pozostałych do likwidacji	szt.	0
Nakłady inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska			
46.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem	zł	Poziom nakładów określony w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla miasta Mysłowice
	w tym: nakłady inwestycyjne	zł	
	w tym: nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód	zł	

11. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

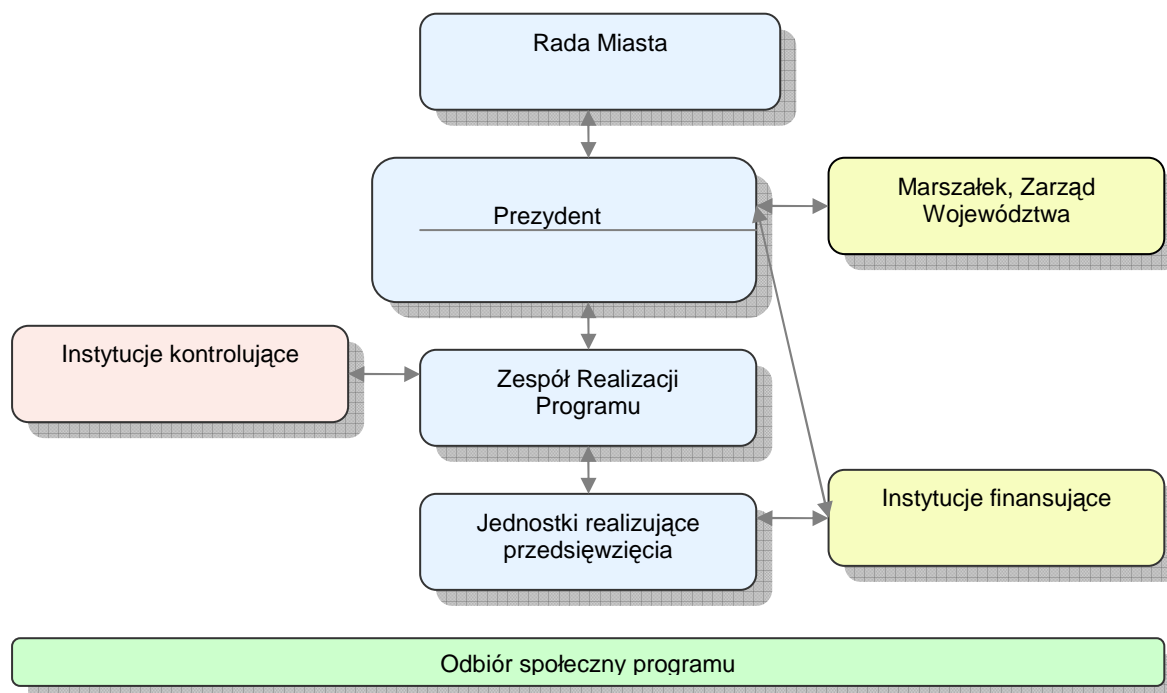
Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska dla miasta Myślowice jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Urząd Miejski posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność miasta jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Prezydencie, który składa Radzie Miasta raporty z wykonania programu.

Rysunek 7. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

Tabela 34. Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem.

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2014-2017	Instytucje uczestniczące
1.	Wdrażanie programu ochrony środowiska	Raporty o wykonaniu programu – co 2 lata (2016, 2018)	Rada Miasta, inne jednostki wdrażające Program
		Wspieranie finansowe samorządów, zakładów, instytucji, organizacji wdrażających program	WFOŚiGW, Fundusze celowe, Fundusze UE
2.	Edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, system informacji o środowisku	Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się tym zagadnieniem. Realizacja zapisów ustawy dot. dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie. Większe wykorzystanie mediów (prasa, telewizja, internet) w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacji programów	Miasto Mysłowice, Zarząd województwa WIOŚ, organizacje pozarządowe
3.	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Miasto Mysłowice, Wojewoda Fundusze celowe
4.	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi Informacje o stanie środowiska w gminie	WIOŚ, WSSE, RZGW, Marszałek, Miasto Mysłowice

12. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu wdrażania wymagań ochrony środowiska Unii Europejskiej jest zadaniem trudnym i kosztownym. Trudności wynikać będą nie tylko z problemów technicznych i organizacyjnych, ale także ograniczonej płynności finansowej polskich przedsiębiorstw, co utrudniać będzie pozyskiwanie środków finansowych na niezbędne inwestycje. Znaczna część kosztów dostosowania obciąży samorządy, reszta będzie musiała być poniesiona przez podmioty gospodarcze. W rozdziale tym wskazano możliwości finansowania wskazanych w aktualizacji Programu działań.

Źródła finansowania Programu będą zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo – ekonomicznych, zapewnionych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Dostępne na rynku polskim źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska można podzielić na:

- krajowe – pochodzące z budżetu państwa, budżetu gminy, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO WŚ, środki WIOŚ, Projekt GDOS, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Priorytetowy Ochrona i Zrównoważony Rozwój Lasów)
- pomocy zagranicznej – Fundusz Spójności, fundusze strukturalne, EFRR, Program Intelligent Energy Europe.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce jest to, że większą część wydatków ponoszą przedsiębiorstwa, fundusze ekologiczne i samorządy terytorialne, natomiast udział środków budżetu jest mały.

W zakresie środków krajowych w obszarze ochrony środowiska wykorzystać można m.in. środki: dot. ochrony przyrody:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: celem działań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jest czynna ochrona przyrody prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania różnorodności Biologicznej.
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- Projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska związane z:
  - zapewnieniem warunków harmonijnego, zgodnego z zasadami ekorozwoju, rozwoju gmin położonych na terenie obszarów Natura 2000 oraz jasnym określeniem kierunków i zasad tego rozwoju,
  - poszerzeniem stanu wiedzy o obszarach Natura 2000 poprzez analizę wartości przyrodniczych tych obszarów, w tym weryfikacji istniejących opracowań, dokumentacji i prac naukowo-badawczych pod kątem ich przydatności do realizacji celów ochrony,
  - identyfikacją zagrożeń i ich analizą oraz identyfikacją konfliktów (pomiędzy celami ochrony obszaru Natura 2000 a rozwojem gospodarczym regionu,
  - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
  - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
- Programu Priorytetowego Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: celem działań z zakresu ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów jest zachowanie trwałej wielofunkcyjności lasów, zgodnie z Polityką Leśną Państwa.

W zakresie pomocy zagranicznej w okresie programowania 2007-2013 Polska może korzystać ze wsparcia w ramach następujących funduszy unijnych w zakresie ochrony środowiska:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- *Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)* - z którego finansowane są przedsięwzięcia w regionach, których poziom rozwoju znacząco odbiega od średniej rozwoju w UE, a także w regionach, w których prowadzone są duże działania restrukturyzacyjne w przemyśle i zatrudnieniu. Środki kierowane są w szczególności na finansowanie inwestycji w infrastrukturę i ochronę środowiska, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy poprzez inwestycje produkcyjne, działalność badawczo-rozwojową.
- *Fundusz Spójności (FS)* - którego głównym celem jest wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej Wspólnoty poprzez finansowanie projektów tworzących spójną całość w zakresie ochrony środowiska oraz infrastruktury transportowej.
- Program Intelligent Energy Europe II finansuje projekty wzmocniające i promujące efektywność energetyczną, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (również w transporcie) oraz dywersyfikację energii. Finansowane są projekty o charakterze analityczno-promocyjnym, zawierające następujące elementy:
  - wymiana doświadczeń,
  - transfer know-how,
  - tworzenie polityk,
  - wzrost świadomości,
  - szkolenia i edukacja,
  - wsparcie organizacyjne (np. tworzenie agencji poszanowania energii).

Ubieganie się o środki Unii Europejskiej wymaga dużego zaangażowania i orientacji wśród procedur i przepisów, które regulują prawidłowe wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego. Obecny okres programowania funduszy strukturalnych jest kolejną szansą rozwoju i dlatego bardzo ważne jest, aby dokładnie zapoznać się zarówno z szerokimi możliwościami wykorzystania środków, jak i z wszelkimi procedurami, które to umożliwią.

Infrastruktura i Środowisko - to program operacyjny największy nie tylko w Polsce, ale także największy spośród wszystkich dotychczas przygotowanych przez kraje Unii. Zlikwidowanie luki infrastrukturalnej ma kluczowe znaczenie dla rozwijania naszego potencjału gospodarczego i społecznego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko podchodzi kompleksowo do tego problemu. Dlatego wspiera sześć dziedzin: transport, ochronę środowiska, energetykę, kulturę i zabytki, zdrowie, szkolnictwo wyższe.

Inne fundusze i programy:

Programy krajowe.

Różnorodne przedsięwzięcia mogą liczyć także na dofinansowanie ze źródeł krajowych. Konkursy ogłaszają ministerstwa, samorzady województw, powiaty, gminy, a także organizacje pozarządowe (np. Ekofundusz, NFOŚiGW).

Szwajcarsko - Polski Program Współpracy:

Szwajcarsko – Polski Program Współpracy jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które wstąpiły do UE 1 maja 2004 r.

CEL PROGRAMU: Zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską, a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU: W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy obowiązuje 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 roku, tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

BENEFICJENCI: O dofinansowanie projektów w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy mogą starać się:

- instytucje sektora publicznego,
- instytucje sektora prywatnego,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021**

- organizacje pozarządowe.

PODZIAŁ ŚRODKÓW: Łączna kwota przyznana Polsce, w ramach Programu wynosi 489 mln CHF, czyli około 310 mln euro.

OBSZARY WSPARCIA:

bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform:

- inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych,
- zwiększenie ochrony wschodnich granic Unii Europejskiej,

środowisko i infrastruktura:

- odbudowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska,

- bioróżnorodność i ochrona ekosystemów, wsparcie transgranicznych inicjatyw środowiskowych, poprawa publicznych systemów transportowych,

sektor prywatny:

- poprawa środowiska biznesowego i dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP):

- rozwój sektora prywatnego i promocja eksportu MŚP,

rozwój społeczny i zasobów ludzkich:

- ochrona zdrowia,

- badania i rozwój.

• Programy wspólnotowe

- Programy wspólnotowe są jednym z instrumentów realizacji polityki Unii Europejskiej. Służą nawiązywaniu i wzmacnianiu współpracy między państwami w wybranych dziedzinach polityki wspólnotowej. Programy są finansowane ze środków budżetowych UE. Ustanawiane są na wniosek Komisji Europejskiej. Decyzje o powołaniu programu i jego budżecie podejmują wspólnie Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, natomiast nad jego realizacją czuwa odpowiednia Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej.

- z programów wspólnotowych mogą korzystać przede wszystkim organizacje nie nastawione na osiąganie zysku. Możliwości jest wiele, gdyż programy obejmują wiele różnorodnych dziedzin, np. badania i naukę, rolnictwo, media, edukację, ochronę środowiska, energetykę, transport, zdrowie, prawo, bezpieczeństwo, sport.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021 została opracowana zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska i została oparta na celach perspektywicznych, nawiązujących do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 oraz do Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego.

Program przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię działań zmierzających do jego poprawy, oraz umożliwia wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje.

Program przedstawia główne cele przeznaczone do realizacji usystematyzowanych w następujących grupach:

- kierunki działań systemowych,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Zadaniem Programu jest podanie aktualnej sytuacji związanej z całym stanem środowiska w gminie. W Programie dokonano analizy czynników, które wpływają na sytuację stanu zanieczyszczenia środowiska. Podano w nim krótką charakterystykę geograficzno-fizyczną miasta Mysłowice oraz uwarunkowania demograficzne i gospodarcze. Na podstawie możliwych dostępnych danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Mysłowicach, informacji z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, scharakteryzowano wszystkie komponenty środowiska, podając ich obciążenia emisyjne. Następnie na podstawie dostępnych badań i wyników pomiarów dokonano oceny stanu środowiska naturalnego na terenie miasta, analizując jego poszczególne komponenty, czyli wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, hałas, przyrodę, powierzchnię ziemi, gospodarkę leśną i promieniowanie elektromagnetyczne.

Analizie poddano również stan gospodarki odpadami na terenie miasta m. in. w zakresie rodzajów i ilości wytwarzanych odpadów oraz sposobów ich zagospodarowania. Ponadto zidentyfikowano istniejące problemy oraz wyznaczono cele i zadania, których realizacja pozwoli na stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz Polityką Ekologiczną Państwa.

Po analizie dotyczącej stanu środowiska w mieście, zwrócono uwagę na tendencje zmian, jakie zarysowują się w poszczególnych komponentach środowiska. Przedstawiono cele i zadania, jakimi należy się zająć w przyszłej działalności organów miasta.

Ze względu na perspektywy czasowe oznaczono w Programie cele krótkoterminowe (w perspektywie 4-letniej) i długoterminowe (w perspektywie 8-letniej).

Dla poszczególnych komponentów środowiska zaproponowano szereg działań, określając nazwy zadań, nakłady finansowe i harmonogram czasowy, jednostki realizujące i możliwe źródła finansowania. Dla zadań wychodzących poza 2017 rok nie określano wielkości nakładów sygnalizując wyłącznie konieczność ich kontynuacji lub proponując rozpoczęcie nowych przedsięwzięć.

14. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” – Warszawa 2008 r.
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego
3. Biuletyn Statystyczny Województwa Śląskiego, WUS,
4. Raporty o stanie środowiska w województwie śląskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
5. Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice.
6. Program Ochrony Środowiska dla miasta Mysłowice – aktualizacja na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014
7. Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń do podłoża w województwie śląskim w 2011roku. IMGW Oddział we Wrocławiu.
8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice.
9. Aktualizacja prognoz pyłu PM10 i PM2,5 dla lat 2015, 2020 na podstawie modelowania z wykorzystaniem nowych wskaźników emisyjnych, Etap II, Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych „EKOMETRIA” na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, 2012r.
10. Program ochrony powietrza
11. Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Mysłowice, 2008r.
12. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Mysłowice.
13. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014.
14. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego 2014.
15. Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami (Szpadt, 2010 r.).
16. <http://www.myslowice.pl>
17. <http://www.rzseie.gios.gov.pl>
18. Źródło: *Działalność górnicza na terenie miasta Mysłowice, Informacja Wydziału Ochrony Środowiska na Sesję Rady Miasta w dniu 31.05.2012r*
19. Stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Mysłowice, informacja dla rady Miasta Mysłowice 2013
20. Mapa akustyczna terenów położonych w obszarze oddziaływania autostrady płatnej A-4 Katowice – Kraków od km 340+200 (węzeł „Murckowska”) do km 401+100 (węzeł Balice”), odcinek przebiegający przez miasto Mysłowice od km 344+460 do km 356+900
21. Mapy akustyczne dla dróg krajowych w województwie śląskim o łącznej długości 536,144 km (zadanie 9) – miasto na prawach powiatu Mysłowice
22. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2013 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych, ekspresowych, autostrad i linii kolejowych”; Kraków, kwiecień 2010 r. Biuro Ekspertyz i Projektów Budownictwa Komunikacyjnego EKKOM sp. z o.o.